

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2

นายสรอนิง ยามา

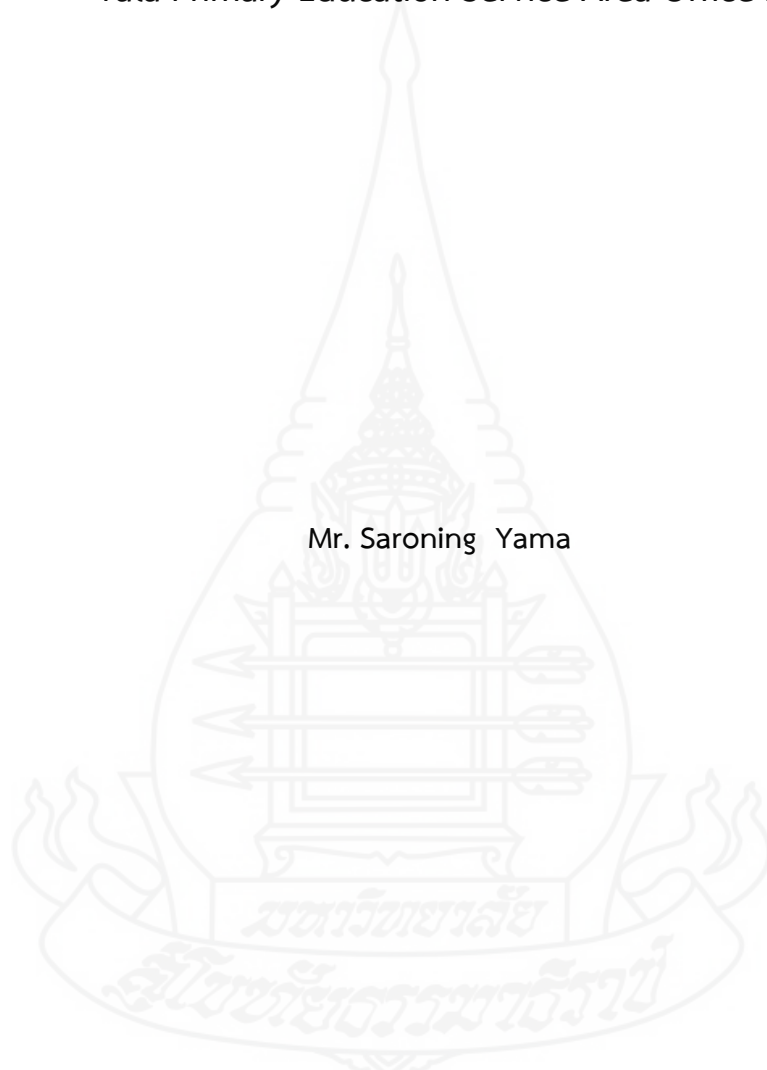

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2562

Leadership of School Administrators in the 21st Century under
Yala Primary Education Service Area Office 2

Mr. Saroning Yama

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration

School of Educational Studies

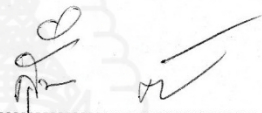
Sukhothai Thammathirat Open University

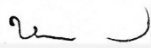
2019

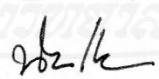
หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2
ชื่อและนามสกุล นายสระอนิง ยามา
แขนงวิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธีวรรณ ตันติรจนาวงศ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2563

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธีวรรณ ตันติรจนาวงศ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.บุญลือ ทองอยู่)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2

ผู้ศึกษา นายสะรอนิง ยามา **รหัสนักศึกษ** 2612300778

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธีวรรณ ตันตริจนาวงศ์ **ปีการศึกษา** 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 และ (2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำนวน 306 คน ได้มาจากสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .82 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน การสร้างภาวะผู้นำร่วมกัน การสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน และการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ และ (2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และใหญ่พิเศษ ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ ภาวะผู้นำ ผู้บริหาร ศตวรรษที่ 21 ประถมศึกษา

Independent study title: Leadership of School Administrators in the 21st Century under Yala Primary Education Service Area Office 2

Author: Mr. Saroning Yama; **ID:** 2612300778;

Degree: Master of Education (Educational Administration);

Independent study advisor: Dr. Suttiwan Tuntirojanawong, Associate Professor;

Academic year: 2019

Abstract

The purposes of this study were (1) to study leadership of school administrators in 21st century under Yala Primary Education Service Area Office 2; and (2) to compare leadership of school administrators in 21st century under Yala Primary Education Service Area Office 2 as classified by school size.

The research sample consisted of 306 teachers in schools under Yala Primary Education Service Area Office 2, obtained by stratified random sampling based on school size. The employed research instrument was a questionnaire of leadership of school administrators in 21st century with reliability coefficient of .82. Statistics employed for data analysis were the percentage, mean, standard deviation, one-way ANOVA, and Scheffe's method of pairwise comparison.

The findings revealed that (1) the overall and by-dimension components of leadership of school administrators in 21st century were rated at the high level, and the specific dimension rating means being ranked from high to low were as follows: the learning management for developing students, the sharing leadership together, the supporting educational resource, the creating a vision together, and the creating a network to support learning; and (2) the comparison results of the leadership of school administrators in 21st century as classified by school size, it was found that leadership of school administrators in small sized schools, middle sized schools, large sized schools, and extra-large sized schools were not significantly different.

Keywords: Leadership, Administrator, 21st century, Primary education

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยความสำเร็จจากความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่าน ในโอกาสที่ผู้วิจัยขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ สุทธิวรรณ ตันตริจนาวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษา การศึกษาค้นคว้าอิสระ ผู้ให้คำแนะนำปรึกษา ช่วยเหลือ ตรวจสอบ พร้อมแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่จนงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณ กรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ อาจารย์ ดร.บุญลือ ทองอยู่ ที่ให้ความรู้และข้อแนะนำที่ดี ที่ช่วยพัฒนาความคิดของผู้วิจัยในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุญชัยพงษ์ ลิ้มปิยะเรเชียร รองศาสตราจารย์ ดร.เก็จกนก เอื้อวงศ์ รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนา ดวงแก้ว รองศาสตราจารย์ ดร.กุลชลี จงเจริญ อาจารย์ ดร.โสภณา สุดสมบูรณ์ อาจารย์ ดร.ฐิติกร ยาวิไชย จารึกศิลป์ และคณาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้ตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยศึกษาอยู่ที่

ขอขอบคุณ นายอับดุลรอห์มัน บาเน็ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบางกลาง นางสาวยามิละหะรง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเตापูน(ธนาคารกรุงเทพ16) และนางสาวปวีณกร คลังห้อง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบางราพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 เป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัยและให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ในการสร้างเครื่องมือให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการประสานงาน ให้ความช่วยเหลือในการแจก และตอบแบบสอบถาม รวมทั้งเก็บแบบสอบถามส่งคืนผู้วิจัย

ขอขอบคุณเพื่อนนิสิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำและส่งเสริมให้กำลังใจตลอดมา นอกจากนี้ ยังมีผู้ให้ความร่วมมืออีกหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวชื่อนามในที่นี้ได้ทั้งหมด จึงขอขอบคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้

คุณค่าจากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูแก่เวทีแต่ บิดา มารดา บุคคลในครอบครัว ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

สระรอนิง ยามา

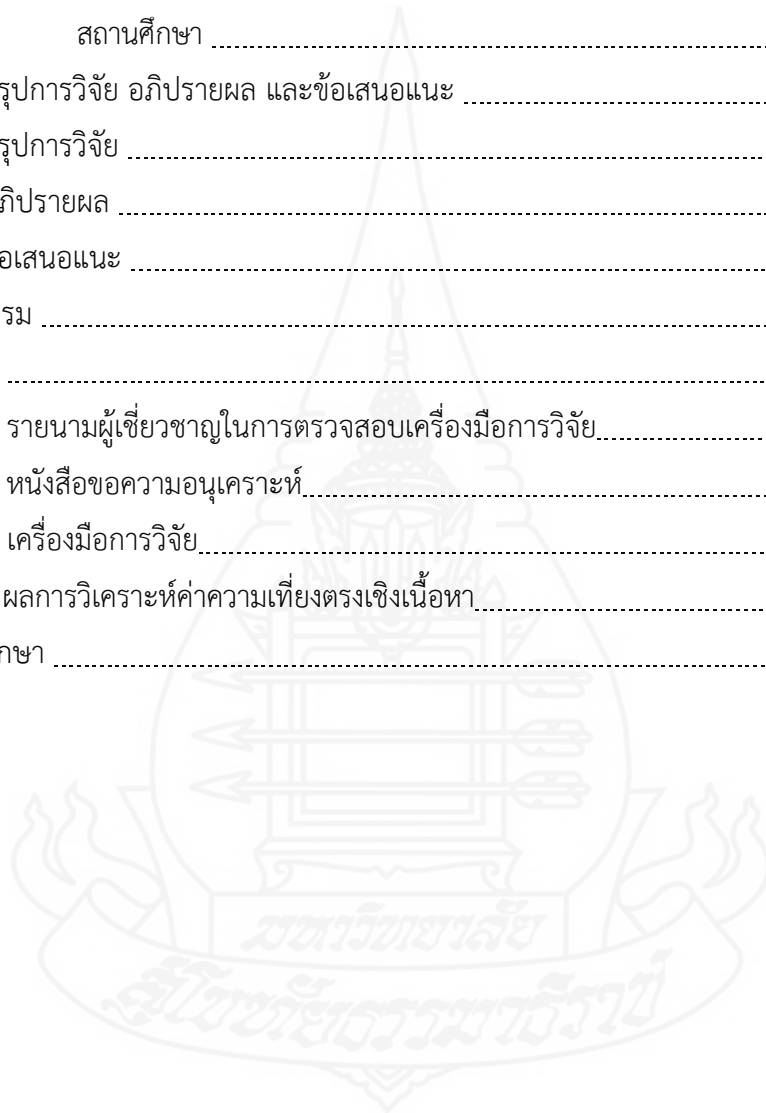
ตุลาคม 2563

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา	9
การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	19
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	34
การบริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	56
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	63
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	63
เครื่องมือและวิธีสร้างเครื่องมือวิจัย.....	64
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลขนาดของสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม	68
ตอนที่ 2 ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2	69

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามขนาดของ สถานศึกษา	80
บทที่ 5 สรุปรการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	84
สรุปรการวิจัย	84
อภิปรายผล	87
ข้อเสนอแนะ	92
บรรณานุกรม	95
ภาคผนวก	101
ก รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย.....	102
ข หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	104
ค เครื่องมือการวิจัย.....	109
ง ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา.....	119
ประวัติผู้ศึกษา	132

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ลักษณะของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	32
ตารางที่ 2.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายะลา เขต 2	51
ตารางที่ 3.1 ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2	63
ตารางที่ 4.1 จำนวน ค่าร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	68
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษ ที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู ในภาพรวม และรายด้าน	70
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ในภาพรวม และรายข้อ	71
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วมกัน ในภาพรวม และรายข้อ	73
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ในภาพรวม และรายข้อ	75
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา ในภาพรวม และรายข้อ	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ในภาพรวม และรายข้อ	79
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวม และรายด้าน	81
ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษาในภาพรวม และรายด้าน	82

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
ภาพที่ 2.1 กรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	20
ภาพที่ 2.2 ระบบส่งเสริมการศึกษาของศตวรรษที่ 21	27
ภาพที่ 2.3 โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2	50

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในศตวรรษที่ 21 เป็นโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง เป็นปัญหาท้าทายสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา อาจกล่าวได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องนำสถานศึกษาของตนเองเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนเองในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การปรับปรุงผลลัพธ์ของนักเรียนทุกคน การกำหนดวิสัยทัศน์ภายในสถานศึกษา การสร้างภาวะผู้นำ การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน การสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ การริเริ่มการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การใช้ ICT และ E - Learning เป็นต้น (New Zealand Ministry of Education, 2013 อ้างถึงวิโรจน์ สารรัตนะ. 2556, น. 70-75) การจัดการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาจะประสบความสำเร็จหรือไม่ตัวแปรที่สำคัญที่สุด ก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะต้องเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงและเป็นผู้นำที่ดี มีทักษะความเป็นผู้นำ มีปัญญา มีความรู้ความสามารถ และใช้การวิจัยเพื่อการบริหารและการจัดการเพื่อปรับปรุงคุณภาพผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล การบรรลุเป้าหมายด้านคุณภาพของผู้เรียนจึงต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดก็คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำสูงคือกุญแจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาที่ยั่งยืน ซึ่งนักการศึกษาทั้งหลายต่างมีทัศนะว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำยุคใหม่ที่มีทักษะการบริหารงาน เป็นผู้นำทีมแห่งการเรียนรู้ เป็นผู้นำทางวิชาการ มีความรู้ความสามารถและมีความเป็นมืออาชีพ สามารถบริหารงานให้เกิดประสิทธิผลทั่วทั้งองค์กร สร้างบรรยากาศที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วม สามารถเชื่อมโยงสภาพปัจจุบันและภาพอนาคต มุ่งพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายรวมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องอาศัยทักษะภาวะผู้นำในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนมองเห็นภาพอนาคตและสามารถสร้างแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงานทุกคนปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุดหากกล่าวถึงทักษะภาวะผู้นำจะมุ่งเน้นถึงคุณลักษณะที่สำคัญของการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผลผู้บริหารซึ่งเป็นผู้บังคับการจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการบริหารงานบริหารตนเอง (กรรณิกา เรตมอนด์. 2559, น. 9 -11) ดังนั้นการบริหารบุคลากรอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยทั่วไป

แล้ว ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารประกอบด้วย บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ต้องสืบเสาะหาแนวทางที่ดีและเหมาะสมที่สุดสำหรับการพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศทางการศึกษา ได้แก่ กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานของโรงเรียน เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ที่จำเป็นในการเรียนการสอน กำกับติดตามนิเทศครูเป็นคณะอำนาจการหรือประสานงาน และส่งเสริมสัมพันธภาพของบุคลากร (Wildy & Dimmock. 1993, น.198) และผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความเข้าใจในเนื้อหาเชิงวิชาการ การประเมินผล และเทคนิคการสอน มีการทำงานเพื่อเสริมสร้างทักษะร่วมกับครู การรวบรวม วิเคราะห์ และการใช้ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ ผู้นำถูกคาดหวังให้ทำงานร่วมกับครู นักเรียน ผู้ปกครองสมาชิกในชุมชน และหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้มีความมั่นใจได้ว่าความต้องการในการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคนได้รับการตอบสนอง (วิโรจน์ สารัตนะ. 2556, น. 35)

บทบาทของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษา มีหลายบทบาทขึ้นอยู่กับภารกิจและกิจกรรมการบริหารซึ่งการบริหารให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัยหลายปัจจัยเข้ามาเกี่ยวข้องการบริหารงานการศึกษาในยุคปัจจุบันจะต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก โดยเฉพาะสังคมแห่งการเรียนรู้ในยุคของเทคโนโลยีในการเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน ผู้บริหารจะต้องแสดงบทบาทอย่างเต็มที่และใช้กลยุทธ์และเทคนิคการบริหารระดับสูงจึงจะสามารถนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จ ภาวะผู้นำอดเยี่ยมให้กรอบความคิดเชิงปฏิวัติในการมองความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ในองค์กรใหม่ เป็น ความสัมพันธ์ของผู้คนที่มีความแตกต่างกันมากขึ้น (More Diverse People) ในกระบวนการกำกับดูแลร่วมกันที่แท้จริง และเนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการทัศน์จากเก่าสู่ใหม่ ทำให้ในปัจจุบันค่อย ๆ คืบไปสู่ภาวะผู้นำอดเยี่ยมที่มีลักษณะสำคัญกันมากขึ้น ประกอบด้วย รั้งฟังการสะท้อนผล (Reflective) ยึดค่านิยมเป็นศูนย์กลาง (Value Centered) มีทัศนะระดับโลก (Global In Perspective) อำนวยความสะดวกต่อสุนทรียะสนทนา (Dialogue) (ศศิรดา แพงไทย. 2559, น. 8) ผู้บริหารจะต้องแสดงบทบาทอย่างเต็มที่และใช้กลยุทธ์และเทคนิคการบริหาร ระดับสูงจึงจะสามารถนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จ จากสภาพสภาพแวดล้อมในยุคปัจจุบันและการ เปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีทำให้การจัดการเรียนการสอนต้องมีการเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมการเรียนรู้ต้องเรียนรู้จริง (Mastery learning) เป็นผู้นำกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอน (Teacher Learning) และระบบการเรียนรู้ (Systems Learning) ที่สามารถสนองความต้องการของผู้เรียนไปสู่การเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพในอนาคต ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องบริหารให้ได้ระบบการศึกษาที่รับผิดชอบต่อผลงานในทุกๆระดับและทุกด้านคือ เชื่อมโยงกับสังคมเป็น Change & Learning Management การพัฒนาทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในยุคของการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความพร้อมในการบูรณาการ (Integration) ทักษะ (Skill) ความรู้ (Knowledge)

คุณลักษณะ (Trait) นิสัย (Habit) และทัศนคติ (Attitude) จึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งซึ่งจะส่งผลดี โดยตรงต่อการปฏิบัติงานในสถานศึกษายุคใหม่ (บุญช่วย สายราม.2562, น. 5)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นเมื่อนำมาพิจารณาพร้อมกับสภาพความเป็นจริงของโรงเรียนจะพบว่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 มีว่าสาระวิชามีความสำคัญแต่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้เพื่อมีชีวิตในโลกยุคศตวรรษที่ 21 ปัจจุบันการเรียนรู้สาระวิชา (Content หรือ Subject Matter) ควรเป็นการเรียนจากการค้นคว้าเองของนักเรียน โดยครูช่วยแนะนำและช่วย ออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเอง ได้ สาระวิชาหลัก(Core Subjects) โดยการส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหาวิชาแกนหลักและสอดแทรก ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เนื่องด้วยในปัจจุบันมีการ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อและเทคโนโลยีมากมาย ผู้เรียนจึงต้องมีความสามารถในการแสดง ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและปฏิบัติงานได้หลากหลาย โดยอาศัยความรู้ในหลายด้าน ได้แก่ ความรู้ด้านสารสนเทศความรู้เกี่ยวกับสื่อและความรู้ด้านเทคโนโลยี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 มุ่งมั่นพัฒนาการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ด้วยการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม บูรณาการจัดการจัดการศึกษาบนพื้นฐานของ ความรับผิดชอบต่อที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การกำหนดทิศทางการจัดการศึกษา เป็น กระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายร่วมกันตั้งปณิธาน ที่จะพัฒนาการจัดการศึกษาไปสู่ความสำเร็จ โดย ร่วมกันตรวจสอบ ทบทวน กลั่นกรอง สร้างสรรค์สภาพที่พึงประสงค์ เพื่อการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธ กิจ เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ จุดเน้น ให้สอดคล้องกับบทบาทอำนาจหน้าที่ และมาตรฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เน้นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคน ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพผู้เรียนมีคุณธรรมและจริยธรรมมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตาม หลักสูตร ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาให้มียุทธศาสตร์ ทักษะ และสมรรถนะในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาที่เน้นการมี ส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษาเป้าประสงค์ นักเรียนระดับก่อน ประถมศึกษามีพัฒนาการที่เหมาะสมตามช่วงวัยและได้สมดุล และนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกคน มีพัฒนาการเหมาะสมตามช่วงวัยและมีคุณภาพ ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสใน การศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และเสมอภาค ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากร ทางการศึกษาอื่น มีทักษะที่เหมาะสม และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ สถานศึกษา ได้รับการพัฒนาหลักสูตร พัฒนาผู้เรียน พัฒนาแหล่งเรียนรู้ และสภาพแวดล้อม ต่อการเรียนรู้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีกลไกบริหารจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพมี ความเข้มแข็งตามหลัก ธรรมมาภิบาล ทุกภาคส่วนสังคมมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการจัด

การศึกษา เพื่อยกระดับสู่มาตรฐานสากล และการจัดการศึกษาในพื้นที่ได้รับการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ตามอัตลักษณ์ วิถีชีวิต และความต้องการเป็นพิเศษส่วนอุปสรรคที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ของครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 2 ปีการศึกษา 2562 ประกอบด้วยด้านต่างๆ ได้แก่ 1) ด้านพฤติกรรมลูกค้ำ เช่น ชุมชนบางส่วนยังไม่มั่นใจต่อ คุณภาพ การจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐ 2) ด้านการเมืองและกฎหมาย เช่น สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาทำให้คุณภาพลดลง และ พระราชบัญญัติการกระจายอำนาจ ส่งเสริมการจัดการศึกษาเอกชนระดับอนุบาล 3 ขวบ ส่งผลต่อ การจัดการศึกษาภาครัฐในด้านปริมาณนักเรียนลดน้อยลง 3) ด้านเศรษฐกิจ เช่น สถานการณ์ความ ไม่สงบในพื้นที่ทำให้ เศรษฐกิจตกต่ำส่งผลกระทบต่อผู้เรียนขาดความพร้อม ในการเรียนรู้ และรัฐ สนับสนุนเงินอุดหนุนรายหัวไม่สอดคล้องต่อสถานะเศรษฐกิจปัจจุบัน 4) ด้านสังคมและวัฒนธรรม เช่น โครงสร้างประชากรเป็นพหุวัฒนธรรมทำให้ยุ่งยากในการบริหารจัดการ ระดับการศึกษาและการใช้ ภาษาในการสื่อสารของประชาชนในพื้นที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการจัดการศึกษา สภาพพื้นที่ทาง ภูมิศาสตร์ในบางพื้นที่ เกิดภัยธรรมชาติส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน การ แพร่ระบาดของยาเสพติดมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นส่งผลกระทบต่อภาวะเสี่ยงของประชากรวัยเรียน 5) ด้านสังคม และวัฒนธรรม เช่น โครงสร้างประชากรเป็นพหุวัฒนธรรมทำให้ยุ่งยากในการบริหารจัดการ ระดับ การศึกษาและการใช้ภาษาในการสื่อสารของประชาชนในพื้นที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการจัด การศึกษา สภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ในบางพื้นที่ เกิดภัยธรรมชาติส่งผลกระทบต่อจัดการเรียน การสอนของโรงเรียน การแพร่ระบาดของยาเสพติดมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นส่งผลกระทบต่อภาวะเสี่ยงของ ประชากรวัยเรียน สภาพปัญหาครอบครัวของนักเรียนบางส่วน มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัด การศึกษา และ6) ด้านเทคโนโลยี เช่น ประชากรวัยเรียนใช้เทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสมและขาดการ ควบคุมส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (แผนพัฒนาการศึกษาประจำปี 2562-2565 สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2, น. 19-22)

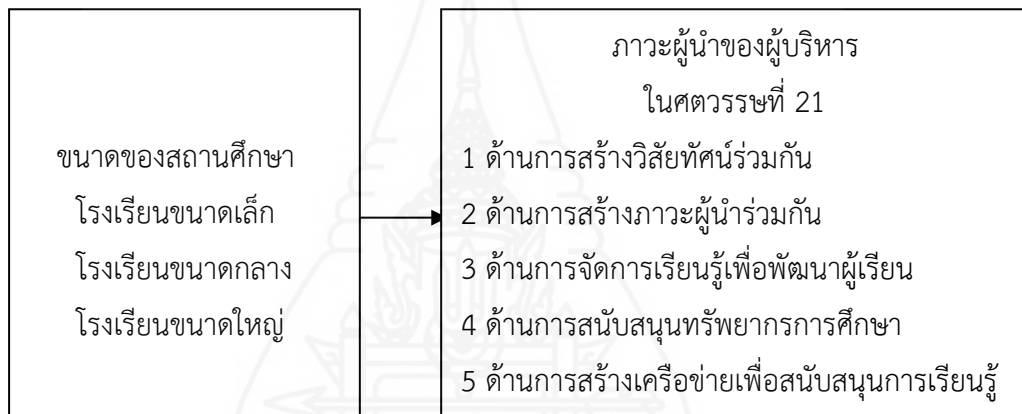
ดังนั้นผู้วิจัย จึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาภาวะผู้นำ ของผู้บริหารสถานศึกษานำไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานทางการศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2

2.2 เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. สมมติฐานของการวิจัย

สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน ครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 แตกต่างกัน

5. ขอบเขตการวิจัย

5.1 ด้านเนื้อหา

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 คือ ภาวะผู้นำที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องนำสถานศึกษาของตนเองเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนเองในด้านต่าง ๆ

ประกอบด้วย ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน การสร้างภาวะผู้นำร่วมกัน การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน การสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา และการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้

5.2 ประชากรที่ศึกษา

ประชากร ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1,495 คน

5.3 ตัวแปรที่ศึกษา

5.3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่

ขนาดสถานศึกษา

- โรงเรียนขนาดเล็ก นักเรียน 1- 120 คน
- โรงเรียนขนาดกลาง นักเรียน 121- 500 คน
- โรงเรียนขนาดใหญ่ นักเรียน 501 คนขึ้นไป

5.2.3 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 ประกอบด้วย 1) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วมกัน 3) ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน 4) ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา 5) ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องนำสถานศึกษาของตนเองเพื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 โดยต้องมีรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนเองในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน การสร้างภาวะผู้นำร่วมกัน การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน การสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา และการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้

6.1.1 ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องสร้างแรงบันดาลใจให้ครูผู้สอนเพื่อร่วมกันพัฒนาสถานศึกษา อย่างมีเป้าหมาย

6.1.2 ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วมกัน หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องพัฒนาภาวะผู้นำให้กับครูในสถานศึกษา เพื่อให้ครูเกิดความรู้สึกในการเป็นเจ้าของ มีความรัก ความศรัทธา มีผูกพันต่อสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีศักยภาพที่สูงขึ้นก้าวทันโลกที่เปลี่ยนแปลง

6.1.3 ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องจัดแจงให้ครูผู้สอน กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ให้ครบทั้ง 3 ด้านคือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ให้ทันต่อการเปลี่ยนของสังคมปัจจุบัน

6.1.4 ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นในสถานศึกษา เพื่อให้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการของครู นักเรียน อย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ

6.1.5 ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีขั้นตอน ระหว่างสถานศึกษากับสถานศึกษา ผู้บริหารกับครูผู้สอน เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ที่ช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้พัฒนาขึ้น

6.2 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการที่ปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2

6.3 ครู หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ยะลา เขต 2 ปีการศึกษา 2562

6.4 ขนาดสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่ครูปฏิบัติงาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 กำหนดขนาดโดยใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ แบ่งเป็น 3 ขนาด คือ

ขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนนักเรียน 1- 120 คน

ขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนนักเรียน 121- 500 คน

ขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนนักเรียน 501 คนขึ้นไป

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ผลจากนำข้อมูลไปใช้เป็นประโยชน์ต่อแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2

7.2 ผู้บริหารสถานศึกษา นำข้อมูลไปพัฒนาการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา
 - 1.2 นโยบายการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.3 ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.4 ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.5 ภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.6 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
2. การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
 - 2.1 แนวคิดการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
 - 2.2 ระบบสนับสนุนการจัดการเรียนรู้
 - 2.3 ทักษะการสอนในศตวรรษที่ 21
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
 - 3.1 ความหมายของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
 - 3.2 แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
 - 3.2.1 ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน
 - 3.2.2 ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วมกัน
 - 3.2.3 ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน
 - 3.2.4 ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา
 - 3.2.5 ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้
4. การบริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

ผู้วิจัยนำเสนอความหมายของการบริหารการศึกษา นโยบายการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษา และบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

1.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555, น.51) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เป็นการดำเนินงานของผู้บริหารร่วมกับครูหรือบุคลากรในโรงเรียน เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ ความเป็นคนดีและสมบูรณ์ ความหมายของการบริหารศึกษานั้น มักจะอิงอยู่กับความหมายของการบริหารทั่วไป เพราะการบริหารทั่วไปมีอิทธิพลต่อการบริหารการศึกษามาโดยตลอด นักบริหารการศึกษาจึงได้รับเอาแนวคิด หลักการ และทฤษฎีต่างๆ ทางการบริหารทั่วไปมาใช้ ด้วยเหตุนี้ ความหมายของการบริหารการศึกษาจึงสอดคล้องกับความหมายการบริหารทั่วไปอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ตัวอย่างเช่น

1. การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้าน เช่น ความสามารถ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ค่านิยม หรือคุณธรรม ทั้งในด้านการสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม โดยกระบวนการต่างๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผนและไม่เป็นระเบียบแบบแผน

2. การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคมโดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีบุคคลเพื่อบุคคลพัฒนาตรงเป้าหมายของสังคมที่ตนดำรงอยู่

ถวิล เกษสุพรรณ (2552, น.32) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ ทางการศึกษาที่บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมมือกันดำเนินงานโดยใช้ทรัพยากรการบริหารเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นสมาชิกที่ดีมีคุณภาพของสังคมตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้วิชัย แหวนเพชร (2555, น.5) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีคุณลักษณะที่จำเป็นในการบริหารที่ถูกบ่มเพาะด้วยประสบการณ์ส่วนหนึ่ง และต้องได้รับการลับให้คมด้วยการฝึกฝนและพัฒนาตนเองเพื่อการเข้าสู่การเป็นนักบริหารการศึกษาที่แท้จริง มีความตระหนักรู้ในบริบทของการเป็นนักบริหารทั้งด้านความรู้ การศึกษา บุคลิกภาพ คุณธรรม และพัฒนา

ตนเองให้รู้เท่าทันเหตุการณ์อยู่เสมอ ดังที่มีคำกล่าวที่ว่า พัฒนาชาติให้พัฒนาที่คน พัฒนาคนให้พัฒนาที่การศึกษา พัฒนาการศึกษาก็พัฒนาที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูอาจารย์

จรัส อติวิทย์ภรณ์ (2553, น.3) กล่าวว่า การบริหารการศึกษาหมายถึงกิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้านนับแต่บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถเจตคติพฤติกรรมคุณธรรมเพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคมโดยกระบวนการต่างๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อบุคคลและอาศัยทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสมเพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมการดำเนินการของกลุ่มหลายๆ คนรวมกัน เป้าการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับครูหรือบุคลากรในโรงเรียน ที่จะทำให้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ตามกฎระเบียบ กระบวนการการทำงาน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ในการพัฒนาความรู้ ความสามารถของนักเรียน โดยมีกระบวนการ เป้าหมาย และปัจจัยต่างๆ ในการจัดกิจกรรมทางการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริม ในการพัฒนาให้นักเรียนเจริญงอกงาม มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นบุคคลที่มีคุณภาพในสังคม

1.2 นโยบายการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา

สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (2562, น.5) กล่าวว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญแห่งความสำเร็จประการหนึ่งในการปฏิรูปการศึกษาเพราะเป็นผู้นำในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งการบริหารงานตามภารกิจครอบคลุมทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ดังนั้น ผู้อำนวยการสถานศึกษา จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ เหมาะสมทั้งด้านคุณวุฒิ วิทยวุฒิ มีประสบการณ์บริหารสถานศึกษาและมีภาวะผู้นำสูง และมีการพัฒนาตนเอง พัฒนางานตลอดเวลา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, น. 48-50) มีนโยบายแนวทางในการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ดังนี้

1. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกประเภท ให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ มีศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม

ตัวชี้วัด

1) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกประเภท มีศักยภาพในการปฏิบัติงานครบตามความจำเป็น ในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาสามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลอย่างมีคุณภาพในรูปแบบที่หลากหลาย ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล

แนวทางการดำเนินการ

- 1) ศึกษาวิเคราะห์ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเอง (Need Assessment) ของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อวางแผนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ และครบวงจร
- 2) กำหนดกรอบและวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้เชื่อมโยงกับความก้าวหน้าในวิชาชีพ (Career Path)
- 3) ประสานกับสถาบันการศึกษา สถาบันครูพัฒนา หรือหน่วยงานอื่น ๆ จัดทำหลักสูตรที่มีคุณภาพให้สอดคล้องกับกรอบหลักสูตรที่กำหนด
- 4) สนับสนุนให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา วางแผนและเข้ารับการพัฒนามตามหลักสูตรที่กำหนดที่เชื่อมโยงความก้าวหน้าในวิชาชีพ (Career Path)
- 5) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)
- 6) ส่งเสริมและพัฒนาครูให้ออกแบบการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการวัดประเมินผลที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking) ผ่านกิจกรรมการปฏิบัติจริง (Active Learning)
- 7) ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกประเภท ให้มีความรู้ทักษะด้าน Digital Literacy, Digital Pedagogy ทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษ ทักษะสื่อสารภาษาที่ 3
- 8) ส่งเสริมพัฒนาและยกระดับความรู้ภาษาอังกฤษของครูที่สอนภาษาอังกฤษ โดยใช้ระดับการพัฒนาทางด้านภาษา (CEFR) ตามเกณฑ์ที่กำหนด
- 9) ส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความแตกต่าง (Differentiated Instruction)
- 10) ส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้และทักษะในการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking)
- 11) ส่งเสริมและพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ให้มีความรู้ความสามารถจัดการเรียนรู้เป็นรายบุคคล และการสอนแบบคละชั้น
- 12) ส่งเสริมและพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล และตามสภาพและประเภทของความพิการ
- 13) ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองผ่านระบบ Online และแบบ Face-to-Face Training

14) ปรับเปลี่ยนกระบวนการวิธีการประเมินครู โดยเน้นการประเมินสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนโดยผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นหลัก และประเมินจรรยาบรรณของครู ทุก ๆ 5 ปี (ประเมิน 360 องศา)

2. นำ Digital Technology มาใช้ในการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกประเภททั้งระบบ

ตัวชี้วัด

1) สถานศึกษา และหน่วยงานในสังกัดทุกแห่งมีระบบฐานข้อมูลผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อวางแผนการผลิตและพัฒนาครูทั้งระบบ

2) ร้อยละของบุคลากรในสังกัดที่พัฒนาตนเองผ่านระบบ Digital Technology

3) ร้อยละของ Digital Content เกี่ยวกับองค์ความรู้ในสาขาที่ขาดแคลน

แนวทางการดำเนินการ

1) พัฒนา Digital Platform เพื่อใช้ในการพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกประเภททั้งระบบ

2) พัฒนา Digital Platform ระบบบริหารจัดการผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกประเภททั้งระบบ

3) พัฒนา Digital Content ในองค์ความรู้การจัดการศึกษาในสาขาที่ขาดแคลน เช่น การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง การจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และผู้เรียนที่มีความแตกต่าง เป็นต้น

4) ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกประเภทพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องผ่านระบบ Digital Technology

1.3 ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา

วิโรจน์ สารรัตน์ (2546, น.2) ให้ความหมายว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่รับผิดชอบให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

กระทรวงศึกษาธิการ (2547, น.11) ให้ความหมายว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2549, น.75) ให้ความหมายว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่มีลักษณะเป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้ประสานงานและให้บริการที่ดี เป็นผู้ที่มีอิทธิพล เป็นที่ยอมรับเชื่อถือในหมู่ครู ในการที่จะรักษาความสามัคคีกลมเกลียวของสมาชิกในโรงเรียนหรือในหมู่คณะและเป็นผู้ควบคุมการบริหารตามนโยบายให้บรรลุผลตามจุดหมายของคณะ

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, น. 31) ให้ความหมายว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งของรัฐและเอกชน

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้นำองค์การทางการศึกษาที่มีอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและมีความรู้ความสามารถตรงตามคุณสมบัติและรับผิดชอบในการสั่งการและควบคุมกิจการของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตามจุดมุ่งหมายขององค์การ

1.4 ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา

ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ (2562, อ้างถึงใน สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติกร, 2562, น. 2) ได้กล่าวว่า ทุกภาคส่วนมีบทบาทในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาไปสู่ความสำเร็จ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ถือได้ว่าเป็น Key Success Factor เพราะเป็นจุดเชื่อมของนโยบายของนโยบายกับการปฏิบัติ ที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุดซึ่งแน่นอนว่าผู้อำนวยการสถานศึกษา นอกจากจะมีความรู้ความสามารถสูงแล้วต้องเป็นผู้นำครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้ปกครองและชุมชนให้มาร่วมมือส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา ดังนั้น จึงต้องมีการคัดเลือกผู้อำนวยการสถานศึกษาที่พร้อมด้วย วิทยุฒิ คุณวุฒิและมีศักยภาพในการเป็นผู้นำสถานศึกษา

ธีระ รุญเจริญ ปราชญา กล้าผจญ และสัมมนา รธนิชย์ (2545, น. 1) กล่าวถึงความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาว่า เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์การ โดยเฉพาะภายในองค์กรภาคเอกชนนั้น เห็นได้ชัดว่าความอยู่รอดขององค์กรขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นสำคัญ ดังนั้น ภาคเอกชนไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเงิน การธนาคาร การบริหาร ธุรกิจการค้า การอุตสาหกรรม รวมทั้งการศึกษาเอกชนตั้งแต่อนุบาลถึงอุดมศึกษา จึงต้องสรรหา ผู้บริหารที่มีฝีมือหรือมีความสามารถสูง เพื่อความสำเร็จในการบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

สุพล วังสินธ์ (2545, น. 29) กล่าวว่า การปฏิรูปการศึกษา มุ่งให้เกิดคุณภาพทั้งในด้านผลผลิต กระบวนการจัดการและปัจจัยต่างๆ โดยมุ่งหวังให้การจัดการศึกษา พัฒนาทั้งระบบ (Whole School Approach : WSA) บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ ก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะต้องเป็นผู้นำและผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีความสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในเรื่องการเรียนรู้ การสอนและการเรียนรู้ รวมทั้งประสานสัมพันธ์ ระดมและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ชาญชัน อาจินสมาจาร (2560, น.16) กล่าวถึงความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาคือศูนย์กลางขององค์กรทั้งหมดในโรงเรียน ความสำเร็จของโรงเรียนขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพ ความตื่นตัว ความมียุทธวิธี ประสพการณ์ ความคิด ความเป็นเลิศทางวิชาการ การอุทิศตัวเอง ความเสียสละ และความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งหมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่สร้างแรงจูงใจและกระตุ้นครูให้ให้นำนโยบายการศึกษาออกปฏิบัติและดำเนินการเพื่อผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ในลักษณะของชีวิตในโรงเรียน

สัมมา ธรณิธย์ (2560, น.95) กล่าวถึง ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่าการบริหารสถานศึกษาที่จะให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องมีหลักการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ เพื่อให้มีการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นไปตามเป้าหมายขององค์การ

สรุปความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง เป็นศูนย์กลางของสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญที่สุดในการกำหนดความอยู่รอดและความเจริญเติบโตของสถานศึกษา เป็นผู้นำและผู้ประสานความร่วมมือ ในเรื่องการเรียนการสอนและจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพและบริหารสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย

1.5 ภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษา

ธีระ รุญเจริญ (2546, น.6) กล่าวถึง ภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการในการศึกษา เพื่อประโยชน์ต่อผู้เรียนและสังคมให้บรรลุความมุ่งหมายที่กำหนด ซึ่งเป็นการศึกษาตลอดชีวิต
2. จัดการศึกษาโดยใช้รูปแบบการจัด 3 รูปแบบ คือ ในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ตามความเหมาะสม
3. จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้นักเรียนปกติ นักเรียนพิการ นักเรียนด้อยโอกาส และนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ
4. ปฏิรูปการเรียนรู้ตามหลักการและแนวทางที่กำหนดไว้ อาทิ จัดตามธรรมชาติ และศักยภาพของนักเรียนแต่ละวัยและแต่ละตน จากแหล่งต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ตลอดทั้งจัดการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง
5. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยปรับหลักสูตรแกนกลางให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการท้องถิ่นที่ตั้งโรงเรียน
6. จัดกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่ประชาชนในชุมชน โดยให้การศึกษาอบรมตามความจำเป็นและความเหมาะสม
7. จัดให้มีการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตลอดทั้งส่งเสริมให้ใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน
8. บริหารจัดการโรงเรียนตามการกระจายอำนาจการบริหารทั้งด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป สอดคล้องกับหลักการบริการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียเต็มที่

9. จัดการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งคุณภาพภายในและภายนอกตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

10. พัฒนาวินิจฉัยปัญหาและบุคลากรอื่น เพื่อจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับแนวทางหลักการศึกษาที่กำหนดตามปฏิรูปการศึกษา

11. แสวงหาเทคโนโลยี ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2546, น. 131) กล่าวถึง ภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. กระจายอำนาจการบริหาร การจัดการศึกษา การตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ จากส่วนกลางสู่สถานศึกษา โดยเน้นความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด

2. จัดแผนการเรียนอย่างหลากหลาย เพื่อมุ่งตอบสนองความต้องการของผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

3. จัดการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่ในสถานศึกษาและชุมชนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน

4. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับองค์กรการเมืองท้องถิ่น เพื่อประสานนโยบายให้เกิดประโยชน์แก่การพัฒนาการศึกษาให้ชุมชนมากที่สุด

5. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานการศึกษาในท้องถิ่น เพื่อร่วมดำเนินการให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมากที่สุด

6. ปรับปรุงบทบาทจากการบริหารงานราชการ และงานโรงเรียนมาเป็นการจัดการศึกษาของชุมชนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยเทียบเคียงจากคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของชาติ และความต้องการของชุมชน โดยจัดให้มีระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบทบทวนคุณภาพและดำเนินการพัฒนาไปสู่มาตรฐานที่กำหนด

จันทราณี สงวนนาม (2551, น. 140) กล่าวถึง ภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษา ตามลำดับความสำคัญ ไว้ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ

2. การบริการงานบุคคล

3. การบริหารงานกิจการนักเรียน

4. การบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ

5. การบริหารอาคารสถานที่

6. การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

สัมมา ธรณิธย์ (2560, น. 98) กล่าวถึง ภารกิจที่ผู้บริหารสถานศึกษาว่าการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งมีการแบ่งงานในการบริหารออกเป็นด้านๆ และมีรายละเอียดมากขึ้นกับขนาดขององค์กร และความคล่องตัวในการบริหาร แต่ทั้งนี้ก็มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป

แคมป์เบลล์ และคณะ (Campbell, et) (1993, p. 116) กล่าวถึง ภารกิจที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำคือ งานพัฒนาหลักสูตรและการสอน งานบริหารกิจการนักเรียน งานบุคลากร งานอาคารสถานที่ งานธุรการและการเงิน และงานสัมพันธ์ชุมชน

สรุปภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษาได้ว่า การบริหารจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษา จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้นักเรียน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา จัดให้มีการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ มีการกระจายอำนาจ จัดการประกันคุณภาพการศึกษา บริหารทรัพยากรทางการศึกษาให้คุ้มค่า สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานอื่น และกับชุมชน จัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุดและบริหารงานด้านต่างๆ ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป

1.6 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ธีระ รุญเจริญ (2546, น.19-21) กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ไว้ดังนี้

1. การเป็นผู้นำทางวิชาการ โดยให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญตามหมวดที่ 4 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และมีการวางแผน นโยบายและยุทธศาสตร์ เพื่อ การปฏิรูปการเรียนของสถานศึกษาและสะดวกต่อการนำไปปฏิบัติให้คำปรึกษาแนะนำและสร้างพลังความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษา

2. การบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยเน้นการมีส่วนร่วมทั้งครูและบุคลากรภายในโรงเรียน บุคคลและหน่วยงานภายนอกโรงเรียน ทั้งหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน อาทิ ครู บุคลากร พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่างๆ

3. การเป็นผู้อำนวยความสะดวก ทั้งทางด้านวิชาการ อาทิ การจัดสื่อต่างๆ เช่น หนังสือ ตำรา เกม เทคโนโลยีช่วยการเรียนการสอนและอุปกรณ์ ส่งเสริมการเรียนรู้ต่างๆ ตลอดจนการให้บริการและจัดสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ เช่น แหล่งเรียนรู้และฐานการเรียนรู้ที่ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และจัดบรรยากาศของโรงเรียนให้อบอุ่นเพื่อให้ผู้เรียนมีความรักที่จะเรียนรู้ และรู้จักแสวงหาความรู้

4. การประสานความสัมพันธ์ กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เพื่อสร้างเครือข่ายผู้สนับสนุนทรัพยากรต่างๆ ได้แก่ ทรัพยากรงบประมาณ ทรัพยากร บุคคล อาทิ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีความรู้ประสบการณ์พิเศษที่โรงเรียนต้องการให้มาช่วยพัฒนา โรงเรียนทรัพยากรด้านการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ เช่น อุปกรณ์การเรียนการสอน อุปกรณ์การกีฬา สื่อ เกม และเทคโนโลยีที่ทันสมัย

5. การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยส่งเสริมให้เข้ารับการฝึกอบรม เข้าร่วมประชุมสัมมนาและไปทัศนศึกษา เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้ทันต่อสถานการณ์ความเจริญก้าวหน้า และความเปลี่ยนแปลงของโลก และเพื่อสามารถนำมาประยุกต์ และปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น รวมทั้ง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาแห่งอื่นๆ ตามความเหมาะสม

6. การสร้างแรงจูงใจ โดยเป็นผู้มีทัศนคติในเชิงบวกกับผู้ร่วมงาน มีความยืดหยุ่นในการทำงาน สร้างความเชื่อมั่นและเข้าใจในความต้องการของฝ่ายต่างๆ อาทิ การแสดงความขอบคุณ การเผยแพร่ผลงานของทีมงานและการยกย่องให้รางวัล

7. การประเมินผล โยส่งเสริมการประเมินผลภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ เพื่อรองรับการประเมินภายนอกมีการนำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้กำหนดนโยบายของสถานศึกษา เพื่อให้เป็นกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและครบวงจร

8. การส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนของครูและทีมงาน รวมทั้งผู้บริหารอาจเข้ามามีส่วนร่วมในการทำวิจัยด้วย

9. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารของโรงเรียนให้ชุมชนและสาธารณชนทราบ โดยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันและสร้างการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น

10. การส่งเสริมเทคโนโลยี เพื่อให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้า ทั้งในและต่างประเทศ สอดคล้องกับยุคสังคมแห่งการเรียนรู้

เนเชวิก (Knezevick) (1984, อ้างถึงใน คะนิงนิตย์ กิจวิธิ, 2561, น. 19) กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. เป็นผู้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติงาน ทำหน้าที่ชี้แจงสร้างความตระหนักในจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาและมีความรู้ความสามารถในเรื่องงบประมาณ

2. บทบาทความเป็นผู้นำ มีความสามารถในการจูงใจ กระตุ้นและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมรวมของมนุษย์

3. เป็นนักวางแผน โดยคาดเหตุการณ์ในอนาคตเพื่อเตรียมบุคลากรให้พร้อมในการรับมือกับสิ่งใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น

4. บทบาทในฐานะผู้ตัดสินใจ

5. เป็นผู้บริหารจัดการองค์การ โดยการกำหนดโครงสร้างขององค์การ มีความรู้ความสามารถเข้าใจในเรื่องพฤติกรรมองค์การ
6. เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยนำการเปลี่ยนแปลง โดยนำการเปลี่ยนแปลงในลักษณะของการพัฒนาไปสู่สถานศึกษา ทั้งนี้จะเปลี่ยนแปลงอะไร อย่างไร และเมื่อใด
7. เป็นผู้ประสานงาน สร้างปฏิสัมพันธ์ สร้างเครือข่าย การนิเทศงาน รายงานผล
8. บทบาทเป็นผู้สื่อสาร โดยมีความสามารถในการสื่อสาร ทั้งการพูด และการเขียน รวมทั้งการเป็นนักประชาสัมพันธ์
9. บทบาทเป็นผู้แก้ปัญหา โดยเป็นผู้นำที่เข้าใจปัญหา วิเคราะห์และแก้ปัญหาได้
10. บทบาทเป็นผู้บริหารความขัดแย้ง เข้าใจถึงสาเหตุ สามารถเจรจาต่อรอง ไกล่เกลี่ย แก้ปัญหาความขัดแย้งได้
11. บทบาทเป็นผู้จัดระบบ สามารถวิเคราะห์ระบบ มีความเข้าใจและนำแนวคิดทฤษฎีในการบริหารมาปรับใช้
12. เป็นผู้บริหารการเรียนการสอน มีความเข้าใจในระบบการเรียนรู้ เข้าใจในหลักสูตรนำหลักสูตรไปใช้ และการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา
13. เป็นผู้บริหารงานบุคคล มีศาสตร์และศิลป์ในการเป็นผู้นำ บริหารจัดการงานบุคคล การเจรจาต่อรอง วัดและประเมินผลการปฏิบัติงาน
14. เป็นผู้บริหารทรัพยากร โดยมีความสามารถการบริหารงานงบประมาณ การเงิน วัสดุครุภัณฑ์ สิ่งก่อสร้าง การทำนุบำรุง และหาทรัพยากรสนับสนุนจากภายนอก
15. เป็นผู้ประเมินผล โดยมีความสามารถในการประเมินความต้องการ และการประเมินด้วยระเบียบวิธีทางสถิติ
16. เป็นนักประชาสัมพันธ์ มีทักษะในการติดต่อสื่อสาร สร้างภาพพจน์ที่ดี และเข้าใจการเผยแพร่ข่าวสารด้วยสื่อและวิธีการที่หลากหลาย
17. บทบาทในฐานะผู้นำในพิธีการต่างๆ ในสังคม

เซย์ฟาร์ท (Sayfarth) (1999, อ้างถึงใน คະນິงนิตย กิจวิธี, 2561, น. 20) กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า ประกอบด้วย บทบาทในด้านการบริหารจัดการหลักสูตร การกำกับดูแลติดตามผลการเรียนรู้ของนักเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ และสนับสนุนส่งเสริมให้ครูเป็นครูมืออาชีพ

สรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่สำคัญ คือ บุคคลที่ทำหน้าที่พัฒนาองค์การ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ สามารถเป็นผู้นำการวางแผน เป็นนักวิชาการ เป็นผู้บริหารจัดการ เป็นนักสื่อสาร

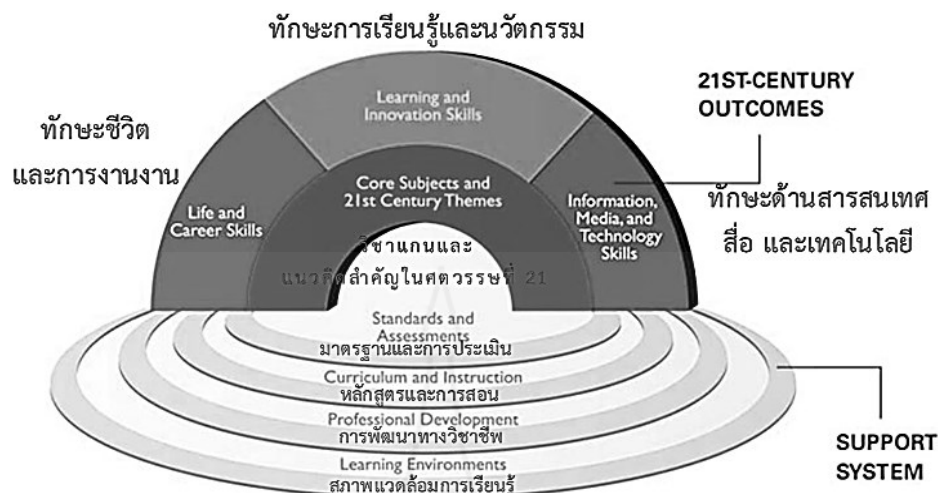
และเป็นนักประชาสัมพันธ์ โดยบทบาทเหล่านี้เป็นของผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงอันมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพของเด็ก และเยาวชน

2. การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ผู้วิจัยนำเสนอแนวคิดการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และระบบสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา ดังนี้

2.1 แนวคิดการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องยึดผลลัพธ์ทั้งในแง่ของความรู้ในวิชาแกนและทักษะแห่งศตวรรษใหม่ ซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่โรงเรียน สถานที่ทำงานและชุมชนต่างเห็นคุณค่า นับเป็นความล้มเหลวระดับชาติที่นักเรียนส่วนใหญ่จบชั้นมัธยม โดยขาดความสามารถหลักที่นายจ้างและครูระดับอุดมศึกษาเห็นว่าจำเป็นอย่างยิ่งในโลกของการทำงานและการศึกษาขั้นสูง ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 คือเครื่องมือที่เราต้องใช้เพื่อปีนบันไดทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามความแข็งแกร่งในแบบเก่ามีความหมายเท่ากับความเป็นเลิศในเนื้อหาเท่านั้น ซึ่งไม่เพียงพอในยุคที่ความรู้และข้อมูลข่าวสารเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา นักเรียนต้องมีทั้งความรู้ในเนื้อหาและทักษะที่จะประยุกต์ใช้และปรับเปลี่ยนความรู้เหล่านั้นให้เข้ากับเป้าหมายที่ยังประโยชน์และสร้างสรรค์ รวมถึงเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามเนื้อหาและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เราพัฒนากรอบความคิดนี้ร่วมกับองค์กรเกือบ 40 องค์กรที่เป็นสมาชิก ซึ่งรวมถึงสมาคมการศึกษาแห่งชาติ (National Education Association) และสมาชิกของสมาคม อีก 3.2 ล้านคน นำกรอบความคิดนี้ไปนำเสนอแก่ผู้กำหนดนโยบาย นักการศึกษา นักธุรกิจ องค์กรชุมชน และผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งว่าทักษะแห่งศตวรรษใหม่เป็นสิ่งจำเป็นต่อความสำเร็จในปัจจุบัน พวกเขาเชื่อว่าโรงเรียนควรสอนทักษะแห่งศตวรรษใหม่ เป็นความเชื่อที่อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง ทั้งจากความคาดหวังของที่ทำงาน ข้อเรียกร้องของการเป็นพลเมือง (Kay, 2011) ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 กรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills Framework)

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2557

Partnership for 21st Century Skills พัฒนาขึ้นในปี ค.ศ. 2002 โดย Ken Kay และ DinyGolder-Dardis และหุ้นส่วนระหว่าง the United States Government และ several organizations (Partnership for 21st Century Skills, 2010) กรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แสดงให้เห็นถึงการบูรณาการระหว่าง 3 องค์ประกอบใหญ่ๆ คือ 1) วิชาแกนและแนวคิดสำคัญในศตวรรษที่ 21 (core subjects and 21st Century themes) 2) ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century skills) ประกอบด้วย 3 กลุ่มทักษะ คือ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (learning and innovation skills) ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (information, media and technology skills) และทักษะชีวิตและการงาน (life and career skills) และ 3) ระบบสนับสนุนการศึกษาของศตวรรษที่ 21 (supporting systems) ซึ่งรายละเอียด มีดังนี้

1. วิชาแกน (core subject) เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการประสบความสำเร็จของนักเรียนไว้ ดังนี้ ภาษาอังกฤษ (English) การอ่าน หรือศิลปะการศึกษา (reading or language arts), ภาษาสำคัญของโลก (world languages), ศิลปะ (arts), คณิตศาสตร์ (mathematics), เศรษฐศาสตร์ (economics), วิทยาศาสตร์ (science), ภูมิศาสตร์ (geography), ประวัติศาสตร์ (history), การปกครองและหน้าที่พลเมือง (government and civics) (Kay, & Greenhill, 2011)

2. แนวคิดสำคัญในศตวรรษที่ 21 คือ เนื้อหาในสาขาใหม่ๆ ที่สำคัญต่อความสำเร็จในที่ทำงานและ ชุมชนแต่ไม่ได้เน้นในโรงเรียนทุกวันนี้ ได้แก่ โรงเรียนต้องนำเสนอความเข้าใจของเนื้อหา

วิชาการในระดับสูงโดยใส่เรื่องเหล่านี้เข้าไปใน วิชาแกน (core subjects) คือ 1) ความตระหนักรู้ต่อโลก (global awareness) 2) การรู้ด้านการเงิน เศรษฐกิจ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ (financial, economic, business and entrepreneurial literacy) 3) การรู้ด้านการเป็นพลเมือง (civic literacy) 4) การรู้ด้านสุขภาพ (health literacy) และ 5) การรู้ด้านสิ่งแวดล้อม (environmental literacy)

2.1 ความตระหนักรู้ต่อโลก (global awareness) ความจำเป็นสำหรับนักเรียนที่สามารถ เรียนรู้และทำงานร่วมกันที่มาจากวัฒนธรรมที่หลากหลาย ศาสนาที่แตกต่างกัน ตัวแทนแต่ละบุคคล และ วิธีการดำเนินชีวิตในการเคารพซึ่งกันและกันเป็นแนวทางที่นักเรียนใช้ประโยชน์ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในการเข้าใจและเข้าร่วมในโลก และสังคมการเรียนรู้ที่หลากหลาย

2.2 การรู้ด้านการเงิน เศรษฐกิจ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ (financial, economic, business and entrepreneurial literacy) ชุดของทักษะแต่ละบุคคลที่รู้ว่าควรทำอย่างไรให้ เหมาะสมในตัวเลือกทางเศรษฐกิจ (economic), เข้าใจบทบาทของเศรษฐกิจในสังคม, ใช้ทักษะ ผู้ประกอบการ (entrepreneurial skills) เสริมการผลิตและอาชีพ

2.3 การรู้ด้านการเป็นพลเมือง (civic literacy) ความจำเป็นสำหรับนักเรียนที่สามารถ เข้าใจ และมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจด้านการเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพโดยทราบข่าวและเข้าใจ กระบวนการ ของรัฐ, ใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมืองทั่วไป ระดับท้องถิ่น ระดับประเทศและระดับโลก และเข้าใจผลกระทบระดับท้องถิ่นและระดับโลกเพื่อการตัดสินใจในฐานะพลเมือง

2.4 การรู้ด้านสุขภาพ (health literacy) ความจำเป็นสำหรับบุคคลที่เข้าใจข้อมูล พื้นฐาน และการบริการ และใช้ข้อมูล บริการด้านสุขภาพ, เข้าใจการป้องกันโรคและการวัดสุขภาพจิต รวมทั้ง การควบคุมอาหาร, สารอาหาร การออกกำลังกาย ระวังอันตรายและลดความเครียด, ใช้ ข้อมูลให้ เป็นประโยชน์ การตัดสินใจเกี่ยวกับสุขภาพที่เหมาะสม, สร้างเป้าหมายและเฝ้าระวังสุขภาพ ของบุคคล และครอบครัว และเข้าใจเกี่ยวกับการสาธารณสุขระดับชาติและนานาชาติ รวมทั้งดูแลความปลอดภัย

2.5 การรู้ด้านสิ่งแวดล้อม (environmental literacy) เป็นการแสดงความรู้และความ เข้าใจ ของสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ และเงื่อนไขที่ส่งผลโดยเฉพาะที่มีผลต่ออากาศ, อุณหภูมิ, พื้นดิน, อาหาร, พลังงาน, น้ำ และระบบที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม (ecosystem), แสดงความรู้และความเข้าใจของผลกระทบทางสังคมต่อธรรมชาติของโลก (เช่น การเจริญเติบโตของประชาชน, การพัฒนาประชากร, อัตราการบริโภค เป็นต้น), สสำรวจและวิเคราะห์ สิ่งแวดล้อมและให้ข้อสรุปที่ถูกต้องเกี่ยวกับวิธีแก้ปัญหามีประสิทธิภาพ ในแต่ละบุคคลและส่วนรวม กระทำไปยั้งความท้าทายของสิ่งแวดล้อม เช่น การมีส่วนร่วมในการกระทำทั่วโลก, การออกแบบวิธี แก่ กระตุ้นการกระทำบนสิ่งแวดล้อม การเพิ่มทักษะเป็นการจำแนกนักเรียนที่เตรียมสำหรับชีวิตที่

ซับซ้อนและสิ่งแวดล้อมในการ ทำงานในศตวรรษที่ 21 ที่จำเป็นเพื่อเตรียมนักเรียนสำหรับอนาคต นอกจากการเรียนรู้ทางเนื้อหา วิชาการแล้วนักเรียนจำเป็นต้องรู้จักวิธีเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รู้จักใช้สิ่งที่เรียนมาอย่างมี ประสิทธิภาพและสร้างสรรค์

ทักษะแห่งศตวรรษ ที่ 21 (21st Century skills) ประกอบด้วย 3 กลุ่มทักษะ คือ ทักษะ การเรียนรู้และนวัตกรรม (learning and innovation skills) ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (information, media and technology skills) และทักษะชีวิตและการทำงาน (life and career skills)

1. ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (learning and innovation skills) คือ แสดงถึงการเตรียมนักเรียนให้มีความพร้อมในการทำงาน และดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 แตกต่างจากอดีต โดยเฉพาะจะต้องใช้ทักษะการคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสื่อสาร การร่วมมือในการทำงาน สำหรับการมีชีวิตที่ซับซ้อนเพิ่มขึ้น และสิ่งแวดล้อมในการทำงานในโลกปัจจุบัน โดยทักษะที่ จำเป็นได้แก่ (Kay, & Greenhill, 2011)

1.1 การสร้างสรรค์นวัตกรรม (creativity and innovation) การที่นักเรียนมีการคิด อย่าง สร้างสรรค์ สามารถทำงานอย่างสร้างสรรค์ร่วมกับผู้อื่นได้ และเกิดนวัตกรรมที่ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย การคิดสร้างสรรค์ (think creatively) เป็นการใช้ความคิดที่อิสระในการ ออกแบบเทคนิค, สร้างความคิดที่ใหม่และคุ้มค่า, วางแผนอย่างละเอียด ปรับ วิเคราะห์และประเมิน ความคิดในการปรับปรุงและความพยายามในการสร้างสรรค์ ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ (work creatively with others) สร้างความคิดใหม่เกี่ยวกับการพัฒนาจัดการ และติดต่อสื่อสาร อย่างมีประสิทธิภาพ, เปิดและ ตอบสนองเทคนิคใหม่ๆ ที่หลากหลาย นำมาซึ่งพัฒนาการทำงาน, แสดงความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ ในงานและเข้าใจข้อจำกัดโลกในความเป็นจริงสู่การรับรอง ความคิดใหม่, เข้าใจถึงความล้มเหลว เปิดโอกาสในการเรียนรู้ สร้างสรรค์และนวัตกรรมระยะยาว

1.2 การใช้นวัตกรรม (implement innovations) คือการใช้ความคิด สร้างสรรค์ใน สิ่งที่เป็นจริงและเงื่อนไขที่เป็นประโยชน์ไปยังขอบเขตนวัตกรรมที่จะเกิดขึ้น

2. การคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา (critical thinking and problem solving) ความสามารถของแต่ละบุคคลที่ให้เหตุผลอย่างมีประสิทธิภาพ, สามารถถามคำถามที่แหลมคมและ แก้ปัญหาได้, วิเคราะห์และประเมินทางเลือกที่ชัดเจนของทรศนะ และสะท้อนการวิเคราะห์ในการ ตัดสินและกระบวนการ ประกอบด้วย ความมีเหตุผล (reason effectively) สามารถใช้เหตุผลที่ หลากหลาย อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ การคิดอย่างเป็นระบบ (use systems thinking) คือ การวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ของแต่ละส่วนต่างๆ ที่มีผลต่อภาพรวมและมีผลกระทบต่อการใช้ผลลัพธ์ หรือผลิตผล ทั้งหมดในระบบที่ซับซ้อน การพิจารณาและตัดสินใจ (make judgments and

decisions) คือการ วิเคราะห์อย่างมีประสิทธิภาพและประเมินหลักฐาน การโต้เถียง อ้างสิทธิ์ และความเชื่อ, การวิเคราะห์และประเมินหลักของพรรณนะ จุดประสงค์, สังเคราะห์และเชื่อมโยงระหว่าง ข้อมูลและหลักฐาน, การแปลข้อมูลและสรุปบนพื้นฐานของการวิเคราะห์ที่ดีที่สุด สะท้อนการ วิเคราะห์จากประสบการณ์การเรียนรู้และกระบวนการแก้ปัญหา (solve problems) คือ การ แก้ปัญหาใหม่ๆ อย่างเป็นระบบ และ/หรือ โดยวิธีการใหม่ๆ ที่สร้างสรรค์, ระบุและถามคำถาม จุดประสงค์ที่ชัดเจนของพรรณนะและ นำไปสู่วิธีแก้ที่ดี

3. การสื่อสารและการร่วมมือ (communication and collaboration) ความสามารถ ของแต่ละบุคคลที่สื่อสารได้อย่างชัดเจน ใช้การพูด การเขียน และที่ไม่ใช้ภาษา การทำงานร่วมกันกับ ผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบ ประกอบด้วย การสื่อสารอย่างชัดเจน (communicate clearly) คือการคิดอย่างชัดเจน และมีประสิทธิภาพโดยการพูด เขียน และทักษะ การสื่อสารที่ไม่ใช้ภาษา ในความหลากหลายของรูปแบบและบริบท การฟังอย่างมีประสิทธิภาพ การ แปลความหมายรวมทั้งความรู้ ค่านิยม เจตคติ และเป้าหมาย ใช้การสื่อสารสำหรับขอบเขตของ วัตถุประสงค์ (เช่น รายงาน, แนะนำ , กระตุ้น และ ชักชวน) ใช้เทคโนโลยีและสื่อที่เป็นประโยชน์โดย สามารถตัดสินใจว่าจะใช้แบบใด มีประสิทธิภาพในการ สื่อสาร ในสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน (รวมถึงการ พูดได้หลายภาษา) การร่วมมือกับผู้อื่น (collaborate with others) คือ การแสดง ความสามารถในการ ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและเคารพทีมที่แตกต่างกัน การดำเนินการอย่าง คล่องแคล่วและ ตั้งใจในการช่วย การประนีประนอมที่จำเป็นเพื่อการบรรลุเป้าหมาย ความรับผิดชอบ ร่วมกันและ ช่วยเหลือสมาชิกในทีม

4. ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (information, media and technology skills) คือ การแสดงความสามารถได้หลากหลาย และมีความคิดอย่างมีวิจารณญาณผ่านการใช้สื่อ และ เทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้น การเข้าถึงข้อมูลอย่างอิสระ การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในเครื่องมือ เทคโนโลยีและความสามารถในการช่วยเหลือ ประชากรที่มีประสิทธิภาพสามารถที่จะแสดงทักษะ โดยทักษะที่จำเป็น ได้แก่ (Partnership for 21st Century Skills, 2009)

4.1 การรู้สารสนเทศ (information literacy) คือ ความสามารถในการจำแนก ประเมิน และ ใช้อย่างมีประสิทธิภาพในข้อมูลที่จำเป็น การเข้าถึงและประเมินสารสนเทศ คือ การ เข้าถึงข้อมูลอย่างมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล การประเมินการวิเคราะห์ข้อมูล การใช้และจัดการ สารสนเทศ (use and manage Information) คือ การ ใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องและสร้างสรรค์สำหรับ ปัญหา การจัดการการกระจายของข้อมูลจากหลากหลาย แหล่ง การประยุกต์การเข้าใจอย่างแท้จริง ของคุณธรรมในการเข้าถึงและการใช้ข้อมูล

4.2 การรู้เท่าทันสื่อ (media literacy) คือ ความสามารถของบุคคลในการออกแบบ อย่างมี ประสิทธิภาพและเสนอผลิตภัณฑ์สื่อ ซึ่งผู้เรียนต้องการทักษะในการประเมินการวิเคราะห์การ

ผลิต เกี่ยวกับการสร้างสื่อ การวิเคราะห์สื่อ (analyze media) คือ เข้าใจข้อความสื่อที่เป็นโครงสร้างว่าทำไมและอย่างไร และวัตถุประสงค์อะไร ตรวจสอบการอธิบายความแตกต่างข้อความอย่างไร, ประเมินค่าและจุดประสงค์ ของทัศนคติในการรวมเข้าและแยกออก, ความเชื่อและพฤติกรรมอิทธิพลสื่ออย่างไร การประยุกต์การเข้าใจอย่างแท้จริงของคุณธรรมในการเข้าถึงและการใช้สื่อ การใช้ผลผลิตจากสื่อ (create media products) คือ การเข้าใจและการ ใช้ประโยชน์สื่อให้เหมาะสมในการออกแบบเครื่องมือ, คุณลักษณะ และระเบียบแบบแผน การเข้าใจ และการใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพในการแสดงออกและการอธิบายอย่างเหมาะสมที่สุดในความ แตกต่างทาง สิ่งแวดล้อมหลายวัฒนธรรม

4.3 การรู้ด้านไอซีที (ICT) (Information, Communications and Technology Literacy) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างคุ้มค่า (apply technology effectively) คือ การใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการวิจัย จัดการประเมิน และติดต่อข้อมูล การใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล (เช่น คอมพิวเตอร์ GPS เป็นต้น) เครื่องมือสื่อสารทางสังคมอย่างเหมาะสมในการเข้าถึง จัดการ รวบรวม ประเมินและออกแบบข้อมูลให้ประสบความสำเร็จในเศรษฐกิจความรู้ การประยุกต์การเข้าใจอย่างแท้จริงของคุณธรรมในการเข้าถึงและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

4.4 ทักษะชีวิตและการทำงาน (life and career skills) คือ ความสามารถในการประเมิน ชี้นำแนวทางการดำรงชีวิตที่ซับซ้อนและการทำงานในโลกที่มีการแข่งขันสูง ความสามารถของแต่ละบุคคลที่ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพกับทีมที่หลากหลาย การเปิดใจยอมรับความคิดที่หลากหลาย พบเป้าหมายจัดการโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ รับผิดชอบสำหรับผลที่เกิดขึ้น แสดงการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมและรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม สิ่งแวดล้อมในการทำงานและชีวิตในวันนี้ต้องการมากกว่าทักษะในการคิดและความรู้ทางเนื้อหา ความสามารถในการนำไปสู่ สิ่งแวดล้อมในการทำงานและชีวิตที่ซับซ้อนในการแข่งขันทางโลกต้องการนักเรียนที่เอาใจใส่ในการพัฒนา อย่างเหมาะสม โดยทักษะที่จำเป็น ได้แก่

1) ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว (flexibility and adaptability) คือ ความสามารถในการปรับบทบาทไปสู่การเปลี่ยนแปลงได้ และให้ผลสะท้อนกลับอย่างมีประสิทธิภาพประกอบด้วย การปรับไปสู่การเปลี่ยนแปลง (adapt to change) คือการปรับบทบาท (roles) ที่หลากหลาย ความรับผิดชอบต่องาน ตารางเวลา และสิ่งแวดล้อม ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในความคลุมเครือของสังคมและการเปลี่ยนแปลง มีความยืดหยุ่น (be flexible) คือการให้ผลสะท้อนกลับอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถดำเนินการจัดการในเชิงบวกร่วมกับการชมเชย (praise), ความล้มเหลว (setbacks) และการวิจารณ์ (criticism) ทางบวก เข้าใจจัดการและทัศนคติที่หลากหลายให้สมดุล

2) การริเริ่มและการชี้นำตนเอง (initiative and self-direction) คือความสามารถในการ เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยการตั้งเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถทำงานได้อย่างอิสระ ประกอบด้วย จัดการเป้าหมายและเวลา (manage goals and time) คือการตั้งเป้าหมายกับเกณฑ์ที่ประสบความสำเร็จในสิ่งที่เป็นจริงและไม่เป็นจริง เป้าหมาย ยุทธวิธีในระยะสั้นและยาวให้สมดุล ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์และภาระงาน (workload) อย่างมีประสิทธิภาพ ทำงานอย่างอิสระ (work independently) คือควบคุม อธิบาย จัดการงาน อย่างสมบูรณ์โดยปราศจากความผิดพลาด ผู้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (be self-directed learners) คือการเรียนรู้พื้นฐานของ ทักษะและหลักสูตรในการสำรวจและขยายการเรียนรู้และโอกาสในการได้ความชำนาญ แสดงการริเริ่มระดับทักษะขั้นสูงไปยังระดับเชี่ยวชาญ

3) ทักษะทางสังคมและพหุวัฒนธรรม (social and cross-cultural skills) คือความสามารถในการทำงานได้ดีกับผู้ร่วมงาน นำเสนอความเชี่ยวชาญด้วยตนเอง เคารพและยอมรับความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (interact effectively with others) การรู้ความเหมาะสมในการฟังและการพูด การทำตัวให้น่าเคารพ และมีมารยาทงาม เคารพวัฒนธรรมที่แตกต่าง และทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ รับฟังความคิดเห็น ค่านิยม ที่แตกต่าง อิทธิพลความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรมในการออกแบบความคิดและการเพิ่มทั้งนวัตกรรมและคุณภาพของงาน

4) ความรับผิดชอบในการทำงานและการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ (productivity and accountability) คือการจัดการและเผชิญเป้าหมาย ความจำเป็นที่มาก่อน การจัดการเวลาทำงาน จัดการโครงการ (manage projects) คือ การตั้งเป้าหมาย เมื่อพบกับอุปสรรค (obstacles) และความกดดัน การวางแผนและจัดการงานให้สำเร็จไปสู่ผลลัพธ์ที่มุ่งหมายผลิตผลลัพธ์ (produce results) แสดงความเกี่ยวข้องคุณลักษณะกับการ ผลิตผลลัพธ์ที่มีคุณภาพ รวมทั้งความสามารถในการทำงานอย่างมีจริยธรรม, จัดการเวลาและ โครงการอย่างมีประสิทธิภาพ, ทำงานได้หลายรูปแบบ, การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่น่าเชื่อถือ มีความตรงต่อเวลา (punctual), การร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพกับทีม, เคารพและชมเชยทีม และสามารถอธิบายสำหรับผลลัพธ์ได้

5) ภาวะความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบต่อสังคม (leadership and responsibility) ความสามารถของแต่ละบุคคลในการทำงานและการเอาใจใส่สังคม กระตุ้นผู้อื่น ประเมินจุดแข็งของ ผู้อื่นไปยังเป้าหมายที่บรรลุผล แนะนำและเป็นผู้นำผู้อื่น (guide and lead others) คือใช้ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและทักษะการแก้ปัญหา ในการแนะนำผู้อื่นไปสู่เป้าหมาย ใช้ประโยชน์จากจุดแข็งของผู้อื่นให้ประสบความสำเร็จไปยังเป้าหมาย กระตุ้นผู้อื่นไปถึงในสิ่งที่ดีที่สุดผ่านตัวอย่าง แสดงให้เห็นถึงความมีคุณธรรมและพฤติกรรมที่มีจริยธรรม ในการใช้อิทธิพลและอำนาจ

ในทางที่ถูก มีความรับผิดชอบต่อผู้อื่น (be responsible to others) คือแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม

การประเมินทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ควรทำควบคู่ไปกับการประเมินวิชาแกน เพราะการประเมินที่แยกขาดกันจะบั่นทอนเป้าหมายในการหลอมรวมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เข้ากับวิชาแกนเทคโนโลยีสมัยใหม่จะช่วยให้การประเมินให้มีประสิทธิภาพ มีความยั่งยืน และเสียค่าใช้จ่ายน้อยลงแบบทดสอบมาตรฐานเพียงอย่างเดียวใช้วัดทักษะและความรู้ที่เรียนได้ไม่ใช่ว่า การประเมินต้องผสมผสานให้สมดุลระหว่างแบบทดสอบมาตรฐานที่มีคุณภาพ กับการประเมินในชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพจึงจะเกิดเป็นเครื่องมืออันทรงพลังสำหรับครูและนักเรียนในการเรียนรู้เนื้อหาและ ทักษะที่จำเป็นต่อความสำเร็จ

วิจารณ์ พานิช (2555, น.16-21) กล่าวว่า การศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่คนทุกคนต้องเรียนรู้ตั้งแต่ชั้นอนุบาลไปจนถึงมหาวิทยาลัยและตลอดชีวิตคือ 3Rs x 8Cs กล่าวคือ 3Rs ได้แก่

1. Reading (อ่านออก)
2. (W) Riting (เขียนได้)
3. (A) Rithmetics (คิดเลขเป็น)

และ 8Cs ได้แก่

1. Critical Thinking & Problem Solving (ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา)
2. Creativity & Innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม)
3. Cross-Cultural Understanding (ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์)
4. Collaboration, Teamwork & Leadership (ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ)
5. Communications, Information & Media Literacy (ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ)
6. Computing & ICT Literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร)
7. Career & Learning Skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้)
8. Compassion คือ ความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรมจริยธรรม

วรางคณา ทองนพคุณ (2556, น. 8) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้โดยร่วมกันสร้างรูปแบบและแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นที่องค์ความรู้ ทักษะ เพื่อ

ใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน โดยจะอ้างถึงรูปแบบ (Model) ที่พัฒนา มาจากเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership For 21st Century Skills) ที่มีชื่อย่อว่า เครือข่าย P21

ไสว พักขาว (2556, น. 4-5) กล่าวว่า การพัฒนากรอบความคิดที่ครอบคลุมเพื่อการ เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นั้นจำเป็นต้องจะต้องสร้างระบบส่งเสริมเพิ่มขึ้นจาก ทักษะเฉพาะด้าน องค์ ความรู้ ความชำนาญและความสามารถในการเรียนรู้ด้านต่างๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนรอบรู้ มี ความสามารถที่จำเป็นและหลากหลาย ระบบส่งเสริมให้นักเรียนได้รอบรู้ทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญ ใน ศตวรรษที่ 21 ไว้ด้วยกัน 5 ระบบ ดังภาพที่ 2.2

ที่มา: ไสว พักขาว (2556, น. 4-5)

2.2 ระบบสนับสนุนการจัดการเรียนรู้

จากกรอบความคิดของไสว พักขาว (2556, น. 7-8) ที่ครอบคลุมระบบส่งเสริม การศึกษาของศตวรรษที่ 21 จำนวน 5 ระบบ นั้นมีรายละเอียดในแต่ละระบบ ดังนี้

1. มาตรฐานในการเรียนรู้

1.1 เน้นทักษะ ความรู้และความเชี่ยวชาญที่เกิดกับผู้เรียน

1.2 สร้างความรู้ความเข้าใจในการเรียนในเชิงสหวิทยาการระหว่างวิชาหลักที่
เป็นจุดเน้น

1.3 มุ่งเน้นการสร้างความรู้และเข้าใจในเชิงลึกมากกว่าการสร้างความรู้แบบผิว
เผิน

1.4 ยกระดับความสามารถผู้เรียนด้วยการให้ข้อมูลที่แท้จริง การใช้สื่อหรือ
เครื่องมือที่มีคุณภาพจากการเรียนรู้ในสถานศึกษา การทำงานและในการดำรงชีวิตประจำวัน ผู้เรียน
ได้เรียนรู้อย่างมีความหมายและสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้

1.5 ใช้หลักการวัดประเมินผลที่มีคุณภาพระดับสูง

2. การประเมินผล

2.1 สร้างความสมดุลในการประเมินผลเชิงคุณภาพ โดยการใช้แบบทดสอบ
มาตรฐานสำหรับการทดสอบย่อยและทดสอบรวมสำหรับการประเมินผลในชั้นเรียน

2.2 เน้นการนาประโยชน์ของผลสะท้อนจากการปฏิบัติของผู้เรียนมาปรับปรุง
แก้ไขงาน

2.3 ใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับการทดสอบวัดและประเมินผลให้เกิดประสิทธิภาพ
สูงสุด

2.4 สร้างและพัฒนาระบบแฟ้มสะสมงาน (Portfolios) ของผู้เรียนให้เป็น
มาตรฐานและมีคุณภาพ

3. หลักสูตรและการสอน

3.1 การสอนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นเชิงสหวิทยาการของ
วิชาแกนหลัก

3.2 สร้างโอกาสที่จะประยุกต์ทักษะเชิงบูรณาการข้ามสาระเนื้อหา และสร้าง
ระบบการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะเป็นฐาน (Competency-Based)

3.3 สร้างนวัตกรรมและวิธีการเรียนรู้ในเชิงบูรณาการที่มีเทคโนโลยีเป็นตัว
เกื้อหนุน การเรียนรู้แบบสืบค้น และวิธีการเรียนจากการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based
Learning) เพื่อการสร้างทักษะขั้นสูงทางการคิด

4. การพัฒนาทางวิชาชีพ

4.1 จุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อการสร้างครูให้เป็นผู้ที่มีทักษะความรู้ความสามารถใน
เชิงบูรณาการ การใช้เครื่องมือและกำหนดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในชั้นเรียน และสร้างให้ครูมีความ
สามารถในการวิเคราะห์และกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสม

4.2 สร้างความสมบูรณ์แบบในมิติของการสอนด้วยเทคนิควิธีการสอนที่
หลากหลาย

4.3 สร้างให้ครูเป็นผู้มีทักษะความรู้ความสามารถในเชิงลึกเกี่ยวกับการแก้ปัญหา การคิดแบบวิจารณ์ญาณ และทักษะด้านอื่นๆที่สำคัญต่อวิชาชีพ

4.4 เป็นยุคแห่งการสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพให้เกิดขึ้นกับครูเพื่อเป็นต้นแบบ (Model) แห่งการเรียนรู้ของชั้นเรียนที่จะนำไปสู่การสร้างทักษะการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ

4.5 สร้างให้ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถวิเคราะห์ผู้เรียนได้ทั้งรูปแบบการเรียนรู้ สติปัญญา จุดอ่อนจุดแข็งในตัวผู้เรียน เหล่านี้เป็นต้น

4.6 ช่วยให้ผู้เกิดการพัฒนาความสามารถให้สูงขึ้นเพื่อนำไปใช้สำหรับการ กำหนดกลยุทธ์ทางการสอนและจัดประสบการณ์ทางการเรียนได้เหมาะสมกับบริบททางการเรียนรู้

4.7 สนับสนุนให้เกิดการประเมินผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างทักษะและเกิดการ พัฒนาการเรียนรู้

4.8 แบ่งปันความรู้ระหว่างชุมชนทางการเรียนรู้โดยใช้ช่องทางหลากหลายในการ สื่อสารให้เกิดขึ้น

4.9 สร้างให้เกิดต้นแบบที่มีการพัฒนาทางวิชาชีพได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

5. สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้

5.1 สร้างสรรค์แนวปฏิบัติทางการเรียน การรับการสนับสนุนจากบุคลากรและ สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เกื้อหนุน เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุผล

5.2 สนับสนุนทางวิชาชีพแก่ชุมชนทั้งในด้านการให้การศึกษา การมีส่วนร่วม การ แบ่งปันสิ่งปฏิบัติที่เป็นเลิศระหว่างกันรวมทั้งการบูรณาการหลอมรวมทักษะหลากหลายสู่การปฏิบัติ ในชั้นเรียน

5.3 สร้างผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากสิ่งที่ปฏิบัติจริงตามบริบท โดยเฉพาะการเรียน แบบโครงงาน

5.4 สร้างโอกาสในการเข้าถึงสื่อเทคโนโลยี เครื่องมือหรือแหล่งการเรียนรู้ที่มี คุณภาพ

5.5 ออกแบบระบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมทั้งการเรียนเป็นกลุ่มหรือการเรียน รายบุคคล

5.6 นำไปสู่การพัฒนาและขยายผลสู่ชุมชนทั้งในรูปแบบการเผชิญหน้าหรือระบบ ออนไลน์

สุปรียา ศิริพัฒนกุลขจร (2012, น.12) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงวิธีคิดให้สอดคล้องและสมดุลกับการเปลี่ยนแปลงของโลกที่นับวันจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงมากขึ้นแต่การเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงวิธีคิดครั้งนี้ถือว่าเป็นเรื่อง

จะต้องอยู่คู่กันต้องเกื้อกูลกันจะแยกออกจากกันไม่ได้เมื่อมีการเรียนรู้ในศตวรรษใหม่ที่มีสำคัญที่น่าสนใจคือคำว่า “Teach Less” และ “Learn More” โดยความหมายแล้วความหมายว่าการเปลี่ยนวิธีการศึกษาด้วยการเปลี่ยนแปลงเป้าหมายจาก “ความรู้ (Knowledge)” ไปสู่ “ทักษะ (Skill or Practices)” คำว่า “Teacher” ที่แปลว่า “ครู” นั้นถือว่าเป็นคำเก่าไปแล้วนั้นจะถูกให้ความหมายหรือคำจำกัดความเสียใหม่ด้วยการเปลี่ยนมาเป็นเพียง “Facilitator” โดยระบุหน้าที่หรือคำจำกัดความว่าเป็น “ผู้อำนวยการเรียนรู้ (Coach) หรือผู้ชี้แนะ” ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงจากการศึกษาหรือการเรียนรู้ที่มี “ครู” เป็นหลักไปเป็น “นักเรียน” เป็นหลักดังนั้นการเรียนรู้จึงต้องเรียนให้เลยจากเนื้อหาหลายส่วนก็ไม่จำเป็นต้องสอนผู้เรียนซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เอง แต่ต้องสร้าง “ทักษะและเจตคติ” กับตัวของผู้เรียนขึ้นมาให้ได้การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นการเรียนรู้ร่วมกันมากกว่าการเรียนรู้แบบตัวใครตัวมัน (Individual Learning) เพราะการเรียนรู้ในแบบใหม่ต้องเป็นการเรียนรู้ที่แบ่งปันกันช่วยเหลือเกื้อกูลกันการเรียนรู้ในปัจจุบันควรให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติพร้อมเรียนทฤษฎีไปพร้อม ๆ กันไม่ใช่แยกส่วนกันเรียนห้องเรียนในศตวรรษที่ 21 ควรเปลี่ยนจากห้องเรียนธรรมดา (Class Room) เป็นสตูดิโอ (Studio) เป็นที่ทำงานเป็นกลุ่ม ๆ ซึ่งหมายความว่า การเรียนจะเปลี่ยนจาก Lecture Based เป็น Project Based เป็นการเปลี่ยนผู้เรียนจาก “กรรม” จากเดิมเป็นผู้เรียนเป็น “ประธาน” และเป็น “กริยา” ด้วยพร้อมกันคือเป็นผู้ลงมือทำโครงการ (Project)

แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของกระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาที่จะต้องพัฒนากำลังคนให้มีขีดความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันบนเวทีโลก จึงได้มีแผนการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ (พ.ศ. 2558 - 2564) นั้นเป็นแผนการผลิตและพัฒนาากำลังคน เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของชาติ (พ.ศ. 2557) ที่ให้ความสำคัญในการพัฒนาคนอย่างยั่งยืน และจากแนวโน้มการปฏิรูปการศึกษาในหลาย ประเทศได้ให้ความสำคัญอย่างมากกับ “ทักษะ” (Skill) หรือความชำนาญในการปฏิบัติมากกว่าเนื้อหาตามตำรา (Content) ซึ่งองค์การยูเนสโกได้แนะนำว่า ผู้เรียนควรมีทักษะที่ครอบคลุม 3 กลุ่ม ได้แก่ ทักษะพื้นฐาน คือ ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น ทักษะเพื่อการทำงาน คือ ทักษะพื้นฐานในการทำงานของทุกอาชีพ ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศ การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และการสื่อสาร และทักษะเฉพาะอาชีพ คือ ทักษะเบื้องต้นของอาชีพที่สนใจ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. 2558, น.4 จาก <http://www.te.psu.ac.th/webte2015/wp-content/uploads>)

สรุปว่า การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้จากโลกแห่งความเป็นจริงที่ไม่จำกัดอยู่แต่ในห้องเรียน มีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้นักเรียนมีความสร้างสรรค์ สร้างท้าทายในเรียนรู้ ครูมีหน้าเป็นโค้ชคอยชี้แนะนักเรียน ครูเองจะเปลี่ยนจากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้สนับสนุนช่วยเหลือให้นักเรียนสามารถเปลี่ยนสารสนเทศเป็นความรู้ และนำความรู้เป็นเครื่องมือสู่

การปฏิบัติและให้เป็นประโยชน์ เป็นการเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ และต้องมีการสร้างวัฒนธรรมการสืบค้น เน้นความเข้าใจอย่างลึกซึ้งมากกว่าความรู้แบบผิวเผิน

2.3 ทักษะการสอนในศตวรรษที่ 21

ความหมายของทักษะการสอน

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550, น.174-175) กล่าวถึงลักษณะครูที่มีทักษะการสอน หมายถึง ครูที่มีความชำนาญในการสอน สามารถเน้นการสอนให้สำเร็จลุล่วงไปได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ได้ดี ครูที่มีทักษะการสอนดีจะมีความกระตือรือร้น กระฉับกระเฉง สอนได้อย่างกระจำ และมี กระบวนการในการสอนเป็นอย่างดี ทักษะการสอนที่สำคัญที่จะช่วยเสริมให้การสอนสัมฤทธิ์ผล มี 6 ทักษะได้แก่

1. ทักษะการใช้วาจา กิริยา ท่าทาง เสริมบุคลิกภาพและสื่อความหมาย หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารพูด น้ำเสียง จังหวะ ประกอบกับการใช้กิริยาท่าทาง ชวนให้สนใจสื่อความเข้าใจได้กระจำชัดใจ แนบเนียน ไม่เคอะเขินและเหมาะกับบุคลิกภาพของผู้เป็นครู

2. ทักษะการใช้คำถาม หมายถึง ความสามารถในการตั้งคำถามและในวิธีถามเพื่อให้นักเรียน ตอบโดยใช้การสังเกต ความคิดเห็น เหตุผล และอื่นๆ ที่ใช้ความสามารถในระดับสูงกว่าความจำ ทั้งให้มีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ในระหว่างกันและกันอีกด้วย

3. ทักษะการใช้สื่อการเรียนการสอน หมายถึง ความสามารถในการเลือกสื่อการสอนให้เหมาะสมกับขั้นตอนการสอน และสามารถใช้อุปกรณ์การสอนได้อย่างถูกต้อง ตามลักษณะวิธีที่ดีของการใช้

4. ทักษะการใช้กระดานดำ หมายถึง ความสามารถในการเลือกสื่อการสอนให้เหมาะสมกับขั้นตอนของการสอน และสามารถใช้อุปกรณ์การสอนได้อย่างถูกต้อง ตามลักษณะวิธีที่ดีของการใช้

5. ทักษะการอธิบายและเล่าเรื่อง หมายถึง ความสามารถในการอธิบายเปรียบเทียบ เล่านิทาน เล่าประวัติ หรือยกตัวอย่าง โดยลำดับเรื่องใช้ท่าทาง น้ำเสียง ในการอธิบาย หรือเล่าเรื่องแต่ละตอนได้อย่างเหมาะสม ชวนให้ติดตามได้ตลอด

6. ทักษะการเร้าความสนใจ หมายถึง ความสามารถในการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นหรือพร้อมที่จะเรียนโดยการเปลี่ยนวิธีสอนหรือเปลี่ยนกิจกรรมไปในลักษณะต่างๆ เพื่อเร้าความสนใจในแต่ละขั้นตอนของการสอน

ทิสนา แคมมณี (2556 : 386) กล่าวว่า ทักษะการสอน หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติการสอนด้านต่างๆ อย่างชำนาญซึ่งจะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องทฤษฎี/หลักการสอน ระบบการสอน รูปแบบการเรียนการสอน

สอนวิธีสอน เทคนิคการสอน และลงมือปฏิบัติตามความรู้ความเข้าใจนั้นจนสามารถปฏิบัติได้ผลดี
อย่างคล่องแคล่วชำนาญ

ดังนั้น สรุปได้ว่า ทักษะการสอน คือ ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ และความ
ชำนาญการของครูในการปฏิบัติการสอนนักเรียน ทั้งด้าน ทฤษฎีการสอน เทคนิคและวิธีการสอน
เพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นและมีการพัฒนาในการเรียนรู้มากขึ้น

วิจารณ์ พานิช (2555, น. 61-62) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรปู
พื้นฐานความรู้และทักษะเอาไว้สำหรับการมีชีวิตที่ดีในภายหน้า ลักษณะของการเรียนรู้จึงเป็นสมดุล
ระหว่างคุณลักษณะ ในตารางฝั่งซ้ายและขวา 14 ประการ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 ลักษณะของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ขึ้นกับครู/ครูเป็นตัวตั้ง (Teacher-Directed)	เด็กเป็นหลัก (Learner-Centered)
1. สอน	แลกเปลี่ยนเรียนรู้
2. ความรู้	ทักษะ
3. เนื้อหา	กระบวนการ
4. ทักษะพื้นฐาน	ทักษะประยุกต์
5. ข้อความจริงและหลักการ	คำถามและปัญหา
6. ทฤษฎี	ปฏิบัติ
7. หลักสูตร	โครงการ
8. ช่วงเวลา	ตามความต้องการ
9. เหมือนกันทั้งห้อง (One-size-fits-all)	เหมาะสมรายบุคคล (Personalized)
10. แข่งขัน	ร่วมมือ
11. ห้องเรียน	ชุมชนทั่วโลก

ตามแนวคิดของ วิจารณ์ พานิช (2555, น. 61-62) ตารางฝั่งซ้ายผิด ตารางฝั่งขวา
ถูก แต่ครูเพื่อศิษย์ต้องใช้ทั้งแนวทางฝั่งขวาและฝั่งซ้ายอย่างสมดุลคือ ต้องยึดถือแนวทาง Both -
And (ไม่ใช่ Either - or) ซึ่งเป็นแนวทางของระบบที่ซับซ้อนและปรับตัว ยิ่งนับวันสมดุลนี้จะให้
น้ำหนักศึกษามากขึ้น เมื่อโลกเปลี่ยนแปลงไปและสมองเด็กก็เปลี่ยนด้วย ดังนั้น ครูต้องเรียนรู้ทดลอง
วิธีปฏิบัติหน้าที่อยู่ตลอดเวลา โดยมีตัวช่วยคือ ชร. คศ. (ชุมชนเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์) ที่ช่วยให้ครูเพื่อ
ศิษย์ไม่เดียวดาย แต่มีเพื่อนร่วมทาง ร่วมอุดมการณ์ ร่วมเรียนรู้และบากบั่น

ดังนั้นพลังการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ได้แก่งานที่เน้นความรู้เครื่องมือดิจิทัล วิถีชีวิต ผลการวิจัยด้านการเรียนรู้ และความต้องการทักษะในการดำรงชีวิตสมัยใหม่ ได้แก่ การแก้ปัญหา ความสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม การสื่อสาร การร่วมมือ ความยืดหยุ่น และอื่น ๆ พลังเหล่านี้เรียกร้องให้การเรียนรู้ในโรงเรียนต้องให้น้ำหนักชึกขามากขึ้นเรื่อย ๆ ครูเพื่อศิษย์ต้องมีสติ ระลึกรู้อยู่ตลอดเวลาว่า การเรียนการสอนต้องไม่ใช่เรื่องความรู้ของตน แต่เป็นเรื่องการคิดและทักษะของศิษย์ จุดเน้นต้องเปลี่ยนจากการสอนของครูไปสู่การเรียนรู้ของศิษย์ (วิจารณ์ พานิช. 2555, น.63)

รศ.ดร.ถนอมพร เล้าหจรัสแสง ได้เสนอทักษะที่จำเป็นสำหรับครูไทยในอนาคต (C-Teacher) ไว้อย่างน่าสนใจ 8 C ดังนี้

1. Content ได้แก่ การที่ผู้สอนจำเป็นต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาที่ตนรับผิดชอบในการสอนนั่นเอง C ตัวแรกถือเป็นลักษณะที่จำเป็นมากที่สุด และขาดไม่ได้สำหรับผู้สอน เพราะถึงแม้ผู้สอนจะมีทักษะอื่นๆ ทุกทักษะที่เหลือทั้งหมด แต่หากขาดซึ่งความเชี่ยวชาญในเนื้อหาการสอนของตนเองแล้วเป็นไปไม่ได้เลยที่ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้จากกิจกรรมที่เกิดขึ้นจากครูผู้สอนที่ไม่แน่นอนในเนื้อหาหรือไม่เข้าใจในสิ่งที่ตนพยายามถ่ายทอดและส่งผ่านให้แก่ผู้เรียน

2. Computer (ICT) Integration ได้แก่ ครูต้องมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีจะช่วยกระตุ้นความสนใจให้กับนักเรียน และทำออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยส่งเสริมความรู้และทักษะที่ต้องการได้เป็นอย่างดีกระตุ้นความสนใจให้กับนักเรียน และทำออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยส่งเสริมความรู้และทักษะที่ต้องการได้เป็นอย่างดี

3. Constructionist ได้แก่ ครูผู้สอนต้องเข้าใจแนวคิดที่ว่า ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตัวเองโดยเชื่อมโยงความรู้เดิมที่มีอยู่ภายในเข้ากับการได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ดังนั้น ครูจึงควรนำแนวคิดนี้ไปพัฒนาวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ที่คงทนและเกิดทักษะที่ต้องการ

4. Connectivity ได้แก่ ครูต้องสามารถจัดกิจกรรมให้เชื่อมโยงระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ผู้เรียนกับครู ครูภายในสถานศึกษาเดียวกันหรือต่างสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษา และสถานศึกษากับชุมชน เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ อันจะก่อให้เกิดประสบการณ์ตรงกับนักเรียน

5. Collaboration ได้แก่ ครูมีบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะการเรียนรู้แบบร่วมมือระหว่างนักเรียนกับครู และนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน เพื่อฝึกทักษะการทำงานเป็นทีมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และทักษะสำคัญอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

6. Communication ได้แก่ ครูต้องมีทักษะการสื่อสาร ทั้งการบรรยาย การยกตัวอย่าง การเลือกใช้สื่อและการนำเสนอ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

7. Creativity ได้แก่ ครูต้องออกแบบ สร้างสรรค์กิจกรรมการเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนมากกว่าการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้หน้าห้องเพียงอย่างเดียว

8. Caring ได้แก่ ครูต้องมีหัวใจติดต่อนักเรียน ต้องแสดงออกถึงความรัก ความห่วงใยอย่างจริงใจต่อนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความเชื่อใจ ส่งผลให้เกิดสภาพการเรียนรู้ที่ปรับเปลี่ยนผ่านคลายซึ่งเป็นสภาพที่นักเรียนจะเรียนรู้ได้ดีที่สุด

ดังนั้น สรุปได้ว่า ทักษะการสอนในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ความสามารถด้านวิชาการ ความสามารถด้านเทคโนโลยี ความรู้ความสามารถในการสอนตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม ความสามารถด้านการสร้างเครือข่าย ความสามารถด้านการให้และส่งเสริมความร่วมมือ ความสามารถด้านการสื่อสาร ความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถด้านการดูแลเอาใจใส่ผู้เรียน

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

3.1 ความหมายของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ชฎากาญจน์ เจริญชนม์ (2553, น. 20) กล่าวว่า ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ ทักษะ ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานวิชาการ สามารถใช้กลยุทธ์ทั้งการเป็นผู้นำและการบริหารและนำกลุ่มให้กระทำกิจกรรมทางวิชาการให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอนและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนในที่สุด

วิโรจน์ สารรัตน์ (2553, น. 10) ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลต้องมีความเข้าใจในเนื้อหาเชิงวิชาการ การประเมินผล และเทคนิคการสอน มีการทำงานเพื่อเสริมสร้างทักษะร่วมกับครู การรวบรวม วิเคราะห์ และการใช้ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ ผู้นำถูกคาดหวังให้ทำงานร่วมกับครู นักเรียน ผู้ปกครองสมาชิกในชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้มีความมั่นใจได้ว่าความต้องการในการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคนได้รับการตอบสนอง

กรรณิกา เรตมอนต์ (2559, น. 9-11) กล่าวว่า ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษา ถึงกระบวนการใช้ความสามารถ ความ

คล่องแคล่ว ความชำนาญ และมีอิทธิพลเหนือคนอื่นสามารถกระตุ้นใจให้ผู้อื่นปฏิบัติงานในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย ทักษะที่สำคัญคือ ทักษะการสื่อสาร ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะวิสัยทัศน์ และทักษะความร่วมมือ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ทักษะการสื่อสาร (Communication Skill) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงการเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการตีความ วิเคราะห์ แยกแยะเนื้อหาสาระของสื่อ และมีวิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระที่ผสมผสานกันระหว่าง ศิลปะการพูดกับการแสดงข้อมูลในรูปแบบต่างๆ โดยใช้เทคนิควิธีการผ่านสื่อเทคโนโลยีและอุปกรณ์ โดยนำความรู้ด้านวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานได้อย่างเหมาะสม

2. ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงความสามารถในการคิดสิ่งแปลกใหม่โดยการนำความรู้ ประสบการณ์เดิมมาประยุกต์ใช้สร้างสรรค์ผลงานเป็นผลงานที่แปลกใหม่สามารถวัดได้จาก องค์ประกอบที่เป็นตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปรคือความคิดริเริ่มความท้าทาย ความยืดหยุ่นและจินตนาการโดย

3. ทักษะวิสัยทัศน์ (Vision Skill) หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงความสามารถในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายเพื่อสร้างอนาคตผ่านวิสัยทัศน์ขององค์กรเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสามารถสื่อสารวิสัยทัศน์ชัดเจนโดยการสื่อสารโน้มน้าวใจหรือกระตุ้นให้ผู้ตามเกิดความเข้าใจต่อวิสัยทัศน์มีความคิดสร้างสรรค์ มีความกระตือรือร้น มีความผูกพันต่อวิสัยทัศน์และมีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงาน

4. ความร่วมมือ (Collaboration) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมาย และเปิดโอกาสให้สมาชิกร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผนการดำเนินกิจกรรมมีความร่วมมือร่วมใจกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

กิตติพร พรงาม (2560, น. 53) กล่าวว่า ภาวะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บทบาทและกระบวนการต่าง ๆ ที่ผู้บริหารสถานศึกษาเสาะหาแนวทางที่ดีและเหมาะสมที่สุดสำหรับการพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศทางการศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน การวางแผน เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และการวัดผลเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของกลุ่มตามที่ได้กำหนดไว้

วิลดี และดิมม็อค (Wildy & Dimmock. 1993, น.198) กล่าวว่า ภาวะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ต้องเสาะหาแนวทางที่ดีและเหมาะสมที่สุดสำหรับการพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศทางการศึกษา กล่าวรวมถึง ภาระงานของผู้บริหารเองหรือ การมอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติแทนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งประกอบด้วยภาวะ

งานที่สำคัญด้านต่าง ๆ ได้แก่ กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานของโรงเรียน เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ที่จำเป็นในการเรียนการสอน กำกับติดตามนิเทศครูเป็นคณะอำนาจการหรือประสานงาน และส่งเสริมสัมพันธภาพของบุคลากร

สรุปว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ ทักษะ มีวิสัยทัศน์ ความสามารถทางวิชาการ การสื่อสาร และเทคโนโลยีการ เป็นนักริเริ่มสร้างสรรค์ และใช้กลยุทธ์ทั้งการเป็นผู้นำ และการบริหาร การมอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติแทนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอนและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนในที่สุด

3.2 แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ศศิธรดา แพงไทย (2559, น.8) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีหลายภารกิจและกิจกรรม ในการบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัยหลายปัจจัยเข้ามาเกี่ยวข้องการบริหารงานการศึกษาในยุคปัจจุบันจะต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก โดยเฉพาะสังคมแห่งการเรียนรู้ในยุคของเทคโนโลยีในการเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ ของโลกเข้าด้วยกัน ผู้บริหารจะต้องแสดงบทบาทอย่างเต็มที่และใช้กลยุทธ์และเทคนิคการบริหารระดับสูงจึงจะสามารถนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จได้ ซึ่งสอดคล้องกับสมหมาย อ่าดอนกลอย (2556, น. 13) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้สาระวิชาหลัก (Core Subjects) และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี จึงเป็นภาระที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบจัดการศึกษาให้ประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเอง คิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ให้มีความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานในองค์กร และนอกองค์กร ให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลลัพธ์ ใส่ใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสม และต้องเข้ามารับบทบาทในการเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครูปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะทัดเทียมเป็นที่ยอมรับของชาติอื่น และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับ ทนุภา สายทิพย์ (2558, น. 25) ที่กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ควรให้การสนับสนุนส่งเสริมให้โรงเรียนมีการดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพ ประกอบด้วยวิสัยทัศน์และภารกิจแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยกำหนดความก้าวหน้าของผู้เรียน และสอดคล้องกับกรณีศึกษา เรตมอนด์ (2559, น. 33) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่โดยเฉพาะในประเทศไทยจึงเป็นเรื่องสำคัญที่หน่วยงานระดับนโยบาย

อย่างกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องวางแผนและจัดลำดับความสำคัญในการเร่งเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพในตัวผู้นำองค์กรโรงเรียนเพื่อให้มีทักษะในการบริหารงานยุคใหม่ มีความรู้มีดึกกว้าง มีทัศนคติที่ต่อวิชาชีพนิสัยผู้นำที่แท้จริง มีพฤติกรรมและมีคุณลักษณะของการเป็นผู้นำที่ทรงประสิทธิภาพผลสามารถนำพาทีมงานในสถานศึกษาทะลุทะลวงเป้าหมายของการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ในทางปฏิบัติที่ยั่งยืน

เกศรา สิทธิแก้ว (2558, น. 52) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จภายใต้วิสัยทัศน์และเป้าหมายเดียวกัน ซึ่งเป็นการจูงใจให้บุคลากรหรือผู้ร่วมงานเกิดความพร้อมและมีความสุขเต็มใจที่จะปฏิบัติหน้าที่อย่างสุดความสามารถภายใต้การวางแผนการทำงานที่ชัดเจน การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจากแนวปฏิบัติของกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ประกอบด้วย 8 ด้าน คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21

บุญช่วย สายราม (2562, น. 22. สืบค้นจาก <http://wetoknows.blogspot.com/2018/04/21-21st-century-leadership-skill-for.html>) กล่าวว่า แนวโน้มการบริหารจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 นั้นผู้บริหารสถานศึกษามีหลายบทบาทขึ้นอยู่กับภารกิจและกิจกรรมการบริหารซึ่งการบริหารให้ประสบ ความสำเร็จต้องอาศัยหลายปัจจัยเข้ามาเกี่ยวข้องการบริหารงานการศึกษาในยุคปัจจุบันจะต้องสอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก โดยเฉพาะสังคมแห่งการเรียนรู้ในยุคของเทคโนโลยีในการเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ ของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน ผู้บริหารจะต้องแสดงบทบาทอย่างเต็มที่และใช้กลยุทธ์และเทคนิคการบริหาร ระดับสูงจึงจะสามารถนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จ จากสภาพสภาพแวดล้อมในยุคปัจจุบันและการ เปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีทำให้การจัดการเรียนการสอนต้องมีการเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมการเรียนรู้ต้องเรียนรู้ให้รู้จริง (Mastery Learning) ผู้เรียนต้องเรียนรู้เพื่ออนาคตของตนเอง (Motivation) ไม่ใช่เรียนเพื่อสอบ เป้าหมายอีกอันคือ เรียนรู้โดยลงมือทำและคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม นำไปสู่การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สถานศึกษาต้องมุ่งบริหารจัดการเพื่อสร้างคนเป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลงผู้เรียนที่พัฒนาตนเองรอบด้าน คือ การเรียนรู้ของผู้เรียน (Student Learning) ผู้นำกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอน (Teacher Learning) และระบบการเรียนรู้ (Systems Learning) ที่สามารถสนองความต้องการของผู้เรียนไปสู่การเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพในอนาคต ซึ่ง

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องบริหารให้ได้ระบบการศึกษาที่รับผิดชอบต่อผลงานในทุกระดับและทุกด้านคือ เชื่อมโยงกับสังคมเป็น Change & Learning Management การพัฒนาทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในยุคของการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความพร้อมในการบูรณาการ (Integration) ทักษะ (Skill) ความรู้ (Knowledge) คุณลักษณะ (Trait) นิสัย (Habit) และทัศนคติ (Attitude) จึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งจะส่งผลดีโดยตรงต่อการปฏิบัติงานในสถานศึกษายุคใหม่และเพื่อเป็นการเพิ่มคุณค่าในการพัฒนา ทักษะภาวะผู้นำในองค์การสถานศึกษายุคใหม่ให้สามารถบรรลุเป้าหมายการปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลได้สูงสุดต่อการพัฒนาประเทศไปสู่อนาคตที่ยั่งยืน

Davies & Davies (2004, น. 185) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ด้านความสามารถในการจัดการ เช่น 1) ความสามารถในการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์การ มีความสามารถมองไปในอนาคต เข้าใจในบริบทขององค์การในปัจจุบัน กำหนดแผนกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และรูปแบบการดำเนินงานในภาวะปัจจุบัน 2) ความสามารถในการถ่ายทอดแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ 3) ความสามารถในการปรับสมาชิกในองค์การให้เข้ากับองค์การ สร้างค่านิยมในองค์การที่สนับสนุนให้สมาชิกเกิดความยึดมั่นผูกพันต่อองค์การ/ปรับปรุงพัฒนาองค์การไปสู่เป้าหมายขององค์การ 4) ความสามารถในการกำหนดเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ สามารถสร้างพัฒนา และเปลี่ยนแปลง กลยุทธ์ได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงจากภายนอก มีการตัดสินใจที่ถูกต้องทันเวลาและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

สุปรียา ศิริพัฒนกุลขจร (2553, น. 12) ได้ให้ความเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงวิธีคิดให้สอดคล้องและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกที่นับวันจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงมากขึ้นแต่การเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงวิธีคิดครั้งนี้ถือว่าเป็นเรื่องที่จะต้องอยู่คู่กันต้องเกื้อกูลกันจะแยกออกจากกันไม่ได้เมื่อมีการเรียนรู้ในศตวรรษใหม่มีคำที่สำคัญที่น่าสนใจคือคำว่า “Teach Less” และ “Learn More” โดยความหมายแล้วหมายความว่า การเปลี่ยนวิธีการศึกษาด้วยการเปลี่ยนแปลงเป้าหมายจาก “ความรู้ (knowledge)” ไปสู่ “ทักษะ (skill or Practices)” คำว่า “Teacher” ที่แปลว่า “ครู” นั้นถือว่าเป็นคำเก่าไปแล้วนั้นจะถูกให้ความหมายหรือคำจำกัดความเสียใหม่ด้วยการเปลี่ยนมาเป็นเพียง “Facilitator” โดยระบุหน้าที่หรือคำจำกัดความว่าเป็น “ผู้อำนวยการเรียนรู้ (Coach) หรือผู้ชี้แนะ” ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงจากการศึกษาหรือการเรียนรู้ที่มี “ครู” เป็นหลักไปเป็น “นักเรียน” เป็นหลักดังนั้นการเรียนรู้จึงจะต้องเรียนให้เลยจากเนื้อหาหลายส่วนก็ไม่จำเป็นต้องสอนผู้เรียนซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เอง แต่ต้องสร้าง “ทักษะและเจตคติ” กับตัวของผู้เรียนขึ้นมาให้ได้การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นการเรียนรู้ร่วมกันมากกว่าการเรียนรู้แบบตัวใครตัวมัน (Individual Learning) เพราะการเรียนรู้ในแบบใหม่ต้องเป็นการเรียนรู้ที่แบ่งปันกันช่วยเหลือเกื้อกูลกันการเรียนรู้ในปัจจุบันควรให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติพร้อมเรียนทฤษฎีไปพร้อม ๆ กัน

ไม่ใช่แยกส่วนกันเรียนห้องเรียนในศตวรรษที่ 21 ควรเปลี่ยนจากห้องเรียนธรรมดา (Class Room) เป็นสตูดิโอ (Studio) เป็นที่ทำงานเป็นกลุ่ม ๆ

จากที่กล่าวมา ภาวะผู้นำที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องนำสถานศึกษาของตนเองเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนเองในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน การสร้างภาวะผู้นำร่วมกัน การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน การสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา และการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียดของแต่ละด้านที่สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

3.2.1 ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2555, น.5. สืบค้นจาก <http://suthep.crru.ac.th>) กล่าวว่า การบทบาทของครูใหญ่ในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน (School Vision) ในฐานะผู้นำโรงเรียน ครูใหญ่ควรใช้พฤติกรรมการเป็นผู้นำแบบการเปลี่ยนสภาพ (Transformational Leadership) เพื่อสร้างวิสัยทัศน์ของโรงเรียน (School Vision) ดังนี้

1. ช่วยให้เพื่อนร่วมงานเข้าใจและตระหนักถึงวัตถุประสงค์รวมของโรงเรียน ริเริ่มให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหมู่คณะอาจารย์ให้ร่วมกันสร้างวิสัยทัศน์ของโรงเรียน
2. สนับสนุนให้การยอมรับต่อวิสัยทัศน์ดังกล่าวอย่างจริงใจและไม่ใช้วิธีบังคับคนอื่นมิให้แสดงทัศนะของตน
3. ทำให้วิสัยทัศน์เกิดความน่าสนใจ น่าท้าทายแก่คณะครู อาจารย์ พร้อมทั้งเสนอให้เห็นว่า วิสัยทัศน์ดังกล่าวมีโอกาสสำเร็จสูง ถ้าทุกฝ่ายร่วมมือร่วมใจกันและยอมเปลี่ยนแปลงวิธีทำงานใหม่
4. ช่วยขยายความและตีความหมายของวิสัยทัศน์ให้เป็นรูปธรรมในลักษณะกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติทั้งด้านการเรียนการสอน และงานสนับสนุนต่างๆ ได้อย่างชัดเจน
5. ช่วยสร้างความเข้าใจแก่คณะครู อาจารย์ให้สามารถมองเห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างบริบทภายนอกที่กำลังเปลี่ยนแปลงกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน
6. ช่วยสร้างมุมมองของคณะครู อาจารย์ถึงพันธกิจที่สำคัญของสังคม (Social Mission) เช่น ค่านิยมทางสังคมเรื่อง ความเสมอภาค (Equality) ความยุติธรรม (Justice) และความสัตย์ซื่อถือคุณธรรมยึดมั่นหลักการ (Integrity) เป็นต้น ดังนั้นในฐานะที่โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคม พันธกิจของโรงเรียน (School Mission) จะต้องสอดคล้องกับค่านิยมที่เป็นพันธกิจของสังคม

7. ผู้บริหารโรงเรียนต้องใช้ประโยชน์ในทุกโอกาสที่มี เพื่อการสื่อความหมาย เรื่องวิสัยทัศน์ของโรงเรียนให้คณะครู นักเรียน ผู้ปกครองและสมาชิกของชุมชนได้ทราบอย่าง สม่ำเสมอ

จรรยาวิชัย ผลสุวรรณ (2557, น.431) กล่าวว่า การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Building Shared Vision) การจัดให้ครูเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการ กำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน เช่น การชี้แจงและประชาสัมพันธ์วิสัยทัศน์ให้ชัดเจนในแต่ละปี การศึกษา และการสร้างแรงบันดาลใจให้มีความคาดหวังส่วนบุคคลในวิชาชีพครู

เทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2560, น. 63) กล่าวว่า การวิสัยทัศน์ร่วมกัน เป็นหน้าที่ ของผู้นำสถานศึกษาต้องช่วยทำให้โรงเรียน ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรต่างๆ ให้มาร่วมคิดและ จัดทำวิสัยทัศน์ที่ระบุถึงแนวคิดที่ดีที่สุด ของการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ โดยผู้นำต้องสร้างแรงบันดาลใจผู้อื่นให้กระหายที่จะช่วยกันให้ถึงเป้าหมายนั้น

นันทชัย สุนทรพิพิธ (2560, น.3. สืบค้นจาก http://www.chainat.go.th/tab_general/vision.htm) กล่าวว่า สร้างวิสัยทัศน์ร่วม (Share Vision) คือการสร้างความรู้สึก การเป็นเจ้าของวิสัยทัศน์ร่วมกันของคนในภาคราชการ เพราะ “การมีภาวะผู้นำ ที่สร้างการเรียนรู้ ร่วมกัน สร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน และก้าวเดินไปด้วยกันจนบรรลุจุดหมาย เป็นอนาคตการทำงานที่ จำเป็นของระบบราชการไทย” และ การกำหนดวิสัยทัศน์ของตนขึ้น เพื่อให้เกิดความรู้สึกความเป็น เจ้าขององค์กร ผลสัมฤทธิ์ของวิสัยทัศน์คือการให้ทุกคนในองค์กรมีความผูกพันกับองค์กร และยินดี ร่วมแรงร่วมใจเพื่อไปให้ถึงเป้าหมาย

สรุปว่า การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันคือ การที่ผู้บริหารและครูผู้สอนใน สถานศึกษาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ค้นหากระบวนการพัฒนาสถานศึกษาร่วมกัน อย่างมีเป้าหมาย มีความเป็นไปได้ เป็นเป้าหมายที่ท้าทายความสามารถ โดยผู้บริหารต้องสร้างแรงบันดาลใจให้ครูผู้สอน กระหายที่จะช่วยกันให้ถึงเป้าหมายนั้น ๆ

3.2.2 ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วมกัน

น้ำฝน รักษากลาง (2553, น. 37) กล่าวว่า การสร้างภาวะผู้นำร่วมกันของ ผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมและสนับสนุนต่อ ความสำเร็จตามเป้าหมายโดยการนำความรู้ ทักษะ ต่างๆ มาใช้ในการปฏิบัติภาระหน้าที่ เพื่อนำผู้ร่วมงานให้ร่วมมือปฏิบัติงานไปสู่ความมีประสิทธิภาพ ทางการเรียนการสอนซึ่งผู้ร่วมงานสามารถรับรู้ได้อย่างชัดเจน

ดาวรุตธรรม ถวิลการ (2552, น.30) กล่าวว่า การสร้างภาวะผู้นำร่วมกันเป็น ภาวะผู้นำของผู้นำที่นำคนอื่นเพื่อให้คนอื่นสามารถนำตนเองได้ โดยผู้นำทำตนเป็นผู้สอนและแนะนำ ให้ผู้ตามเกิดการพัฒนารอบความคิดเชิงเหตุผล และสร้างสรรค์ให้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง จนมีความมั่นใจ มีความเป็นอิสระในตน จนมีความเป็นผู้นำเกิดขึ้นในตนเอง โดยการสร้างแรงบันดาลใจ

ใจผู้อื่น (Inspiration) ให้สามารถจูงใจตนเองและนำตนเองได้ ภาวะผู้นำแบบนี้สิ่งสำคัญที่ผู้นำต้องการคือผลสำเร็จของงานทั้งด้านคุณภาพ และปริมาณ แต่ในทำนองเดียวกันปัจจัยแห่งความสำเร็จย่อมขึ้นอยู่กับผู้นำหรือผู้บริหาร ซึ่งมีส่วนผลักดันและมีอิทธิพลต่อบรรยากาศในการทำงาน เพื่อเป็นแรงจูงใจให้บุคลากรในองค์การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไป ตามเป้าหมายที่วางไว้

สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

พิชญานา ยินยาว (2560, น. 2880) กล่าวว่า การสร้างภาวะผู้นำร่วมกันเป็นการมุ่งพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำในบุคคลอื่น ๆ โดยให้ความคิดเห็นข้อมูลย้อนกลับพร้อมกับการวิจารณ์ที่สร้างสรรค์และข้อเสนอแนะ โดยที่ผู้นำต้องแสดงตนเป็นแบบอย่างของความเป็นผู้นำที่เข้มแข็งและมีมาตรฐานทางศีลธรรมที่สูง เป้าหมายหลักของผู้นำ ประกอบด้วย การอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง เป็นกระบวนการที่ผู้นำหรือผู้บริหารมีพฤติกรรมในการสร้างความพึงพอใจ สร้างระบบความคิดให้บุคลากรเกิดความรักความศรัทธา ความประทับใจ ความภักดี และผูกพันต่อหน่วยงาน สร้างแรงจูงใจโดยให้กำลังใจ ให้การเสริมแรงแก่บุคลากรเพื่อให้เกิดความรู้สึกในการเป็นเจ้าของและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหน่วยงาน กระตุ้นให้บุคลากรสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และทุกคนในหน่วยงานรู้หน้าที่ของตนเอง มี การทำงานร่วมกัน ปลูกฝังให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในบรรทัดฐานการทำงานที่พึงประสงค์ในรูปแบบต่าง ๆ ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตามระเบียบวินัย ประเพณีและค่านิยมที่ดีงาม อันจะก่อให้เกิดความรักและ ความศรัทธาต่อหน่วยงาน ทำให้เป็นผู้ที่มีวัฒนธรรมที่ดีสร้างศักยภาพในการเป็นผู้นำของบุคลากร เป็นการสร้างระบบความคิดให้บุคลากรเกิดความรัก ความศรัทธา เกิดความประทับใจ จงรักภักดีและความผูกพันต่อหน่วยงาน

กิตติพร พรงาม (2560, น. 18)กล่าวว่า การสร้างภาวะผู้นำร่วมกันในสถานศึกษา การบริหารจัดการให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพได้นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ จึงกล่าวได้ว่า ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจะสามารถนำคณะครู และบุคลากรสู่การเป็นเลิศด้านวิชาการซึ่งจะส่งผลให้สถานศึกษาเข้าสู่คุณภาพและเป็นสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

The Wallace Foundation (2012, น. 127) เป็นมูลนิธิให้ทุนสนับสนุนโครงการส่งเสริมความเป็นผู้นำการศึกษาใน 24 รัฐของประเทศสหรัฐอเมริกา เสนอแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลคือ การปลูกฝังภาวะผู้นำให้กับบุคคลอื่น (Cultivating Leadership in Others) ทั้งครูในโรงเรียนถือ ว่าทรัพยากรสำคัญในการบริหาร การสร้างให้ครูเป็นผู้นำทางวิชาการจะส่งผลให้โรงเรียนมีการพัฒนาไปสู่คุณภาพและมีมาตรฐานทางการศึกษา

สรุปว่า การสร้างภาวะผู้นำร่วมกันคือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาภาวะผู้นำให้กับครูผู้สอน โดยใช้การบ่มเพาะภาวะผู้นำให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา เพื่อเกิดความรักความศรัทธา มีความภักดีและผูกพันต่อสถานศึกษา สร้างแรงจูงใจโดยให้กำลังใจ ให้การเสริมแรงแก่ครู

เพื่อให้เกิดความรู้สึกในการเป็นเจ้าของและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยให้สถานศึกษามีศักยภาพสูงขึ้น มีเข้มแข็งและสร้างก้าวหน้าทันโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

3.2.3 ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน

สมนึก ภัททิยธนี (2548. น.15) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็นจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่ต้องการมุ่งศึกษาเกี่ยวกับความสามารถทางสมอง หรือทางสติปัญญาของผู้เรียน โดยแบ่งความสามารถออกเป็น 6 ระดับ จากขั้นต่ำไปสู่ขั้นสูง คือ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า

2. ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) เป็นจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่ต้องการศึกษาถึงพฤติกรรมทางด้านอารมณ์และสังคม โดยจำแนกออกเป็นระดับได้ 5 ระดับ คือ การรับรู้ การตอบสนอง การสร้างค่านิยม การจัดระบบค่านิยม และการสร้างลักษณะนิสัยของบุคคล

3. ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) เป็นจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่มุ่งศึกษาถึงพัฒนาการทางด้านร่างกายของผู้เรียน โดยสังเกตพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์กันระหว่างกล้ามเนื้อระบบประสาท และความสามารถทางสมองที่มีความสามารถในการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายได้อย่างคล่องแคล่วว่องไว เป็นผลมาจากการฝึกหัดบ่อยๆ แล้วสามารถทำได้ตัวอย่างรวดเร็ว เป็นการฝึกภาคปฏิบัติของผู้เรียน สำหรับทักษะพิสัยเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ จำแนกออกเป็น 7 ระดับ คือ การรับรู้ การเตรียมความพร้อม การตอบสนองตามแนวทางที่กำหนดได้ความสามารถด้านกลไกการตอบสนองที่ซับซ้อน ความสามารถในการตัดแปลง และความสามารถในการริเริ่ม

วราภรณ์ ศรีวิโรจน์ (2558, น.35) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้ ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ที่ เหมาะสม จะมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างแท้จริง นั่นคือกิจกรรมการเรียนรู้ มีผลต่อผู้เรียน ดังนี้

1. กระตุ้นความสนใจ สนุกสนาน ตื่นตัวในการเรียน มีการเคลื่อนไหว
2. ปิดโอกาสให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้
3. ปลุกฝังความเป็นประชาธิปไตย การใช้ทักษะชีวิต
4. ฝึกความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลตามศักยภาพ และคุณลักษณะที่ดี
5. ส่งเสริมทักษะกระบวนการต่างๆ เช่น การคิดสร้างสรรค์การสื่อสาร การแก้ปัญหา กระบวนการ กลุ่ม การบริหารจัดการ ฯลฯ
6. ฝึกการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ตลอดชีวิต

7. สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน กับครูและบุคคลที่เกี่ยวข้อง
อื่นๆ

8. เข้าใจบทเรียนและส่งเสริมพัฒนาการผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน

วิทยา พัฒนเมธาดา (2560, น.13.สืบค้นจาก

<http://www.kansuksa.com>.) กล่าวว่า การดำเนินการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามวิธีการจัดการ
เรียนรู้ได้ 3 รูปแบบดังนี้

1. การถ่ายทอดความรู้ (Transmission Approach) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ใช้กันมานานเป้าหมายเพื่อสืบทอดความรู้ อารยะธรรม วัฒนธรรมประเพณี ทักษะฝีมือเพื่อให้คงอยู่ต่อไป ประกอบกับต้องการกำลังคนในระบบอุตสาหกรรมจึงเน้นความเก่ง คนเก่ง การถ่ายทอดใช้รูปแบบวิธีสอน (Teaching) การฝึกฝน (Train) การกล่อมเกล่าให้เกิดศรัทธาและเชื่อฟัง(Tame) ครูจะเป็นศูนย์กลางการจัดการเรียนรู้ (Teacher Centered Development) สำนักไหน โรงเรียนไหน หรือครูคนไหนเก่ง นักเรียนจะหลั่งไหลไปเรียน เกิดการแข่งขันการเข้าเรียนในโรงเรียนดัง เป็นค่านิยมของสังคมมานาน

2. การสร้างองค์ความรู้ (Trans Formational Approach) หรือ (Constructionist) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่คาดหวังว่าจะยกระดับศักยภาพของประชาชนให้พึ่งพาตนเองได้หลังจากที่พึ่งพาผู้อื่นโดยเฉพาะเจ้าของกิจการ รัฐบาล ฯลฯ มานานจนเกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำและความยากจน การว่างงาน เกิดปัญหาสุขภาพ ฯลฯ โดยพยายามจะให้ผู้เรียนลดการเรียนรู้ที่ต้องพึ่งพาครู โรงเรียน หรือสถาบันไปสู่การพึ่งพาตนเองในการแสวงหาความรู้ โดยเน้นการเรียนรู้ผ่าน สื่อ (Media) นวัตกรรม(Innovation)และเทคโนโลยี (Technology)การเรียนรู้จะเน้นการเรียนรู้ด้วยตัวผู้เรียนเอง ภายใต้การอำนวยความสะดวกของครูผ่านสื่อและนวัตกรรมแต่อำนาจการจัดการยังเป็นอำนาจของครูแต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทและส่วนร่วมมากขึ้น

3. การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่สู่ปัญญาภิวัฒน์ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่หลากหลาย (Transactional Approach) ผลการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์และวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 เป็นอย่างยิ่งและรวดเร็ว ศักยภาพของประชาชนต้องได้รับการพัฒนาทักษะและวิถีการดำเนินชีวิตใหม่ ในสังคมแห่งชีวะคุณธรรม (Bio-Ethic) การศึกษาถึงเวลาต้องปรับเปลี่ยน มุมมอง วิธีคิด รูปแบบการให้การศึกษาแนวใหม่ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนสู่ขีดจำกัดของแต่ละบุคคล โดยเฉพาะผู้เรียนที่มีศักยภาพสูงเพื่อเป็นที่พึ่งของสังคมให้มีโอกาสเรียนรู้เต็มศักยภาพ โดยรูปแบบที่พัฒนานำมาใช้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสู่สังคม 4.0

วัฒนา หงสกุล (2561, น. 482) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน
ให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายทางการศึกษาไทยแลนด์ควรมีหลัก ดังนี้

1. เนื้อหาที่ผู้สอนจัดให้กับผู้เรียน ควรเป็นการบูรณาการความรู้ ซึ่งผู้สอนสามารถใช้เนื้อหาแบ่งออกเป็น 4 ระดับด้วยกัน คือ 1) การบูรณาการเนื้อหาภายในวิชา 2) การบูรณาการเนื้อหาแบบพหุวิทยาการ 3) การบูรณาการเนื้อหาแบบสหวิทยาการ และ 4) การบูรณาการเนื้อหาแบบข้ามสาขาวิชา

2. ลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้ ควรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียน เป็นศูนย์ กลางในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้" มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบร่วมกันในกระบวนการเรียนรู้ใช้กระบวนการคิดในการแก้"สถานการณ์ ปัญหาอย่างเป็นระบบอย่างสร้างสรรค์ สามารถใช้การปฏิสัมพันธ์ ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้สะท้อนผลของการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองและระหว่างผู้เรียนกับ ผู้สอน ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองและนำความรู้ไปประยุกต์ให้เกิดนวัตกรรมสู่สังคม

3. แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรมืองค์ ประกอบสำคัญ 5 องค์ประกอบ คือ

3.1 การสร้างสภาพแวดล้อมและกระตุ้นความกระหายใคร่รู้ในปัญหา ลักษณะของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรเป็นการนำเข้าสู่บทเรียนกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากรู้และสนใจในสถานการณ์ปัญหา โดยใช้การรวมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระตุ้นให้ดึงความรู้หรือใช้ความรู้จากประสบการณ์เดิม อธิบายหรือหาคำตอบกับสถานการณ์หรือปัญหาที่กำลังเผชิญ

3.2 การลงมือสร้างความเข้าใจและวางแผนในการเรียนรู้ลักษณะของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย กระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ทักษะกระบวนการคิดร่วมกัน จำแนก วิเคราะห์กำหนดประเด็น และทำความเข้าใจของสถานการณ์หรือปัญหาที่กำลังเผชิญ และร่วมวางแผน แบ่งบทบาทหน้าที่ ใช้ทักษะการแก้ปัญหา กำหนดกรอบวิธีการและการลงมือปฏิบัติ สำนวจตรวจสอบ อย่างเป็นระบบจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ

3.3 ลงข้อสรุปผลการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ลักษณะของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นการใช้ทักษะการสื่อสารร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้แสดงแนวคิดในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และเป็นระบบการสรุปและการสร้างองค์ความรู้การตลอดจนนำเสนอผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการอย่างหลากหลาย

3.4 การขยายความรู้สู่นวัตกรรม ลักษณะของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นการนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับศาสตร์วิชาแขนงอื่น ๆ เพื่อสร้างผลงานหรือชิ้นงานขึ้นมาใหม่ ซึ่งผู้เรียนมีอิสระในการเลือกที่จะสร้างสรรค์นวัตกรรม ในลักษณะของผลงานรายบุคคลหรือรายกลุ่มที่สามารถนำออกสู่นอกห้องเรียนให้สังคมภายนอกได้รับรู้ และเป็นประโยชน์ใช้ได้จริง

3.5 การประเมินผลการเรียนรู้ ควรเป็นการประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning) ตลอดกระบวนการเรียนรู้และผลของการเรียนรู้ โดยประเมินร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน กระตุ้นให้ผู้เรียน อภิปรายร่วมกัน แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้

สรุปลงค์ความรู้ร่วมกันทั้งชั้นเรียน นำเสนอปัญหาและ วิธีการแก้ไขปัญหาในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม

สมิทและราแกน (Smith & Ragan. 1999. น, 114-115) ได้นำเสนอขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับผลการเรียนรู้ประเภทใดก็ได้ ที่นิยมใช้อย่างแพร่หลาย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ (Introduction) ขั้นสอน (Body) ขั้นสรุป (Conclusion) และขั้นประเมินผล (Assessment) มาใช้เป็นขั้นตอนในการนำเสนอเหตุการณ์การเรียนการสอนของงานและวิเคราะห์ลักษณะของ เหตุการณ์การเรียนการสอน ตามลักษณะบทบาทของผู้เรียนและผู้สอน ซึ่งแบ่งได้ 3 ลักษณะ คือ

แบบที่ 1 เป็นแบบที่ผู้เรียนเป็นฝ่ายริเริ่มหรือเป็นผู้มีบทบาทนำ โดยผู้เรียนเป็นผู้สืบสอบค้นพบ ความรู้ด้วยตนเอง (Exploratory) หรือแบบที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ (Student-Center)

แบบที่ 2 เป็นแบบที่ผู้สอนเป็นฝ่ายริเริ่มหรือเป็นผู้มีบทบาทนำในการเสนอการเรียนการสอนโดยใช้การบอก อธิบายให้แก่ผู้เรียน (Expository) หรือแบบที่ครูเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ (Teacher-Center)

แบบที่ 3 เป็นแบบที่ผู้สอนและผู้เรียนมีบทบาทร่วมกันในเหตุการณ์การเรียนการสอน ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนนอกจากจะคำนึงถึงขั้นตอนในการนำเสนอกิจกรรมการเรียนการสอนว่ามีลำดับอย่างไรแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงลักษณะของบทบาทผู้สอนและผู้เรียนในขั้นตอนการเรียนการสอนด้วยว่าเป็นอย่างไร

แมคคินนีย์ (Mckinney. 2008, น. 78) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนสามารถสร้างความกระตือรือร้นให้เกิดขึ้นได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน รวมทั้งสามารถใช้ได้กับนักเรียนทุกระดับ ทั้งการเรียนรู้เป็นรายบุคคล การเรียนรู้แบบกลุ่มเล็ก และการเรียนรู้แบบกลุ่มใหญ่ รูปแบบหรือเทคนิค การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบ Active Learning ได้ดี ได้แก่

1. การเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนความคิด (Think-Pair-Share) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนคิดเกี่ยวกับประเด็นที่กำหนดแต่ละคน ประมาณ 2-3 นาที (Think) จากนั้นให้แลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนอีกคน 3-5 นาที (Pair) และนำเสนอความคิดเห็นต่อผู้เรียนทั้งหมด (Share)

2. การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning Group) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยจัดเป็นกลุ่มๆ ละ 3-6 คน

3. การเรียนรู้แบบทบทวนโดยผู้เรียน (Student-Led Review Sessions) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้และพิจารณาข้อสงสัยต่าง ๆ ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ โดยครูจะคอยช่วยเหลือกรณีที่มีปัญหา

4. การเรียนรู้แบบใช้เกม (Games) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนนำเกมเข้าบูรณาการในการเรียนการสอน ซึ่งใช้ได้ทั้งในขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน การสอน การมอบหมายงาน และหรือขั้นการประเมินผล

5. การเรียนรู้แบบวิเคราะห์วิดีโอ (Analysis or Reactions To Videos) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ดูวิดีโอ 5-20 นาที แล้วให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น หรือสะท้อนความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ดู อาจโดยวิธีการพูดโต้ตอบกัน การเขียน หรือ การร่วมกันสรุปเป็นรายการกลุ่ม

6. การเรียนรู้แบบโต้วาที (Student Debates) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนได้นำเสนอข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์และการเรียนรู้ เพื่อยืนยันแนวคิดของตนเองหรือกลุ่ม

7. การเรียนรู้แบบผู้เรียนสร้างแบบทดสอบ (Student Generated Exam Questions) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสร้างแบบทดสอบจากสิ่งที่ได้เรียนรู้อมาแล้ว

8. การเรียนรู้แบบกระบวนกรวิจัย (Mini-Research Proposals or Project) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่อิงกระบวนกรวิจัย โดยให้ผู้เรียนกำหนดหัวข้อที่ต้องการเรียนรู้ วางแผนการเรียน เรียนรู้ตามแผน สรุปความรู้หรือสร้างผลงาน และสะท้อนความคิดในสิ่งที่ได้เรียนรู้ หรืออาจเรียกว่าการสอนแบบโครงงาน(Project-Based Learning) หรือ การสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning)

9. การเรียนรู้แบบกรณีศึกษา (Analyze Case Studies) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้อ่านกรณีตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จากนั้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือแนวทางแก้ปัญหาภายในกลุ่ม แล้วนำเสนอความคิดเห็นต่อผู้เรียนทั้งหมด

10. การเรียนรู้แบบการเขียนบันทึก (Keeping Journals or Logs) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจดบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้พบเห็น หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน รวมทั้งเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับบันทึกที่เขียน

11. การเรียนรู้แบบการเขียนจดหมายข่าว (Write and Produce A Newsletter) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนร่วมกันผลิตจดหมายข่าว อันประกอบด้วยบทความ ข้อมูลสารสนเทศ ข่าวสาร และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แล้วแจกจ่ายไปยังบุคคลอื่นๆ

12. การเรียนรู้แบบแผนผังความคิด (Concept Mapping) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนออกแบบแผนผังความคิด เพื่อนำเสนอความคิดรวบยอด และความเชื่อมโยงกันของกรอบความคิด โดยการใช้เส้นเป็นตัวเชื่อมโยง อาจจัดทำเป็นรายบุคคลหรืองานกลุ่ม แล้วนำเสนอผลงานต่อผู้เรียนอื่นๆ จากนั้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคนอื่นได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

สรุปว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนคือ การที่ผู้บริหารต้องชี้แนะให้ครูผู้สอน จัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ให้ครบทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศในศตวรรษที่ 21

3.2.4 ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา

รุ่ง แก้วแดง (2546, น. 144) กล่าวว่า การสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา เพื่อการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการจัดระบบให้ชัดเจนดังต่อไปนี้

1. เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณกับการบริหารและการจัดการศึกษา โดยจะต้องนำสิ่งที่สถานศึกษากำหนดไว้ ทั้งเรื่องวิสัยทัศน์ นโยบาย แผน และการประเมินผลของสถานศึกษามาเป็นตัวตั้ง และนำทรัพยากรหรืองบประมาณเข้ามาเป็นตัวสนับสนุนก็มีโอกาสที่จะบริหารงบประมาณให้ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น

2. กำหนดความจำเป็นของหมวดรายจ่าย หรือ “การเลือกลงทุน” ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยจัดลำดับความสำคัญของหมวดรายจ่าย และสัดส่วนของงบประมาณระหว่างหมวด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

3. ระบบบัญชีสถานศึกษา โรงเรียนต้องเลือกระบบบัญชีที่ดีสำหรับแสดงเงินงบประมาณที่ได้มา สามารถสะท้อนถึงต้นทุนการจัดการศึกษาและสะดวกต่อการใช้สอย

4. การเงินและการพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้างจำเป็นต้องทำอย่างเป็นระบบ และมีหลักฐานชัดเจน ถ้าดูแลไม่ดีอาจจะมีเหตุการณ์เกิดขึ้น ฉะนั้นเรื่องการเงิน บัญชีและพัสดุนั้น ถ้าสถานศึกษาสามารถหาบุคลากรมืออาชีพเข้ามาทำงานเรื่องนี้โดยเฉพาะ ไม่จำเป็นต้องให้ครูมาทำงานในด้านนี้ เพื่อให้ครูมีเวลาปฏิบัติการสอนได้เต็มที่ และปัญหาการขาดแคลนอัตรากำลังครูก็น่าจะลดลงไป

วีรวัชร สุนทรนนท์ (2551, น.63) กล่าวว่า การสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา ในสถานศึกษา เพื่อให้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษา ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดเป้าประสงค์ 2) การค้นหาโอกาสและพิจารณาถึงปัญหาอุปสรรค 3) การแปลโอกาสให้เป็นแนวทางปฏิบัติ 4) การเลือกแนวทางที่ดีที่สุด 5) การตรวจสอบและประเมินผลงาน

จารุวรรณ งอกงาม (2552, น. 45) การสนับสนุนทรัพยากรการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การสร้างความศรัทธาและความเชื่อมั่นของชุมชนที่มีต่อบุคลากรของสถานศึกษา การประชาสัมพันธ์การติดต่อสื่อสารระหว่างสถานศึกษาและชุมชน และการสร้างความน่าเชื่อถือของชุมชนที่มีต่อสถานศึกษา

จันทิมา อชชะสวัสดิ์ (2556, น.120) กล่าวว่า การสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา เป็นวิธีการปฏิบัติที่ปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย

ยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรสนับสนุนและลงทุนในการจัดการศึกษา ทั้งทรัพยากรที่เป็นตัวเงิน บุคลากร เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่นรวมถึงการบริหารจัดการที่เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าและมี ประสิทธิภาพต่อคุณภาพการศึกษามากยิ่งขึ้น

สรุปว่า การสนับสนุนทรัพยากรการศึกษาคือ การที่ผู้บริหารคอยสนับสนุนทรัพยากร ที่จำเป็นในสถานศึกษา เพื่อให้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการของครู นักเรียน ให้เกิดประโยชน์ สูงสุดต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ

3.2.5 ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้

ธีระ รุญเจริญ (2550, น.98) กล่าวว่า การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการ เรียนรู้ เป็นกระแสแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์ เป็นสังคมที่ต้องอาศัยองค์ความรู้ และเศรษฐกิจ ฐานความรู้ ส่งผลให้การบริหารจัดการศึกษาไทยอยู่ภายใต้เงื่อนไขของการแข่งขัน และมุ่งมั่นตาม ความคาดหวังของสังคม จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมและพัฒนา การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในด้าน คุณภาพ และประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการสร้างเครือข่ายและให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วน ร่วม ในการกำหนดและตัดสินใจในกิจกรรมทางการศึกษา

เกรียงไกรยศ พันธุ์ไทย (2559, น.54-63) กล่าวว่า การสร้างเครือข่ายเพื่อ สนับสนุนการเรียนรู้สามารถกำหนดได้เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. องค์กรต้องเห็นความสำคัญของเครือข่าย โดยกำหนดเป็นส่วนหนึ่งเป็น พันธกิจขององค์กร คู่ขนานกับสายงานหลัก จัดการสร้างกลุ่มเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจาก สายงานต่างๆ ในองค์กร ให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ โดยอาจนำเทคโนโลยีมาช่วยในการเชื่อมโยง บุคคลที่อยู่ต่างพื้นที่ ส่งเสริมสร้างความสนิทสนม สร้างรูปแบบการสื่อสารที่เหมาะสม สร้างเว็บไซต์ เป็นพื้นที่ให้บุคคลมาแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์

2. องค์กรต้องจัดกิจกรรม สร้างปฏิสัมพันธ์ ให้เกิดความสนิทสนมความ ไว้วางใจ และเพื่อให้เกิดความเป็นชุมชนชมรมของผู้ที่รู้ และอยากรู้ โดยกิจกรรมจะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ถ่ายทอดความรู้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาทักษะ และความรู้อย่างมี ประสิทธิภาพ

3. องค์กรจะต้องพัฒนา และทบทวนการสร้างกิจกรรมระหว่างบุคคล สมาชิกในเครือข่ายให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเพื่อรักษาความมีชีวิตชีวาของเครือข่าย

Weigel (2012, น. 23) กล่าวว่า การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ เป็นทักษะยุคใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพของ ผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ต้อง ประกอบด้วย ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Skill) ที่ช่วยสร้างเครือข่ายเพื่อ ส่งเสริมการเรียนรู้

Nilkaewbowonwit, Chaichompu and Wongnam (2016, น.25-30) กล่าวว่า การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ คือ 1) ชั้นตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย 2) ชั้นประสานสถาบันองค์กรเครือข่าย 3) ชั้นสร้างพันธะสัญญาร่วมกัน 4) ชั้นบริหารจัดการเครือข่าย 5) ชั้นพัฒนาความสัมพันธ์ และ 6) ชั้นรักษาความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

สรุปว่า การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นผู้สร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา กับสถานศึกษา ผู้บริหารกับครูผู้สอน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเรียน โดยยึดหลักการสร้างเครือข่ายแบบมีส่วนร่วมตามลำดับขั้นคือ ขั้นที่ 1 ตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย ขั้นที่ 2 ประสานสถาบันองค์กรเครือข่าย ขั้นที่ 3 สร้างพันธะสัญญาร่วมกัน ขั้นที่ 4 บริหารจัดการเครือข่าย ขั้นที่ 5 พัฒนาความสัมพันธ์ และ ขั้นที่ 6 รักษาความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

4. การบริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 สภาพการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 มีหน่วยงานที่จัดการศึกษา ประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน (โรงเรียนเอกชน) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน) โดยการจัดการศึกษา ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามรายละเอียดดังนี้ สถานศึกษา จำนวนสถานศึกษาจำแนกตามสังกัด

สังกัด สพฐ. (รวมสาขา) 68 โรงเรียน

สังกัด ตชด. 2 โรงเรียน

รวมทั้งสิ้น 70 โรงเรียน

ข้อมูลการจัดการศึกษาในภาพรวมของเขตพื้นที่การศึกษา

1. ลักษณะการจัดการศึกษา สืบเนื่องจากเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 เป็นพื้นที่มีสภาพแวดล้อมทั้งด้านกายภาพและด้านสังคม วัฒนธรรม ที่เป็นเอกลักษณ์ กล่าวคือ ประชากรมีความหลากหลายทางภาษา ศาสนา วัฒนธรรม ดังนั้น แนวทางการจัดการศึกษาจึงต้องให้สอดคล้องกับสภาพของสังคม ท้องถิ่น ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ได้จัดการศึกษาใน 4 ลักษณะ คือ

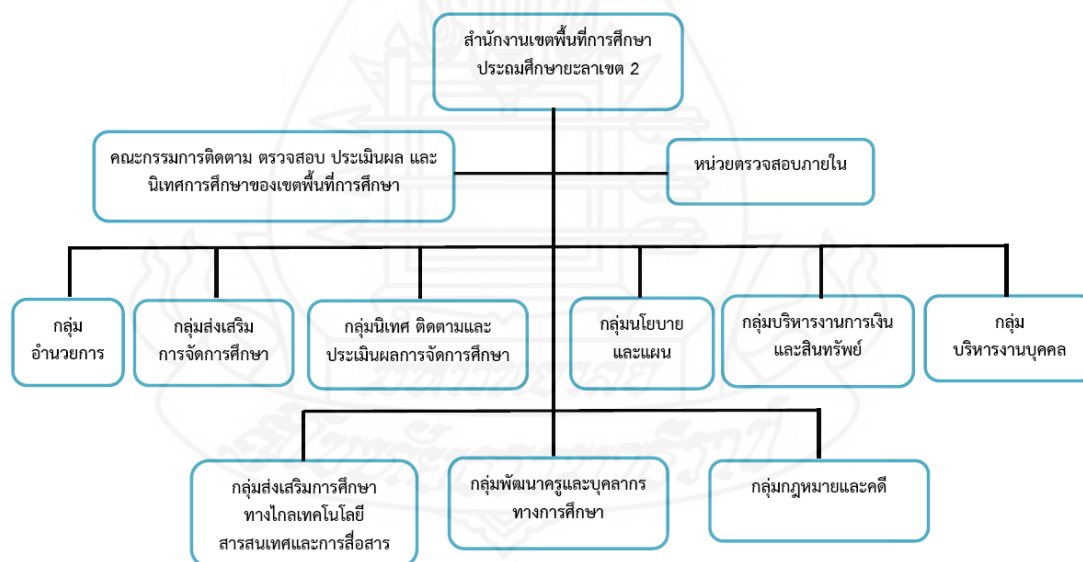
1.1 การจัดการศึกษาในสถานศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนวิชาสามัญ จะเป็นโรงเรียนทั่วไปของรัฐเหมือนกับพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศ เปิดสอนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น แต่มีสถานศึกษาที่จำนวนหนึ่งจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษา โดยมีวิทยากรสอนศาสนาอิสลามเป็นผู้สอนในโรงเรียนของรัฐจำนวน 68 โรงเรียน (วิทยากรสอนศาสนารายชั่วโมง จำนวน 19 คน วิทยากรแบบเข้มจำนวน 144 คน)

1.2 สนับสนุน ส่งเสริมสถานศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนวิชาสามัญควบคู่กับการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ซึ่งมีอยู่จำนวน 16 แห่ง

1.3 สถาบันศึกษาปอเนาะ เป็นสถาบันที่เปิดศาสนาอย่างเดียว มิได้เป็นหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ แต่รัฐบาลปัจจุบันมีนโยบายให้กระทรวงศึกษาธิการสนับสนุน การดำเนินงานมีอยู่จำนวน 27 แห่ง

1.4 ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) เป็นศูนย์การศึกษาที่เปิดสอนอิสลามศึกษาให้เยาวชนมุสลิมที่มีอายุ 6 – 12 ปี โดยทำการสอนและปฏิบัติตามหลักการพื้นฐาน ของศาสนาอิสลามเบื้องต้น (ฟิรฎูฮีน) มีจำนวน 137 แห่ง

โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2

ภาพที่ 2.3 โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2

ที่มา : แผนพัฒนาการศึกษาประจำปี 2562-2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา
เขต 2. น, 20

ผลการดำเนินงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 โดยคณะทำงานได้ทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 โดยแบ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน (แผนพัฒนาการศึกษาประจำปี 2562-2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2, น. 19-22) ประกอบด้วย

1. ด้านพฤติกรรมของลูกค้า (Customer Behaviors : C)
2. ด้านการเมืองและกฎหมาย (Political and Legal Factors : P)
3. ด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors : E)
4. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Socio – cultural Factors : S)
5. ด้านเทคโนโลยี (Technological Factors : T)

ซึ่งจากการวิเคราะห์ปัจจัยดังกล่าว นำเสนอได้ ดังนี้

ตารางที่ 2.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2

ประเด็นที่เป็นโอกาส	ประเด็นที่เป็นอุปสรรค
ด้านพฤติกรรมลูกค้า	
1. มีการเปิดโรงเรียนสอนอิสลามศึกษาแบบเข้มที่เท่าเทียมกับโรงเรียนเอกชน ส่งผลให้อัตราการย้ายออกของนักเรียนลดลง ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษา มากขึ้น	1. ชุมชนบางส่วนยังไม่มั่นใจต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ในโรงเรียนของรัฐ
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 มีโรงเรียนครอบคลุมทุกพื้นที่ ส่งผลให้ประชากรวัยเรียนเข้าถึงบริการ มากขึ้น	
3. องค์กรในชุมชนให้การดูแลช่วยเหลือ สนับสนุนการจัดการศึกษา เช่น อาหารเสริม (นม) อาหารกลางวัน	

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเด็นที่เป็นโอกาส	ประเด็นที่เป็นอุปสรรค
ด้านการเมืองและกฎหมาย	
1. นโยบายรัฐบาลให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาส่งผลดีต่อความพร้อมของเขตพื้นที่และสถานศึกษาในการบริหารจัดการ	1. สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาทำให้คุณภาพลดลง
2. หน่วยงานในเขตพื้นที่พิเศษให้การสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา	2. พระราชบัญญัติการกระจายอำนาจส่งเสริมการจัดการศึกษาเอกชนระดับอนุบาล
3. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เปิดโอกาสให้การบริหารจัดการภายในเขตพื้นที่ที่มีความคล่องตัวมากขึ้น	3 ขวบ ส่งผลต่อการจัดการศึกษาภาครัฐในด้านปริมาณนักเรียนลดน้อยลง
ด้านเศรษฐกิจ	
1. รัฐ/หน่วยงานต่าง ๆ สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่ ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษามากขึ้น	1. สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ทำให้เศรษฐกิจตกต่ำส่งผลกระทบต่อผู้เรียนขาดความพร้อม ในการเรียนรู้
	2. รัฐสนับสนุนเงินอุดหนุนรายหัวไม่สมดุลต่อสถานะเศรษฐกิจปัจจุบัน
ด้านสังคมและวัฒนธรรม	
1. โครงสร้างประชากรกลุ่มวัยเรียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น	1. โครงสร้างประชากรเป็นพหุวัฒนธรรมทำให้ยุ่งยากในการบริหารจัดการ
2. สังคมในด้านขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงาม ความเชื่อค่านิยมและวัฒนธรรมมีความเข้มแข็ง มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน	2. ระดับการศึกษาและการใช้ภาษาในการสื่อสารของประชาชนในพื้นที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการจัดการศึกษา
3. สภาพภูมิศาสตร์มีสภาพพื้นที่อุดมสมบูรณ์เอื้อต่อการจัดการศึกษา	3. สภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ในบางพื้นที่ เกิดภัยธรรมชาติส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเด็นที่เป็นโอกาส	ประเด็นที่เป็นอุปสรรค
	4. การแพร่ระบาดของยาเสพติดมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นส่งผลต่อภาวะเสี่ยงของประชากรวัยเรียน
	5. สภาพปัญหาครอบครัวของนักเรียนบางส่วน มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
ด้านสังคมและวัฒนธรรม	
1. โครงสร้างประชากรกลุ่มวัยเรียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น	1. โครงสร้างประชากรเป็นพหุวัฒนธรรมทำให้ยุ่งยากในการบริหารจัดการ
2. สังคมในด้านขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงาม ความเชื่อค่านิยมและวัฒนธรรมมีความเข้มแข็ง มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน	2. ระดับการศึกษาและการใช้ภาษาในการสื่อสารของประชาชนในพื้นที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการจัดการศึกษา
3. สภาพภูมิศาสตร์มีสภาพพื้นที่อุดมสมบูรณ์เอื้อต่อการจัดการศึกษา	3. สภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ในบางพื้นที่ เกิดภัยธรรมชาติส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน
	4. การแพร่ระบาดของยาเสพติดมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นส่งผลต่อภาวะเสี่ยงของประชากรวัยเรียน
	5. สภาพปัญหาครอบครัวของนักเรียนบางส่วน มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
ด้านเทคโนโลยี	
1. ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี มีการติดต่อสื่อสารได้อย่างรวดเร็วสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารทั่วโลกส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	1. ประชากรวัยเรียนใช้เทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสมและขาดการควบคุมส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2. มีแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาในทุกพื้นที่ มีความหลากหลายส่งผลดีต่อการนำมาพัฒนาการศึกษา	

ทิศทางการพัฒนาการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาเขต 2

วิสัยทัศน์

“เป็นองค์กรคุณภาพที่ทันสมัย ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21”

ค่านิยม

เป็นองค์กรคุณภาพ หมายถึง องค์กรที่มีระบบการบริหารจัดการที่มีคุณภาพมาตรฐาน มีผลการดำเนินงาน บรรลุเป้าหมายที่สำคัญดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่ที่มีผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายของมาตรฐานเขตพื้นที่การศึกษาในระดับ ดีมากขึ้นไป

2. สถานศึกษาทุกแห่งมีคุณภาพตามมาตรฐาน ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับดีเลิศขึ้นไป

3. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีคุณภาพและมีความเชี่ยวชาญตามวิชาชีพ

ทันสมัย หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาทุกแห่งนาและพัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัย มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และ การจัดการเรียนการสอน

ผู้เรียนเป็นคนดี หมายถึง ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมที่ตงามบนพื้นฐานความเป็นไทย มีคุณธรรม จริยธรรม มีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่เป็นจุดเน้น ดังนี้

1. มีความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ มีความเป็นพลเมืองที่ดี

2. ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ จิตสาธารณะ

3. การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคมพหุวัฒนธรรม

ผู้เรียนเป็นคนเก่ง หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น

มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ผู้เรียนถึงพร้อมด้วยทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยทักษะที่เรียกตามคายุว่า 3Rs + 8Cs ดังนี้

3Rs ประกอบด้วย

1. อ่านออก (Reading)

2. เขียนได้ (WRiting)

3. คิดเลขเป็น (ARithmetics)

8Cs ประกอบด้วย

1. ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving)
2. ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation)
3. ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding)
4. ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration Teamwork and Leadership)
5. ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy)
6. ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy)
7. ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills)
8. ความมีคุณธรรม มีเมตตา กรุณา มีระเบียบวินัย (Compassion)

พันธกิจ

1. เสริมสร้างความมั่นคงต่อสถาบันหลักของชาติ และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ จิตสาธารณะ การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ในสังคมพหุวัฒนธรรม ความเป็นพลเมืองที่ดี
3. พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น
4. สร้างโอกาสให้ประชากรวัยเรียนทุกคน เข้าถึงบริการการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
5. พัฒนาศักยภาพ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและมีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
6. พัฒนาระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการสู่องค์กรคุณภาพที่ทันสมัย

เป้าประสงค์หลัก

1. ผู้เรียนมีความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติและยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีความเป็นพลเมืองที่ดี

2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ จิตสาธารณะ การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ในสังคมพหุวัฒนธรรม มีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและมีสุขภาพที่เหมาะสมตามวัย
3. ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น มีทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
4. ประชากรวัยเรียนในเขตบริการทุกคน เข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
5. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพและความเชี่ยวชาญตามวิชาชีพ
6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีระบบบริหารจัดการที่มีคุณภาพ มาตรฐานและทันสมัย และทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ประเด็นกลยุทธ์

1. การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง
2. การพัฒนาศักยภาพผู้เรียนและกระบวนการเรียนรู้
3. พัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา
4. สร้างโอกาสการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ
5. พัฒนาคุณภาพระบบการบริหารจัดการ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

เกศรา สิทธิแก้ว (2558, น. 85-90) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน และ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ รองลงมา ด้านการบริหารทรัพยากรภายในองค์กร ด้านการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมในการควบคุมองค์การให้สมดุล และด้านการคิดเชิงปฏิวัติ ร่วมกันพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ได้ร้อยละ 67.00

เกศรา สิทธิแก้ว (2558, น. 130-135) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมากทุกด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55 เมื่อพิจารณารายด้าน ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมในการ ควบคุมองค์การให้สมดุล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55 รองลงมา คือ ด้านการบริหารทรัพยากรภายในองค์การ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.56 ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.61 และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการคิดเชิงปฏิวัติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64

วศิน ชูชาติ (2559, น. 45-50) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ระดับ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า อยู่ในระดับมาก (4.19) ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทักษะการสร้างเครือข่าย การร่วมมือทำงานเป็นทีมเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ (4.26) รองลงมาคือ ทักษะการสร้างสรรค นวัตกรรม (4.21) และทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะการ สื่อสารสารสนเทศ (4.14) และเมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริม ทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ สมรส วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงานในด้านการสอน ขนาดโรงเรียนที่สอน สถานภาพการทำงาน และวิทยฐานะ มี ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกัน

ชุมพร ภามนตรี (2559 , น 193 - 195) ได้ศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ และความคาดหวังของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านวิสัยทัศน์ พบว่า ข้อที่ มีค่าเฉลี่ยการรับรู้สูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษากระตุ้นและส่งเสริมให้ครูใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ในการจัดกิจกรรม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ต่ำสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนด ยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาโรงเรียน และผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ในการ

บริหารงาน ด้านภาวะผู้นำ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคาดหวังสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถชี้แนะ และนำการดำเนินงานให้แก่ผู้ร่วมงาน และผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการรับรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และสามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งภายใน และภายนอก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคาดหวังต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำทางวิชาการ เฉลียวฉลาด มีปฏิภาณไหวพริบ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านมนุษยสัมพันธ์ 2) ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ ของครูต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน และ 3) ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของครูต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

ประภาดา คนคล่อง (2560, น. 565) ได้ศึกษา การพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21, กรณีโรงเรียนอนุบาลคำชะอี พบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอีมี 7 องค์ประกอบ 21 ตัวบ่งชี้คือ 1) การมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) การพัฒนาตนเองและเพื่อนร่วมงาน 3) การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด 4) การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง 5) การใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ 6) การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และ 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และ ผลการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนอนุบาลคำชะอี พบว่าครูมีภาวะผู้นำระดับบุคคล และระดับสายชั้นอยู่ในระดับมาก ผลการสะท้อนจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ปรากฏว่าครูมีการเปลี่ยนแปลงตนเองและพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการออกแบบการเรียนการสอนใหม่ ๆ ครูกระตุ้นและพัฒนาทักษะการคิดอย่างหลากหลายวางแผนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและประเมินผลตามสภาพจริงครูใช้เทคโนโลยีประกอบการจัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจครูมีพัฒนาการและใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเป็นตัวอย่างแก่นักเรียน และแก้ปัญหาด้วยการวิจัยในชั้นเรียนอย่างมีขั้นตอน

ธิดาวลัย อุ๋นกอง (2560, น. 75 - 78) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำตนเอง, น. แนวคิดการพัฒนาความเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 พบว่า ภาวะผู้นำตนเอง เป็นคุณลักษณะสำคัญที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของงาน มีองค์ประกอบจากการเริ่มต้นกระทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง มีการกำหนดทิศทางและการจูงใจด้วยตนเองมีการให้รางวัลผลความสำเร็จส่วนตนและมีการติดตามตรวจสอบหาสาเหตุของความล้มเหลว โดยภาวะผู้นำตนเองเป็นตัวขับเคลื่อนความสามารถในการตัดสินใจของผู้บริหาร และก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ปรับปรุงสิ่งที่บกพร่อง และพัฒนาพฤติกรรมให้เหมาะสม ทำให้มีความภูมิใจในความสำเร็จ เพิ่มความสุข ลดความเครียด มีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติตนและปฏิบัติงาน ก่อให้เกิดผลดีต่อสถานศึกษาในภาพรวมที่ทำให้บุคลากรมี

ความพร้อมในการปรับปรุงตนเองทันต่อการทำงานรูปแบบใหม่ที่อาศัยเทคโนโลยีในการเพิ่มผลผลิต มีความพยายามในการปฏิบัติงานร่วมกันของทีม ทำให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันในเชิงคุณภาพ และประสิทธิภาพกับสังคมอื่น ตลอดจนเพิ่มความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมในสถานศึกษา ทั้งนี้มีแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้ตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการพัฒนาด้านบุคลิกภาพที่ ต้องมีความมั่นใจในตนเอง ความอดทน วุฒิภาวะทางอารมณ์ ความดีงาม สุขภาพร่างกาย ส่วนการพัฒนา ด้านการจูงใจจะเป็นพลังภายในที่หนุนเสริมทั้งตัวผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษา และการพัฒนา ด้านทักษะและประสบการณ์ความรู้ความสามารถที่สัมพันธ์กับงาน หากผู้บริหารสถานศึกษา สามารถพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้ตนเองแล้ว จะเป็นพลังสำคัญร่วมกับผู้ร่วมงานในการขับเคลื่อนพันธกิจของสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ปนัดดา พลแสน (2560, น.152-163) ได้ศึกษา บทบาทส่งเสริมการจัดการเรียนรู้และ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูใน ศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1) บทบาทส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือผู้อำนวยความสะดวก ผู้นิเทศผู้กำกับติดตาม และประเมินผล ผู้สนับสนุนการจัดระบบการจัดการเรียนรู้และผู้จัดระบบการจัดการเรียนรู้ 2) ภาวะ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดย เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การกระตุ้นทางปัญญา การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และการสร้างแรงบันดาลใจ 3) ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูใน ศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี 4) บทบาทส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามี ความสัมพันธ์ เชิงบวกกับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 5) บทบาทส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ไม่ส่งผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ส่วนภาวะ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาทุก ด้านร่วมกันส่งผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 ได้ร้อยละ 40.50

ฉันทนวัตกร ปะโคทัง (2561, น 58 - 59) ได้ศึกษา กลยุทธ์การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพ ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สภาพการณ์ ปฏิบัติจริงกลยุทธ์การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน 2. ผลการสร้างกลยุทธ์การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพในศตวรรษที่ 21 โดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ กลยุทธ์ในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า มี องค์ประกอบกลยุทธ์ คือ วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย โดยมี 6 กลยุทธ์ คือ 1) กลยุทธ์ มุ่งผลสัมฤทธิ์ในงาน ประกอบด้วย มีความรู้ในกลยุทธ์การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในงานได้อย่างชัดเจน เข้าใจในการวางแผน ปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย มุ่งมั่นกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ใช้ความคิดสร้างสรรค์ ยึดหลักการประหยัด มีการนำนวัตกรรมมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และมีการรายงานผลการดำเนินงาน 2) กลยุทธ์ การบริการที่ดี ประกอบด้วย มีความรู้ในกลยุทธ์การบริการที่ดี มีการศึกษาความต้องการของผู้รับบริการ จัดระบบการให้บริการบนพื้นฐานของข้อมูลความต้องการของผู้รับบริการ จัดรูปแบบระบบบริการที่ดี ความตั้งใจ เต็มใจ และกระตือรือร้นในการให้บริการ และ มีการศึกษาความพึงพอใจของผู้บริการ 3) กลยุทธ์การพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย มีความรู้ในกลยุทธ์การพัฒนาตนเอง สามารถวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง เลือกวิธีพัฒนาตนเองให้เหมาะสม เลือกใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงาน สามารถวิเคราะห์ รวบรวมองค์ความรู้ เพื่อนำไปใช้พัฒนางานได้ 4) กลยุทธ์การทำงานเป็นทีม ประกอบด้วย มีความรู้ในกลยุทธ์การทำงานเป็นทีมปฏิบัติ ตนเป็นผู้นำ หรือผู้ตามได้เหมาะสม การมีส่วนร่วมในการวางแผน ยอมรับข้อตกลงของทีมงาน ตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูล ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน และมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน 5) กลยุทธ์จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ประกอบด้วย มีความรู้ในกลยุทธ์จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ควบคุมตนเองในการบริหารงานได้อย่างดีปฏิบัติตนตามกติกาสังคม เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งกาย วาจาและจิตใจ รัก และศรัทธาในวิชาชีพ และ 6) กลยุทธ์การใช้ทักษะ 3R x 8C ประกอบด้วย R1 ; Reading ทักษะการอ่านและเข้าใจภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ R2 ; Writing ทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา และ R3 ; Arithmetic ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ในการบริหารงานที่เกี่ยวข้องอย่างมีเหตุผล

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาจึงเห็นสมควรที่จะศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 เพราะว่าผู้นำที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องนำสถานศึกษาของตนเองเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนเองในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย 1) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) การสร้างภาวะผู้นำร่วมกัน 3) การ

จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน 4) การสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา และ 5) การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้

5.1 งานวิจัยต่างประเทศ

Lai and Viering (2012) ศึกษาการสอนและการประเมินทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จากเอกสาร การวิจัยเกี่ยวกับจิตวิทยาการศึกษา เพื่อการตอบคำถาม คือ 1) นักวิจัยให้คำจำกัดความ ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ว่าอย่างไร 2) โครงสร้างทฤษฎีและเชิงประจักษ์มีความสัมพันธ์กันอย่างไร 3) นักวิจัย ตั้งเดิมวัดทักษะเหล่านี้อย่างไร จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยทางวิชาการทั้งโครงสร้างพุทธิพิสัย (cognitive) และที่ไม่ใช่พุทธิพิสัย (non-cognitive) ที่สะท้อนโครงสร้างในทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 คือ การคิดวิเคราะห์ (critical thinking), ความคิดสร้างสรรค์ (creativity), ความร่วมมือ (collaboration), การรู้คิด (metacognition), การกระตุ้น (motivation) โดยเน้นที่การวิจัยทักษะ เด็กนักเรียน การวิจัยครั้งนี้ทำงานร่วมกับบรรณารักษ์วิจัย (research librarian) และใช้แหล่งค้นคว้า ที่เกี่ยวข้องคือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเริ่มทำในเดือนพฤศจิกายน 2010 ถึง มกราคม 2011 รวมทั้ง นักจิตวิทยาการศึกษา, นักปรัชญาการศึกษา, ใช้ google scholar ในการค้นหาค่าที่เกี่ยวข้องกับ โครงสร้างและใน journal และข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เช่น EBSCOhost, JSTOR, Web of Science เป็นต้น พบว่า หลายทักษะมีความสัมพันธ์ความร่วมมือ (collaboration) นักวิจัยแนะนำว่า ให้ นักเรียนทำงานด้วยกันจะกระตุ้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinking), การรู้คิด (metacognition), การกระตุ้น (motivation) ของนักเรียน การเรียนรู้แบบ ความร่วมมือ (collaboration) เป็นการพัฒนา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinking) นอกจากนี้นักวิจัยมี การประเมินของแต่ละทักษะที่ หลากหลาย ในบางวิธีมีความทับซ้อนกัน เช่น การรายงานตนเอง (self-report), มาตรวัดทั่วไป (global rating scales), การประเมินมาตรฐาน ทั้งแบบตัวเลือก และ พื้นฐานการปฏิบัติ, การวัดโดย การสังเกต (observational measures) สรุปได้ว่า การประเมินงาน ควรมีความซับซ้อนที่เพียงพอ และมีความท้าทาย, การประเมินควรเป็นคำถามปลายเปิด และเป็น โครงสร้างในความเป็นจริงในบริบทของปัญหาในความเป็นจริงของโลก

Gibson และ Gray (2010) ศึกษาเปรียบเทียบครู 2 กลุ่มเกี่ยวกับความรู้และความ เข้าใจความสำคัญของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในห้องเรียนและที่ทำงาน ระหว่างกลุ่มทดลอง (treatment group) ของครูผู้ที่มีประสบการณ์จากนักการศึกษาภายนอกในการพัฒนาความเชี่ยวชาญสำหรับครูในการเพิ่มความรู้และความเข้าใจของความสำคัญในความจำเป็นของทักษะแห่ง ศตวรรษที่ 21 และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับประสบการณ์ กลุ่มตัวอย่างจากโปรแกรม 2009 Southern New England ใน 6 โรงเรียนทั้งในเมืองและนอกเมือง โดยกลุ่มควบคุมจำนวน 44 คนและกลุ่ม ทดลอง 33 คน ตอบคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จำนวน 48 ข้อ ประกอบด้วย

คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 6 ข้อ, โครงสร้างเนื้อหาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จากทักษะการเรียนรู้ชีวิตและการทำงาน (learning-life and career skills), ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (learning and innovation skills) และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (Information, media and technology skills) (partnership for 21st century skills, 2009) จำนวน 23 ข้อ และ 9 คำถามเกี่ยวกับประสบการณ์ภายนอก (externship) เป็นมาตรวัด 5 ระดับแบบลิเคิร์ต (likert scale) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ SPSS พบว่า ประสบการณ์ในการพัฒนาความเชี่ยวชาญสำหรับครู นักการศึกษาให้ทั้งความรู้และความเข้าใจของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ข้อมูลแสดงว่าระดับความรู้และความเข้าใจของครูที่สำคัญในทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เพิ่มขึ้นกับประสบการณ์การฝึกหัดภายนอก (externship)

Luterbach and Brown (2011) ศึกษาเกี่ยวกับนักการศึกษาครูควรจะทำอะไรให้ครูฝึกสอน และครูให้พวกเขาเตรียมนักเรียนให้ประสบความสำเร็จในศตวรรษที่ 21 ใช้ระยะเวลาในการศึกษาเป็นปี โดยเทคนิคเดลฟาย (delphi) เก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีการศึกษา, ครูโรงเรียน, นักศึกษาปริญญาเอกสาขาเทคโนโลยีการศึกษา เกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21, การเตรียมของครู, การเปลี่ยนระบบการศึกษา, การใช้การสอนของทักษะทางเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร (information and communication technology: ICT) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีทางการ ศึกษาจำนวน 6 ท่านมีส่วนร่วม 6 ครั้ง มี 6 คำถาม นักวิจัยอภิปรายในแต่ละความสอดคล้องกับ เอกสารที่เกี่ยวข้อง (literature) ในการเน้นให้เข้าใจอย่างเหมาะสม, ชัดเจน และเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติ พบว่า ทักษะที่ควรมีในผู้เรียนยุคศตวรรษที่ 21 คือ การรู้หนังสือ, ทักษะ ICT, การแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง, ทักษะทางสังคม (social skills), ความรับผิดชอบ, ทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ ในขั้นตอนการเตรียมนักศึกษาครูในยุคศตวรรษที่ 21 ครูควรมีลักษณะ ดังนี้ มีพื้นฐานในจิตวิทยาและการพัฒนามนุษย์, มีความรู้ทางเนื้อหาวิชา, มีความรู้ในการประเมิน, มีประสิทธิภาพในการสื่อสาร, มีความรู้ในขั้นตอนการสอนและส่งเสริมการทำงานกลุ่ม, เข้าใจประโยชน์เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้, สามารถใช้ทักษะ ICT และสามารถพัฒนาการสอนโดยใช้เทคโนโลยี ในการเตรียมครูที่มีคุณภาพไม่สามารถยืนยันได้ว่าโรงเรียนจะเตรียมนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ได้ดี ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของโรงเรียนและชุมชน ซึ่งโรงเรียนก็ถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นในการเตรียมผู้เรียน สำหรับยุคศตวรรษที่ 21 ทักษะ ICT สามารถใช้เพิ่มการเรียนรู้โดยช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ นวัตกรรมในการสอนทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 คือ เกม และวิธีการสืบสอบบนพื้นฐานปัญหาในการสอนเนื้อหา โดยใช้ทักษะ ICT มีหลายทางและหลายเทคโนโลยีสามารถใช้สอนเนื้อหาและทักษะการเลือกที่เหมาะสมกับความต้องการในการสอนโดยครูต้องเข้าใจผู้เรียนและกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเลือกใช้ให้เหมาะสม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเขต 2 มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูและบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเขต 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1,495 คน (ภาคผนวก ค)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเขต 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 306 คน ได้มาโดยการเทียบจากตารางของ Krejcie and Morgan (1970, น. 607-608) และสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธี จับสลาก

ตารางที่ 3.1 ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 2

ขนาดสถานศึกษา	จำนวนสถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	19	238	49
ขนาดกลาง	46	1,118	228
ขนาดใหญ่	3	139	29
รวม	68	1,503	306

2. เครื่องมือและวิธีสร้างเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check - List) คือ ขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน
2. ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วมกัน
3. ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน
4. ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา
5. ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating - Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) โดยกำหนดค่าน้ำหนักเฉลี่ย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 วิธีสร้างเครื่องมือการวิจัย

การสร้างเครื่องมือการวิจัยดำเนินการ ดังนี้

2.2.1 ศึกษารายละเอียดของเนื้อหาเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2.2 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วมกัน 3) ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน 4) ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษาและ 5) ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้

2.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษางานค้นคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาตรวจสอบเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.2.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วมาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา(Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

2.2.5 นำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหา

คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 - 1.00 เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม สำหรับข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.67 นำไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ในภาพรวมแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ .96(ภาคผนวก จ)

2.2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - Out) กับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ปีการศึกษา 2562 ซึ่งเป็นประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach. 1990, น. 202-204) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ .94 (ภาคผนวก จ)

2.2.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ส่งแบบสอบถาม จำนวน 306 ฉบับ ไปยังครูสังกัดโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และได้รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน 306 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.3 ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาเพื่อนำไปตรวจให้คะแนนและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปตามขั้นตอน ดังนี้

4.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนตามขนาดสถานศึกษาโดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.1.2 วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในภาพรวมและรายข้อทั้ง 5 ด้าน แล้วแปลผลโดยใช้เกณฑ์ปรับตามแบบของ บุญชม ศรีสะอาด (2556, น.100) ค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.50 - 5.00 หมายถึง	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49 หมายถึง	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
2.50 - 3.49 หมายถึง	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49 หมายถึง	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.49 หมายถึง	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.1.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยใช้สถิติทดสอบเอฟ (F - test) แบบวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA)

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

- 1) ค่าความถี่ (Frequency)
- 2) ค่าร้อยละ (Percentage)
- 3) ค่าเฉลี่ย (Mean)
- 4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 กลุ่ม โดยการวิเคราะห์ ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way Analysis of Variance : One - Way ANOVA) เมื่อพบว่าค่าสถิติมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเซฟเฟ (Sheffe's Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ผู้วิจัยเสนอผลการวิจัย ดังนี้

การนำเสนอผลการวิจัย

เสนอผลการวิจัยเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลขนาดของสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวน ค่าร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ			
ชาย		93	30.39
หญิง		213	69.61
ตำแหน่ง			
ครู		70	22.88
ครู ชำนาญการ		109	35.62
ครู ชำนาญการพิเศษขึ้นไป		71	23.20
ครูพนักงนราชการ		49	16.01
ครูอิสลามศึกษา		7	2.29

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	214	69.93
ปริญญาโท	92	30.07
ประสบการณ์การปฏิบัติงาน		
น้อยกว่า 10 ปี	89	29.08
11 - 20 ปีขึ้นไป	153	50.00
21 ปีขึ้นไป	64	20.92
ขนาดสถานศึกษา		
- โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียน 1- 120 คน)	49	16.00
- โรงเรียนขนาดกลาง (นักเรียน 121- 600 คน)	228	74.50
- โรงเรียนขนาดใหญ่ (นักเรียน 601- 1,500 คน)	29	9.50
รวม	306	100.00

จากตารางที่ 4.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายะลา เขต 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เพศหญิง ตำแหน่งครูชำนาญการ สำเร็จ การระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 11 - 20 ปีขึ้นไป และเป็นครูผู้สอน โรงเรียนขนาดกลาง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2

การวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู ดังตารางที่ 4.2 -4.7

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู ในภาพรวม และรายด้าน

ที่	ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ในศตวรรษที่ 21	ระดับการดำเนินงาน		ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
1	ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.00	0.73	มาก
2	ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วมกัน	4.04	0.71	มาก
3	ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน	4.10	0.62	มาก
4	ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา	4.02	0.67	มาก
5	ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุน การเรียนรู้	3.95	0.69	มาก
รวมเฉลี่ย		4.02	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู ในภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุดลำดับแรกคือ ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.62) รองลงมาคือ ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วมกัน ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.71) ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.67) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.73) และด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.69) อยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้ายตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ในภาพรวม และรายข้อ

ที่	ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน	ระดับการดำเนินงาน		ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
1	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	4.16	0.83	มาก
2	ผู้บริหารมีการนำผลการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษามาใช้ในการกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	3.98	0.89	มาก
3	ผู้บริหารมีการประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจกับคณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทุกภาคเรียน	4.06	0.91	มาก
4	ผู้บริหารให้ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมวางแผนการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	4.12	0.88	มาก
5	ผู้บริหารสร้างแรงบันดาลใจที่จะให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชน ยินดีร่วมแรงร่วมใจดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	3.94	0.92	มาก
6	ผู้บริหารมีการทบทวนและปรับเปลี่ยนแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ทันสมัยเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21	3.84	0.95	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ที่	ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน	ระดับการดำเนินงาน		ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
7	ผู้บริหารสามารถมอบหมายงานอย่างชัดเจนให้คณะครู บุคลากรได้ปฏิบัติงานตามวิสัยทัศน์ แผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	4.00	0.89	มาก
8	ผู้บริหารมีคณะกรรมการกำกับติดตามผลการปฏิบัติงานตามวิสัยทัศน์ แผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	3.88	0.91	มาก
รวมเฉลี่ย		4.00	0.73	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากลำดับแรก คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.83) ส่วนข้อที่อยู่ในระดับมากลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารมีการทบทวนและปรับเปลี่ยนแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่องทั้งสมัยเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ 21 ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.95) อยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วมกัน ในภาพรวม และรายข้อ

ที่	ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วมกัน	ระดับการดำเนินงาน		ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
1	ผู้บริหารสนับสนุนครูผู้สอนให้สามารถพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21	4.16	0.88	มาก
2	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 สามารถนำคณะครูสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการที่จะส่งผลในการพัฒนาผู้เรียนได้ตามมาตรฐานของหลักสูตรสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	3.95	0.96	มาก
3	ผู้บริหารมีวิธีการปลูกฝังภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ให้กับครูผู้สอน ในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21	3.95	0.91	มาก
4	ผู้บริหารและครูผู้สอน ร่วมกันพัฒนาวิธีการสอนโดยใช้ นวัตกรรม เทคโนโลยี เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21	3.93	0.90	มาก
5	ผู้บริหารสนับสนุนครูและบุคลากร โดยการเอื้ออำนวยความสะดวกในการพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21	4.10	0.89	มาก
6	ผู้บริหารสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นที่รับฟัง ความคิดเห็นของครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21	3.98	0.91	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ที่	ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วมกัน	ระดับการดำเนินงาน		ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
7	ผู้บริหาร สนับสนุนให้ครูมีการประเมินและแก้ปัญหาการจัดการการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างอิสระ	4.12	0.85	มาก
8	ผู้บริหารกระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้ครูในการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	4.10	0.85	มาก
รวมเฉลี่ย		4.04	0.71	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วมกัน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากลำดับแรก คือ ผู้บริหารสนับสนุนครูผู้สอนให้สามารถพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.88) ส่วนข้อที่อยู่ในระดับมากลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน ร่วมกันพัฒนาวิธีการสอนโดยใช้ นวัตกรรม เทคโนโลยี เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.90) อยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ในภาพรวม และรายข้อ

ที่	ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน	ระดับการดำเนินงาน		ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
1	ผู้บริหารกำหนดให้ครูร่วมมือกัน ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดสร้างสรรค์ ฯลฯ	4.15	0.76	มาก
2	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทักษะ การเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	4.12	0.78	มาก
3	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่หลากหลาย เพื่อ นำมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21	4.09	0.87	มาก
4	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ กับองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามความสนใจของนักเรียน	3.99	0.88	มาก
5	ผู้บริหารส่งเสริม คุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เต็มตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล	4.04	0.86	มาก
6	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มี ทักษะด้านวิธีการทำงาน เช่น การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม ฯลฯ	4.19	0.74	มาก
7	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มี ทักษะด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร เช่น การพูด การอ่าน การเขียน การทำงานเป็นทีม การ รู้เท่าทันสื่อ	4.14	0.77	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ที่	ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน	ระดับการดำเนินงาน		ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
8	ผู้บริหารส่งเสริมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพหรือ PLC โดยจัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	4.04	0.82	มาก
ภาพรวม		4.10	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากลำดับแรก คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านวิธีการทำงาน เช่น การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม ฯลฯ ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.74) ส่วนข้อที่อยู่ในระดับมากลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ กับองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามความสนใจของนักเรียน ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.88) อยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา ในภาพรวม และรายข้อ

ที่	ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา	ระดับการดำเนินงาน		ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
1	ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเพียงพอกับความต้องการของครูผู้สอน	4.06	0.84	มาก
2	ผู้บริหารสามารถจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นกับความของต้องการของผู้เรียนและครูผู้สอนอย่างพอเพียง	4.07	0.83	มาก
3	ผู้บริหารจัดให้มีห้องเรียนออนไลน์ ห้องสมุดดิจิทัลให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา	4.05	0.85	มาก
4	ผู้บริหารจัดให้มีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงครอบคลุมในทุกพื้นที่ของโรงเรียน	4.08	0.78	มาก
5	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เช่น STEM ฯลฯ	4.08	0.81	มาก
6	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่หลากหลายเพื่อนำมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.05	0.82	มาก
7	ผู้บริหารส่งเสริมการจัดสภาพแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เช่น ห้องภาพยนตร์เพื่อการเรียนรู้ ห้องเรียนสามมิติ เป็นต้น	3.76	0.99	มาก

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ที่	ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา	ระดับการดำเนินงาน		ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
8	ผู้บริหารส่งเสริมการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและใช้สารสนเทศในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาผู้เรียน	4.00	0.89	มาก
ภาพรวม		4.02	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากลำดับแรก คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เช่น STEM ฯลฯ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.81) ส่วนข้อที่อยู่ในระดับมากลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารส่งเสริมการจัดสภาพแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เช่น ห้องภาพยนตร์เพื่อการเรียนรู้ ห้องเรียนสามมิติ เป็นต้น ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.99) อยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ในภาพรวม และรายข้อ

ที่	ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุน การเรียนรู้	ระดับการดำเนินงาน		ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
1	ผู้บริหารมีนโยบาย แนวทาง และโครงการที่ชัดเจนในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา องค์กร และหน่วยงานต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	3.93	0.86	มาก
2	ผู้บริหารจัดโครงสร้างองค์กรและกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบด้านการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21อย่างชัดเจน	3.94	0.81	มาก
3	ผู้บริหารจัดให้มีกิจกรรมร่วมมือกันระหว่างครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษ ที่ 21	4.03	0.86	มาก
4	ผู้บริหารจัดให้มีกิจกรรมร่วมมือกันระหว่างครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษ ที่ 21	4.00	0.85	มาก
5	ผู้บริหารจัดให้มีการดำเนินงานสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21อย่างต่อเนื่องทุกปี	3.95	0.87	มาก
6	ผู้บริหารจัดให้มีกิจกรรมร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับสถาประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	3.94	0.84	มาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ที่	ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุน การเรียนรู้	ระดับการดำเนินงาน		ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
7	ผู้บริหารมีช่องทางการติดต่อสื่อสาร ที่สะดวก รวดเร็วระหว่างเครือข่ายความ ร่วมมือในการทำกิจกรรมเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	3.94	0.87	มาก
8	ผู้บริหารมีการนำผลการประเมินมาพัฒนา ระบบการดำเนินงานเครือข่ายความ ร่วมมือของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	3.89	0.83	
ภาพรวม		3.95	0.69	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากลำดับแรก คือ ผู้บริหารจัดให้มีกิจกรรมร่วมมือกันระหว่างครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.86) ส่วนข้อที่อยู่ในระดับมากลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารมีการนำผลการประเมินมาพัฒนา ระบบการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.83) อยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวม และรายด้าน

ที่	ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ในศตวรรษที่ 21	ขนาดสถานศึกษา					
		ขนาดเล็ก (n = 49)		ขนาดกลาง (n = 228)		ขนาดใหญ่ (n = 29)	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1	ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ร่วมกัน	3.98	0.79	4.01	0.71	3.93	0.79
2	ด้านการสร้างภาวะผู้นำ ร่วมกัน	4.00	0.78	4.06	0.68	3.89	0.79
3	ด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียน	4.08	0.70	4.11	0.61	4.02	0.59
4	ด้านการสนับสนุน ทรัพยากรการศึกษา	4.03	0.69	4.02	0.68	3.98	0.65
5	ด้านการสร้างเครือข่าย เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้	3.85	0.87	3.99	0.65	3.86	0.66
	ภาพรวม	3.99	0.69	4.04	0.56	3.94	0.59

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู ที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน ในภาพรวม ครูในสถานศึกษาขนาดกลางความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.56) เป็นลำดับแรก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า 1) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันครูในสถานศึกษาขนาดกลางมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.71) เป็นลำดับแรก 2) ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วมกันครูในสถานศึกษาขนาดกลางมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.68) เป็นลำดับแรก 3) ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนครูในสถานศึกษาขนาดกลางมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.61) เป็นลำดับแรก 4) ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษาครูในสถานศึกษาขนาดกลางมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.69) เป็นลำดับแรก และ 5) ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษาครูในสถานศึกษาขนาดเล็กมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.65) เป็นลำดับแรก

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวม และรายด้าน

ที่	ภาวะผู้นำของ ผู้บริหาร ในศตวรรษที่ 21	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
1	ด้านการสร้าง วิสัยทัศน์ร่วมกัน	ระหว่างกลุ่ม	2	.182	.091	.169	.845
		ภายในกลุ่ม	303	163.020	.538		
		รวม	305	163.202			
2	ด้านการสร้างภาวะ ผู้นำร่วมกัน	ระหว่างกลุ่ม	2	.823	.411	.823	.440
		ภายในกลุ่ม	303	151.570	.500		
		รวม	305	152.392			
3	ด้านการจัดการ เรียนรู้เพื่อพัฒนา ผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	.252	.126	.327	.722
		ภายในกลุ่ม	303	116.708	.385		
		รวม	305	116.960			
4	ด้านการสนับสนุน ทรัพยากร การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	.043	.022	.047	.954
		ภายในกลุ่ม	303	138.692	.458		
		รวม	305	138.736			
5	ด้านการสร้าง เครือข่ายเพื่อสนับสนุน การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	1.015	.508	1.059	.348
		ภายในกลุ่ม	303	145.282	.479		
		รวม	305	146.297			
		ระหว่างกลุ่ม	2	.334	.167	.484	.617
	ภาพรวม	ภายในกลุ่ม	303	104.544	.345		
		รวม	305	104.878			

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ที่ขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายะลา เขต 2 ผู้วิจัยได้สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์

1.1.1 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

1.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากร ได้แก่ ครูและบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1,495 คน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 306 คน ได้มาโดยการเทียบจากตารางของ Krejcie and Morgan (1970, น. 607-608) และสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก

1.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน โดยจำแนกลักษณะของเครื่องมือแต่ละส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check - List) ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วมกัน ด้านการ

จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา และด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้

1.2.4 การหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยหาคุณภาพของแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item- Objective Congruence: IOC) ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 หาความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.944

1.2.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการดังนี้

1) ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ขออนุญาตผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครู โดยผู้วิจัยนำส่งด้วยตนเองเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

2) ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามจำนวน 306 ฉบับ ให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และนัดหมายวันรับคืนเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

3) ผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสถานศึกษาด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืน 306 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

1.2.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) หาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

2) หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2

3) หาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกขนาดสถานศึกษา และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

1.3 ผลการวิจัย

ผลการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 พบว่า ความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมากลำดับ

แรกคือ ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน รองลงมาคือ ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วมกัน ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน และด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายข้อ มีดังนี้

1. ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากลำดับแรก คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ส่วนข้อที่อยู่ในระดับมากลำดับสุดท้าย คือ และผู้มีการทบทวนและปรับเปลี่ยนแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่องทั้งสมัยเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง

2. ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วมกัน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากลำดับแรก คือ ผู้บริหารสนับสนุนครูผู้สอนให้สามารถพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ส่วนข้อที่อยู่ในระดับมากลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน ร่วมกันพัฒนาวิธีการสอนโดยใช้ นวัตกรรม เทคโนโลยี เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

3. ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากลำดับแรก คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านวิธีการทำงาน เช่น การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม ฯลฯ ส่วนข้อที่อยู่ในระดับมากลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ กับองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามความสนใจของนักเรียน

4. ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากลำดับแรก คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เช่น STEM ฯลฯ ส่วนข้อที่อยู่ในระดับมากลำดับสุดท้าย คือ ส่งเสริมการจัดสภาพแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น ห้องภาพยนตร์เพื่อการเรียนรู้ ห้องเรียนสามมิติ เป็นต้น

5. ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากลำดับแรก คือ ผู้บริหารจัดให้มีกิจกรรมร่วมมือกันระหว่างครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ส่วนข้อที่อยู่ในระดับมากลำดับสุดท้าย คือ หน่วยงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีการนำผลการประเมินมาพัฒนากระบวนการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษาใน มาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า

การวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 2 ที่ขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2. อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 2 ความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 2 ต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู ในภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 2 เป็นผู้บริหารที่เน้นให้ผู้สอนได้จักกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี เพื่อให้นักเรียนทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน ส่งเสริมให้ครูการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษามีความรู้สึกรัก ความผูกพันต่อสถานศึกษา และห่วงแหนสถานศึกษาของตนนอกจากนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะช่วยสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นต่อกิจกรรมการสอนของครู และกิจกรรมนักเรียน ส่งให้โครงการหรือกิจกรรมต่างๆ สำเร็จไปได้ด้วยดี เมื่อมีการสร้างหรือกำหนดวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษา มักให้ความสำคัญกับข้อเสนอแนะต่างๆ จากครูหรือตัวแทนของคณะครู ช่วยให้ครูมีแรงบันดาลใจต่อการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น ส่วนการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 2 มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้พัฒนาขึ้น อย่างเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ สมหมาย อ้าดอนกลอย (2556, น. 13) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้สาระวิชาหลัก (Core Subjects) และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี จึงเป็นภาระที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบจัดการศึกษาให้ประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเอง คิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงาน

ในองค์กร และนอกองค์กร ให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลลัพธ์ ใส่ใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสม และต้องเข้ามาปรับบทบาทในการเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครูปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะที่เตรียมเป็นที่ยอมรับของชาติอื่น และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ผลการวิจัยสอดคล้องกับเกศรา สิทธิแก้ว (2558) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของจิณฉัตร ปะโคทัง (2561, น 58 - 59) ได้ศึกษา กลยุทธ์การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สภาพการณ์ปฏิบัติจริงกลยุทธ์การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และเมื่ออภิปรายผลการวิจัยเป็นด้าน มีข้อค้นพบ ดังนี้

2.1 ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน พบว่า ความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ในภาพรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา เช่น ลักษณะการจัดการศึกษาของ สถานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ต้องมีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทั้งด้านกายภาพและด้านสังคม วัฒนธรรม ที่เป็นเอกลักษณ์ เนื่องจากนักเรียนมีความหลากหลายทางภาษา ศาสนา วัฒนธรรม ดังนั้น แนวทางการจัดการศึกษาจึงต้องให้สอดคล้องกับสภาพของสังคม ท้องถิ่น นอกจากนี้ผู้บริหารยังเปิดโอกาสให้ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมวางแผนการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ของสถานศึกษาอีกด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2560, น. 63) กล่าวว่า การวิสัยทัศน์ร่วมกัน เป็นหน้าที่ของผู้นำสถานศึกษาต้องช่วยทำให้โรงเรียน ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรต่างๆ ให้มาร่วมคิดและจัดทำวิสัยทัศน์ที่ระบุถึงแนวคิดที่ดีที่สุด ของการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ โดยผู้นำต้องสร้างแรงบันดาลใจผู้อื่นให้กระหายที่จะช่วยกันให้ถึงเป้าหมายนั้น ผลการวิจัยสอดคล้องกับชุมพร ภามนตรี (2559 , น 193 - 195) ได้ศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ และความคาดหวังของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า ด้านวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารสถานศึกษากระตุ้นและส่งเสริมให้ครูใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ในการจัดกิจกรรม และผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนด

ยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาโรงเรียน และผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ในการบริหารงานได้

2.2 ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วมกัน พบว่า ความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วมกัน ในภาพรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมาก อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้สนับสนุนครูผู้สอนให้สามารถพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะในวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เช่น ภาษามลายู ภาษาจีน เป็นต้น เน้นการปรับใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ ปรับหลักสูตร การเรียนการสอนเน้นกิจกรรมมากขึ้น นโยบายส่งเสริมการสอนแบบใหม่ด้วย โครงการ และกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งช่วยให้ครูมีอิสระในการจัดการเรียนการสอน สร้างความมั่นใจให้ครู ช่วยให้ครูมีความเป็นผู้นำเกิดขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของดาวรุ่งวรรณ ถวิลการ (2552,น.30) กล่าวว่า การสร้างภาวะผู้นำร่วมกันเป็นภาวะผู้นำของผู้นำที่นำคนอื่นเพื่อให้อื่น อื่นสามารถนำตนเองได้ โดยผู้นำทำตนเป็นผู้สอนและแนะนำให้ผู้ตามเกิดการพัฒนารอบความคิดเชิงเหตุผล และสร้างสรรค์ให้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองจนมีความมั่นใจ มีความเป็นอิสระในตน จนมีความเป็นผู้นำเกิดขึ้นในตนเอง โดยการสร้างแรงบันดาลใจผู้อื่น (Inspiration) ให้สามารถจูงใจตนเองและนำตนเองได้ ภาวะผู้นำแบบนี้สิ่งสำคัญที่ผู้นำต้องการคือผลสำเร็จของงานทั้งด้านคุณภาพ และปริมาณ แต่ในทำนองเดียวกันปัจจัยแห่งความสำเร็จย่อมขึ้นอยู่กับผู้นำหรือผู้บริหาร ซึ่งมีส่วนผลักดันและมีอิทธิพลต่อบรรยากาศในการทำงาน เพื่อเป็นแรงจูงใจให้บุคลากรในองค์การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไป ตามเป้าหมายที่วางไว้ สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยสอดคล้องกับ ชุมพร ภาমনตรี (2559 , น 193 - 195) ได้ศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ และความคาดหวังของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ด้านภาวะผู้นำ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคาดหวังสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถชี้แนะแนวทางการดำเนินงานให้แก่ผู้ร่วมงาน และผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร และสามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งภายใน และภายนอก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคาดหวังต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำทางวิชาการ เฉลียวฉลาด มีปฏิภาณไหวพริบ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านมนุษยสัมพันธ์

2.3 ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน พบว่า ความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ในภาพรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมาก อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 เป็นผู้บริหารที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยเฉพาะ

กิจกรรมการสื่อสารภาษาต่างประเทศ อย่าง เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษามาลายู ภาษาจีน เป็นต้น ส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มและการทำงานเป็นทีม เช่น การทำโครงการหรือโครงการงานวิทยาศาสตร์ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ โดยจัดแบ่งหน้าที่ให้ครูผู้สอน เป็นสร้างกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เป็นโค้ชที่ปรึกษาให้นักเรียน ช่วยนักเรียนได้เรียนรู้ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนของสังคมปัจจุบัน สอดคล้องกับแนวคิดของแมคคินนีย์ (Mckinney. 2008, น. 78) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน สามารถสร้างความกระตือรือร้นให้เกิดขึ้นได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน รวมทั้งสามารถใช้ได้กับนักเรียนทุกระดับ ทั้งการเรียนรู้เป็นรายบุคคล การเรียนรู้แบบกลุ่มเล็ก และการเรียนรู้แบบกลุ่มใหญ่ รูปแบบหรือเทคนิค การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบ Active Learning ได้ดี เช่น การเรียนรู้แบบกระบวนการวิจัย (Mini-Research Proposals or Project) คือการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่อิงกระบวนการวิจัย โดยให้ผู้เรียนกำหนดหัวข้อที่ต้องการเรียนรู้ วางแผนการเรียนรู้ เรียนรู้ตามแผน สรุปความรู้หรือสร้างผลงาน และสะท้อนความคิดในสิ่งที่ได้เรียนรู้ หรืออาจเรียกว่าการสอนแบบโครงการ(Project-Based Learning) หรือ การสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน(Problem-Based Learning) ผลการวิจัยสอดคล้องกับปนัดดา พลแสน (2560, น.152-163) ได้ศึกษา บทบาทส่งเสริมการจัดการเรียนรู้และภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 พบว่า การจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เป็นต้น

2.4 ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา ในภาพรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ และพัฒนาความรู้ได้เต็มตามศักยภาพของนักเรียน มีการฝึกและปฏิบัติในสภาพจริง มีการเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนกับสังคมรอบตัว โดยให้ครูผู้สอนเป็นผู้กระตุ้น ผู้อำนวยการความสะดวกและให้คำแนะนำช่วยเหลือเมื่อจำเป็น ติดตามตรวจสอบ รวมทั้งให้การสนับสนุนด้านอุปกรณ์การเรียนรู้ เช่น แหล่งข้อมูล เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ที่เป็นสื่อการเรียนรู้รูปแบบต่างๆ เว็บไซต์ อีเมล ฯลฯ โดยผู้บริหารจัดให้มีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงครอบคลุมในทุกพื้นที่ของโรงเรียน จัดสรรงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเพียงพอกับความต้องการของครูผู้สอน จัดให้มีห้องเรียนออนไลน์ ห้องสมุดดิจิทัลให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา สอดคล้องกับแนวคิดของจันทิมา อัจชะสวัสดิ์

(2556, น.120) กล่าวว่า การสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา เป็นวิธีการปฏิบัติที่ปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรสนับสนุนและลงทุนในการจัดการศึกษา ทั้งทรัพยากรที่เป็นตัวเงิน บุคลากร เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่นรวมถึงการบริหารจัดการที่เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิผลต่อคุณภาพการศึกษามากยิ่งขึ้น ผลการวิจัยสอดคล้องกับเกศรา สิทธิแก้ว (2558, น. 130-135) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า ด้านการบริหารทรัพยากรภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.56 อยู่ในระดับมาก

2.5 ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ พบว่า ความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ในภาพรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมาก อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีกิจกรรมร่วมมือกันระหว่างครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม มีทักษะในการใช้ชีวิต มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีความภูมิใจในความเป็นไทย และการดูแลช่วยเหลือเรื่องคุณภาพชีวิตของนักเรียนโดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู และคณะผู้ปกครองนักเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ เกรียงไกรยศ พันธุ์ไทย (2559, น. 54-63) กล่าวว่า การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้สามารถกำหนด เช่น 1) องค์กรต้องเห็นความสำคัญของเครือข่าย โดยกำหนดเป็นส่วนหนึ่งเป็นพันธกิจขององค์กร คู่ขนานกับสายงานหลัก จัดการสร้างกลุ่มเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจากสายงานต่างๆ ในองค์กร ให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ โดยอาจนำเทคโนโลยีมาช่วยในการเชื่อมโยงบุคคลที่อยู่ต่างพื้นที่ ส่งเสริมสร้างความสนิทสนม สร้างรูปแบบการสื่อสารที่เหมาะสม สร้างเว็บไซต์เป็นพื้นที่ให้บุคคลมาแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ 2) องค์กรต้องจัดกิจกรรม สร้างปฏิสัมพันธ์ ให้เกิดความสนิทสนมความไว้วางใจ และเพื่อให้เกิดความเป็นชุมชนชมรมของผู้ที่รู้ และอยากรู้ โดยกิจกรรมจะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ถ่ายทอดความรู้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาทักษะ และความรู้ที่มีประสิทธิผล และ 3) องค์กรจะต้องพัฒนาและทบทวนการสร้างกิจกรรมระหว่างบุคคล สมาชิกในเครือข่ายให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเพื่อรักษาความมีชีวิตชีวาของเครือข่าย ผลการวิจัยสอดคล้องกับวศิน ชูชาติ (2559) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า อยู่ในระดับมาก คือ ทักษะการสร้างเครือข่ายการร่วมมือทำงานเป็นทีมเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ที่ขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาตนเองสู่การเป็นผู้นำที่ดี มีทักษะความเป็นผู้นำ มีปัญญา มีความรู้ความสามารถ มีความฉลาดทางอารมณ์ มีความกล้าหาญทางจริยธรรม และมีทักษะในการใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาเพื่อการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพทั่วทั้งสถานศึกษาโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนทุกระดับชั้น ทำให้ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 มีความเห็นไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยสอดคล้องกับสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชุมพร ภาวนตรี (2559 , น 193 - 195) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ และความคาดหวังของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ ของครูต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวสิน ชูชาติ (2559, น.) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า การเปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ขนาดโรงเรียนที่สอนที่แตกต่างกัน มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

3.1.1 ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ผู้บริหารสถานศึกษาควรทบทวนและปรับเปลี่ยนแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจจะใช้เทคนิคการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน สภาพภายในของโรงเรียน โอกาส และอุปสรรคของสภาพภายนอก ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าจะควรได้เดินทางมาถูกทิศทางและไม่หลงทาง นอกจากนี้ยังบอกได้ว่าองค์กรมีแรงขับไปยังเป้าหมายได้ดีหรือไม่ มั่นใจได้อย่างไรว่าระบบการทำงานในองค์กรยังมีประ

สิทธิพอยู่ มีจุดอ่อนที่จะต้องปรับปรุงอย่างไร และผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับติดตามผลการปฏิบัติงานตามวิสัยทัศน์ตามแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา

3.1.2 ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วมกัน ผู้บริหารและครูผู้สอน ต้องร่วมกันพัฒนาวิธีการสอนโดยใช้ นวัตกรรม เทคโนโลยี เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนให้มากยิ่งขึ้น เช่น โดยครูต้องสามารถนำเทคโนโลยี ซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ มาใช้ในการสร้างบทเรียน สื่อการสอน ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนมากขึ้น ผู้บริหารควรมีภาวะผู้นำในด้านวิชาการ ในศตวรรษที่ 21 สามารถนำคณะครูสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการที่จะส่งผลในการพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานของหลักสูตรสถานศึกษา และผู้บริหารต้องมีวิธีการปลูกฝังภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 แก่ครูผู้สอน ร่วมกันพัฒนาวิธีสอน การใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน

3.1.3 ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ กับองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การแปรรูปอาหาร หัตถกรรม จิตรกรรม ที่ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ความหวงแหน การอนุรักษ์และสืบทอดบนพื้นฐานของการเคารพในคุณค่าของความแตกต่างทางด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี เชื้อชาติ อันจะเป็นผลให้เกิดความมั่นคงและสันติสุขในชุมชน ตามความสนใจของนักเรียน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 และผู้บริหารต้องส่งเสริมในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ PLC โดยจัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญในรูปแบบต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

3.1.4 ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณ เพื่อพัฒนาห้องเฉพาะซึ่งเอื้อต่อการเรียนรู้ที่ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อที่หลากหลายให้กับนักเรียน และผู้บริหารควรให้การส่งเสริมการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่หลากหลายมีความเหมาะสมสำหรับนักเรียนที่มีความสนใจที่แตกต่างกัน

3.1.5 ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ผู้บริหารควรนำผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน มาพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ด้วยวิธีการขอความร่วมมือจากครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ ถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน และผู้บริหารควรกำหนดนโยบาย แนวทางในการจัดให้มีโครงการกิจกรรม ในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่นที่มีการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ การร่วมมือกับสถาบันการศึกษา องค์กรและหน่วยงานต่างๆ เพื่อความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

3.2.1 ควรมีการวิจัยถึงแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2

3.2.2 ควรมีการศึกษาวจัยที่ส่งเสริมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ในการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันของบุคลากร

3.2.3 ควรมีการวิจัยปัจจัยในการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณิกา เรตมอนต์. (2559). *ตัวบ่งชี้ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา* *ขั้นพื้นฐาน*. (ดุสิตนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- กิตติพร พรงาม. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด*
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์, ฉะเชิงเทรา.
- เกรียงไกรยศ พันธุ์ไทย. (2559). *อิทธิพลของพฤติกรรมการเรียนรู้และวัฒนธรรมองค์การที่มีผลต่อ*
เครือข่ายการเรียนรู้ในองค์การ. *วารสารนเรศวรพะเยา*, 4 (1), 54-63.
- เกศรา สิทธิแก้ว. (2558). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารที่ส่งผลการ*
ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้
ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- จตุรวิชัย ผลสุวรรณ. (2557). *การศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียนสันติราษฎร์*
วิทยาลัย กรุงเทพมหานคร. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษาจุฬาลงกรณ์*
มหาวิทยาลัย, 10 (3), 429-437.
- จันทิมา อัสชะสวัสดิ์. (2556). *การระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน*
ประถมศึกษา. (ดุสิตนิพนธ์ปริญญาดุสิตบัณฑิตการศึกษาระดับปริญญาโท). มหาวิทยาลัย
ศิลปากร, นครปฐม.
- จารุวรรณ งามงาม. (2552). *กลยุทธ์การระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา*
ขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลในจังหวัดอ่างทอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- จิณฉัตร ปะโคทัง. (2561). *กลยุทธ์การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ในศตวรรษที่ 21*
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย*
มหาสารคาม, 12 (1), 58-72.
- ชฎากาญจน์ เจริญชนม์. (2553). *ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัด*
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

- ดาวรรณ ฤทธิการ. (2552). วัฒนธรรมองค์กรในโรงเรียนรางวัลพระราชทาน. *การวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณนา*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ทีศนา แคมมณี. (2556). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทนุภา สายทิพย์. (2558). การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*, 5 (1), 25-32.
- เทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2560). การศึกษาภาวะผู้นำเพื่อการบริหารและการนำคณะของคณบดีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. *รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- ธิดาวลัย อุ่นกอง. (2560). ภาวะผู้นำตนเอง, น.แนวคิดการพัฒนาความเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์*. 28 (1), 1-13.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและการบริหารการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- นันทชัย สุนทรพิพิธ. (2560). ข้อเสนอเกี่ยวกับวิสัยทัศน์การบริหารราชการในฐานะผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดที่มีการบริหารจัดการแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา (CEO) เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาล และกระทรวงมหาดไทย, น.3 . สืบค้นจาก http://www.chainat.go.th/tab_general/vison.htm.
- น้ำฝน รักษากลาง. (2553). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 2 ด้านผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญช่วย สายราม. (2562). ทักษะภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. น.22. สืบค้นจาก <http://wetoknows.blogspot.com/2018/04/21-21st-century-leadership - kill-for.html>.
- ประภาดา คนคล่อง. (2560). การพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีโรงเรียนอนุบาลคำชะอี. *วารสารบริหารการศึกษาบัณฑิต*. 17 (2), 563-572.

- พิชญภา ยืนยาว. (2560). ผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารการศึกษา. *วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะมหาวิทยาลัยศิลปากร*. 11 (1), 2886 – 2899.
- รุ่ง แก้วแดง. (2546). *โรงเรียนนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- วรภรณ์ ศรีวิโรจน์. (2558). การจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน (Learning and Classroom Management). *เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 1026302*. เพชรบุรี, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- วัฒนา หงสกุล. (2561). การจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคไทยแลนด์ 4.0. *รายงานการประชุม Graduate School Conferenc*. 1 (2), 479 – 486.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ตาตาพับลิเคชั่น.
- วิทยา พัฒนเมธาดา. (2560). *การจัดการเรียนรู้ (Learning Management)*. น.13. สืบค้นจาก <http://www.kansuksa.com>.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2553). ทศนะการทำวิจัยเพื่อเสนอเป็นผลงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 6 (2), 3-15.
- วีรวัชร สุนทรนนท์. (2551). *การพัฒนาแนวทางการวางแผน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา กรณีศึกษา :โรงเรียนวัดศรีวงค์โรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดลาดละหงส์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.
- ศศิรดา แผงไทย. (2559). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*. 6 (1), 7-11.
- สมหมาย อ่ำดอนกลอย. (2556). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*. 7 (1), 3-7.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2548). *การวัดผลการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กทม: ประสานการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. (2558). *Roadmap การปฏิรูปการศึกษา ปี 2558-2564*. น.4. สืบค้นจาก <http://www.te.psu.ac.th/webte2015/wp-content/uploads>.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2555). *leadership 14 เลือว่าเป็น “ผู้นำ หรือ ผู้บริหาร” คนดี (Leader or Manager?)*. น.5. สืบค้นจาก <http://suthep.crru.ac.th>.

- สุปรียา ศิริพัฒนกุลขจร. (2012). *การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ห้องเรียนเสมือนจริงแบบใช้ปัญหาเป็นหลักในระดับอุดมศึกษา*. (ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ทางการศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- ไสว พักขาว. (2556). การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 = Learning Management to Enhance 21st Century Skills. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, กรุงเทพฯ.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). *หลักการสอน (ฉบับปรับปรุง)*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- Cronbach, L.J. (1990). *Essentials of psychological testing*. (5th ed.). New York: Harper & Row. pp. 202-204.
- Davies, B. J. & Davies, B. (2004). Strategic Leadership. *School leadership & Management*.
- Gibson, R. G. & Gray, G. G. (2010). Knowledge and Understanding of the 21st Century Skills through Educator Externships: Program in Southern New England. K-12 education. Paper 2[online]. Available from: http://scorlarsarchive.jwu.edu/k12_ed/2.
- Krejcie, R.V., & Morgan D.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Education and Psychology Measurement*, 30 (3), 607-608.
- Lai, E.R. & Viering M. (2012). Assessing 21st Century skills: Integrating research Findings. In annual meeting of the National Council on Measurement in education, Vancouver, BC, Canada.
- Mckinney, S. E. (2008). *Developing teachers for high-poverty schools: The role of the internship experience*. *Urban Education*. 43(1), 68-82.
- Nilkaewbowonwit, P., Chaichompu, S., & Wongnam, P. (2016). *Model of Academic Cooperation Network Development of Primary Educational Service Area Offices under the Office of Basic Education Commission*. *Journal of Education*, Burapha University, 27(3), 18-32.
- Luterbach, K. L. & Brown, C. (2011). Education for the 21st century International. *Journal of applied Educational Studies*. 11(1)
- Smith, P. L. & Ragan, T. J. (2005). *Instructional design (3rd ed.)*. New Jersey: John Wiley & Sons.

The Wallace Foundation. (2012). *The School Principal As Leader: Guiding Schools to Better Teaching and Learning*. New York: Author.

Weigel. (2012). *Management Skills for the 21st Century: Avis Gaze /Preparing School Leaders: 21st Century Skills* และ National Association of Secondary School Principals (NASSP). [n.p.].

Wildy, H.; & Dimmock, C. (1993). *Instructional leadership in primary and secondary school*. *Journal of Educational Administration*. 31(21): 43-61.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

- ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 : นายอัปดุลรอห์มัน บาเน็ง
 ตำแหน่ง : ผู้อำนวยการสถานศึกษา
 สถานที่ทำงาน : โรงเรียนบ้านบางกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษายะลา เขต 2
 วุฒิการศึกษา : ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์แขนงวิชาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ : การบริหารการศึกษา
- ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 : นางสาวยามีละ หารง
 ตำแหน่ง : ผู้อำนวยการสถานศึกษา
 สถานที่ทำงาน : โรงเรียนบ้านเตาปูน(ธนาครกรุงเทพ16)
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2
 วุฒิการศึกษา : การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ : การบริหารการศึกษา
- ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 : นางสาวปวีณ์กร คลังข้อง
 ตำแหน่ง : ผู้อำนวยการสถานศึกษา
 สถานที่ทำงาน : โรงเรียนบ้านบางราพา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษปัตตานี เขต 1
 วุฒิการศึกษา : ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ : การบริหารการศึกษา

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์

โรงเรียนอาสินศึกษา
ตำบลยะหา อำเภอยะหา
จังหวัดยะลา ๙๕๑๒๐

วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ลงนามในหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ (ผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาคั่นคว่าอิสระ)

ข้าพเจ้านายสระออง ยามา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มีความประสงค์ขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อเชิญผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการศึกษาคั่นคว่าอิสระ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดลงนามในหนังสือที่แนบมาท้ายนี้ จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายสระออง ยามา)

โทรศัพท์ ๐๘ ๖๒๘๗ ๓๑๖๖

เรียน ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

เพื่อโปรดลงนามในหนังสือที่แนบมาท้ายนี้

.....
รศ.ดร. สุทธิวรรณ ตันตริจนวงศ์

(อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาคั่นคว่าอิสระ)

หมายเหตุ นักศึกษาส่งเอกสารต้นฉบับให้กับอาจารย์ที่ปรึกษา และส่งไฟล์มาที่ eds๕๐๕@hotmail.com

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๖ (บ)/๕๕๐

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๖ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายอับดุลรอห์มัน บาเน็ง (ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบางกลาง)

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นาสระอนิง ยามา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๒ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัยทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐ ๒๕๐๔ ๘๕๐๕

โทรสาร. ๐ ๒๕๐๓ ๓๔๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘ ๖๒๘๗ ๓๑๖๖

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๖ (บ)/๕๕๐

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๖ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวยามีส๊ะ หารง (โรงเรียนบ้านเตาปูน(ธนาคารกรุงเทพ๑๖))

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายสะรอนิง ยามา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๒ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัยทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

อ. วิวัฒน์

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ วิวัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐ ๒๕๐๔ ๘๕๐๕

โทรสาร. ๐ ๒๕๐๓ ๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘ ๖๒๘๗ ๓๑๖๖

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๖ (บ)/๕๕๐

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๖ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวปวีณกร คลังซ้อง (ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบางราฟา)

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นาสระอนิง ยามา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๒ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัยทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิวัฒน์ วิพัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐ ๒๕๐๔ ๘๕๐๕

โทรสาร. ๐ ๒๕๐๓ ๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘ ๖๒๘๗ ๓๑๖๖

ภาคผนวก ค
เครื่องมือการวิจัย

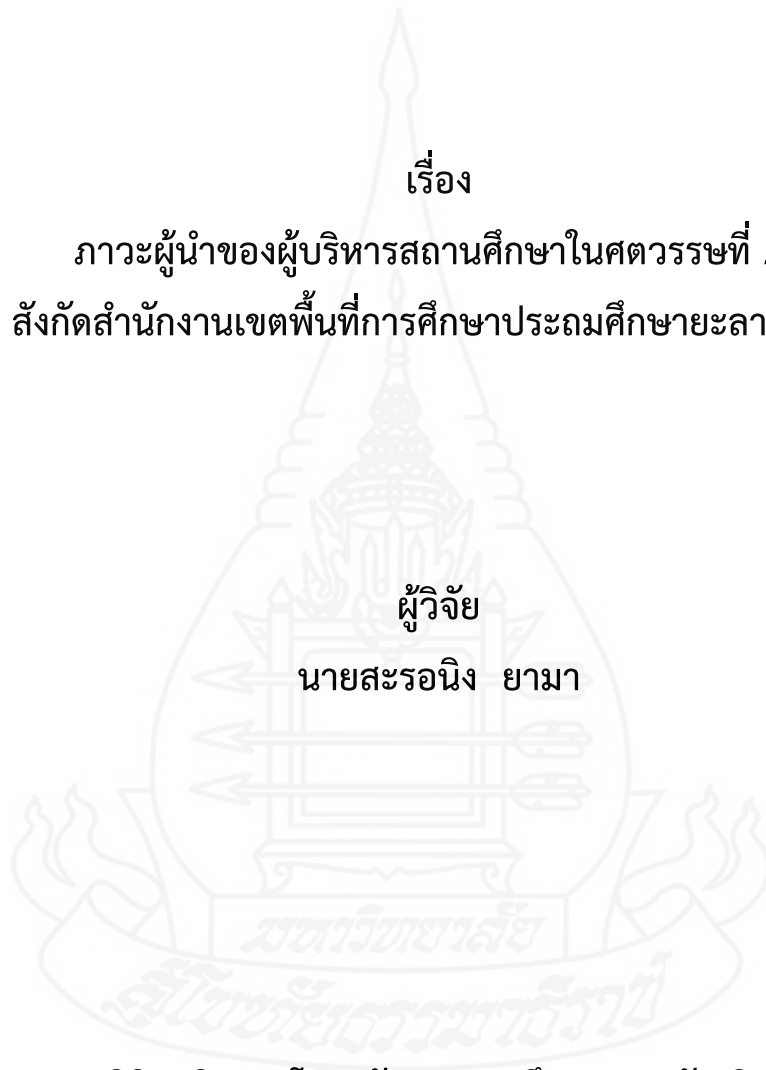
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2

ผู้วิจัย

นายสรอนิง ยามา

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

แบบสอบถาม
ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2
2. แบบสอบถาม (Questionnaires) ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังต่อไปนี้
ส่วนที่ 1 ข้อมูลขนาดสถานศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม
ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2

ผู้วิจัยหวังว่าจะได้รับการกรุณาจากท่านในการตอบแบบสอบถามและขอบคุณในความ
ร่วมมืออันดียิ่งมา ณ โอกาสนี้

นายसरอนิง ยามา

นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ส่วนที่ 1 ข้อมูลขนาดสถานศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความตามข้อมูลที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

- 1. ชาย
- 2. หญิง

2. ตำแหน่ง

- 1. ครู
- 2. ครู ชำนาญการ
- 3. ครู ชำนาญการพิเศษขึ้นไป
- 4. ครูพนักงนราชการ
- 5. ครูอิสลามศึกษา

3. วุฒิการศึกษา

- 1. ปริญญาตรี
- 2. ปริญญาโท

4. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน

- 1. น้อยกว่า 10 ปี
- 2. 11 - 20 ปีขึ้นไป
- 3. 21 ปีขึ้นไป

5. ขนาดสถานศึกษา

- 1. ขนาดเล็ก นักเรียน 1- 120 คน
- 2. ขนาดกลาง นักเรียน 121- 600 คน
- 3. ขนาดใหญ่ นักเรียน 601- 1,500 คน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 แบบสอบถาม มีจำนวน 40 ข้อ ให้ท่านตอบแบบสอบถาม โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ความหมายของระดับความคิดเห็น มีดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน						
1	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21					
2	ผู้บริหารมีการนำผลการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษามาใช้ในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21					
3	ผู้บริหารมีการประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจกับคณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21ทุกภาคเรียน					

ส่วนที่ 2 (ต่อ)

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน						
4	ผู้บริหารให้ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมวางแผน การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21					
5	ผู้บริหารสร้างแรงบันดาลใจที่จะให้ครู ผู้ปกครอง และ ชุมชน ยินดีร่วมแรงร่วมใจดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21					
6	ผู้บริหารมีการทบทวนและปรับเปลี่ยนแผนกลยุทธ์ ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่องทันสมัยเพื่อรองรับการ เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21					
7	ผู้บริหารสามารถมอบหมายงานอย่างชัดเจนให้ คณะครู บุคลากรได้ปฏิบัติงานตามวิสัยทัศน์ แผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21					
8	ผู้บริหารมีคณะกรรมการกำกับติดตามผลการปฏิบัติ งานตามวิสัยทัศน์ แผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21					
ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วมกัน						
9	ผู้บริหารสนับสนุนครูผู้สอนให้สามารถพัฒนา กระบวนการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21					
10	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 สามารถนำคณะครูสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการที่จะ ส่งผลในการพัฒนาผู้เรียนได้ตามมาตรฐานของหลักสูตร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21					

ส่วนที่ 2

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วมกัน						
11	ผู้บริหารมีวิธีการปลูกฝังภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21ให้กับครูผู้สอน ในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21					
12	ผู้บริหารและครูผู้สอน ร่วมกันพัฒนาวิธีการสอนโดยใช้ นวัตกรรม เทคโนโลยี เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21					
13	ผู้บริหารสนับสนุนครูและบุคลากรโดยการเอื้ออำนวยความสะดวกในการพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21					
14	ผู้บริหารสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมรับฟังความคิดเห็นของครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21					
15	ผู้บริหาร สนับสนุนให้ครูมีการประเมินและแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างอิสระ					
16	ผู้บริหารกระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้ครูในการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21					
ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน						
17	ผู้บริหารกำหนดให้ครูร่วมมือกันในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดสร้างสรรค์ ฯลฯ					
18	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ เพื่อพัฒนาทักษะ การเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21					

ส่วนที่ 2

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน						
19	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่หลากหลาย เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21					
20	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ กับองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามความสนใจของนักเรียน					
21	ผู้บริหารส่งเสริม คุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เต็มตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล					
22	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านวิธีการทำงาน เช่น การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม ฯลฯ					
23	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร เช่น การพูด การอ่าน การเขียน ทำงานเป็นทีม การรู้เท่าทันสื่อ					
24	ผู้บริหารส่งเสริมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพหรือ PLC โดยจัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ในรูปแบบต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา					
ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา						
25	ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเพียงพอกับความต้องการของครูผู้สอน					
26	ผู้บริหารสามารถจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ที่จำเป็นกับความต้องการของผู้เรียน และครูผู้สอนอย่างพอเพียง					
27	ผู้บริหารสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมรับฟังความคิดเห็นของครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21					

ส่วนที่ 2

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา						
28	ผู้บริหาร สนับสนุนให้ครูมีการประเมินและแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างอิสระ					
29	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เช่น STEM ฯลฯ					
30	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่หลากหลาย เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21					
31	ผู้บริหารส่งเสริมการจัดสภาพแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เช่น ห้องภาพยนตร์ เพื่อการเรียนรู้ ห้องเรียนสามมิติ เป็นต้น					
32	ผู้บริหารส่งเสริมการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และใช้สารสนเทศในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาผู้เรียน					
ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้						
33	ผู้บริหารมีนโยบาย แนวทาง และโครงการที่ชัดเจน ในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา องค์กร และหน่วยงานต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21					
34	ผู้บริหารจัดโครงสร้างองค์กรและกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบด้านการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม กับหน่วยงานต่างๆ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 อย่างชัดเจน					

ส่วนที่ 2

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้						
35	ผู้บริหารจัดให้มีกิจกรรมร่วมมือกันระหว่างครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในศตวรรษ ที่ 21					
36	ผู้บริหารจัดให้มีกิจกรรมร่วมมือกันระหว่างครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในศตวรรษ ที่ 21					
37	ผู้บริหารจัดให้มีการดำเนินงานสร้างเครือข่ายความ ร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21อย่างต่อเนื่องทุกปี					
38	ผู้บริหารจัดให้มีกิจกรรมร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21					
39	ผู้บริหารมีช่องทางการติดต่อสื่อสารที่สะดวก รวดเร็ว ระหว่างเครือข่ายความร่วมมือในการทำกิจกรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21					
40	ผู้บริหารมีการนำผลการประเมินมาพัฒนา ระบบการ ดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 มาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง					

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม หรือค่าความสอดคล้องระหว่าง
ข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ เนื้อหา (IOC : Index of Item Objective Congruence)
ตรวจสอบโดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

คะแนน +1	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
คะแนน 0	ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
คะแนน -1	ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

ตัวอย่างแบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2	ค่าความ สอดคล้อง			ผลการ ตรวจสอบ	ข้อเสนอ
	+1	0	-1		
ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน					
0 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ข้อทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการกำหนด วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21		✓			
00 ผู้บริหารมีการนำผลการวิเคราะห์ปัจจัย สภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษามาใช้ในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21			✓		

คำชี้แจง

ข้อ 0 แสดงว่าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามเนื้อหา

ข้อ 00 แสดงว่าไม่เห็นด้วยที่จะให้นำข้อคำถามนี้ไปใช้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน				
1. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21				
2. ผู้บริหารมีการนำผลการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษามาใช้ในการกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21				
3. ผู้บริหารมีการประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจกับคณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21ทุกภาคเรียน				
4. ผู้บริหารให้ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมวางแผนการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21				
5. ผู้บริหารสร้างแรงบันดาลใจที่จะให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชน ยินดีร่วมแรงร่วมใจดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21				
6. ผู้บริหารมีการทบทวนและปรับเปลี่ยนแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่องทันสมัย เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21				

ตอนที่ 2 (ต่อ)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (ต่อ)				
7. ผู้บริหารสามารถมอบหมายงานอย่างชัดเจนให้คณะครู บุคลากรได้ปฏิบัติงานตามวิสัยทัศน์ แผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21				
8. ผู้บริหารมีคณะกรรมการกำกับติดตามผลการปฏิบัติงานตามวิสัยทัศน์ แผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21				
ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วมกัน				
1. ผู้บริหารสนับสนุนครูผู้สอนให้สามารถพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21				
2. ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 สามารถนำคณะครูสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการที่จะส่งผลในการพัฒนาผู้เรียนได้ตามมาตรฐานของหลักสูตรสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21				
3. ผู้บริหารมีวิธีการปลูกฝังภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ให้กับครูผู้สอน ในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21				
4. ผู้บริหารและครูผู้สอน ร่วมกันพัฒนาวิธีการสอนโดยใช้ นวัตกรรม เทคโนโลยี เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21				

ตอนที่ 2 (ต่อ)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วมกัน (ต่อ)				
5 ผู้บริหารสนับสนุนครูและบุคลากร โดยการเอื้ออำนวยความสะดวกในการ พัฒนาตนเองให้มีศักยภาพความเป็นผู้นำ ทางการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21				
6 ผู้บริหารสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีม รับฟัง ความคิดเห็นของครู ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำ เนิน กิจกรรมต่างๆในการจัดการเรียนการสอน ในศตวรรษที่ 21				
7 ผู้บริหาร สนับสนุนให้ครูมีการประเมินและ แก้ปัญหาการจัดการการเรียนการสอนใน ศตวรรษที่ 21 ได้อย่างอิสระ				
8 ผู้บริหารกระจายอำนาจและความ รับผิดชอบให้ครูในการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21				
ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน				
1 ผู้บริหารกำหนดให้ครูร่วมมือกัน ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดสร้างสรรค์ ฯลฯ				
2 ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรต่างๆ เพื่อพัฒนาทักษะ การเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21				

ตอนที่ 2 (ต่อ)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน				
3 ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่หลากหลายเพื่อนำมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21				
4 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ กับองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นตามความสนใจของนักเรียน				
5 ผู้บริหารส่งเสริม คุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เต็มตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล				
6 ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านวิธีการทำงาน เช่น การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม ฯลฯ				
7 ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร เช่น การพูด การอ่าน การเขียน การทำงานเป็นทีม การรู้เท่าทันสื่อ ฯลฯ				
8 ผู้บริหารส่งเสริมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพหรือ PLC โดยจัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ในรูปแบบต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา				
ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา				
1 ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเพียงพอกับความต้องการของครูผู้สอน				

ตอนที่ 2 (ต่อ)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา (ต่อ)				
2 ผู้บริหารสามารถจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ที่จำเป็นกับความของต้องการของผู้เรียน และครูผู้สอนอย่างพอเพียง				
3 ผู้บริหารจัดให้มีห้องเรียนออนไลน์ ห้องสมุดดิจิทัลให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ ทุกเวลา				
4 ผู้บริหารจัดให้มีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ครอบคลุมในทุกพื้นที่ของโรงเรียน				
5 ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนา ทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษ ที่ 21 เช่น STEM ฯลฯ				
6 ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่หลากหลาย เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21				
7 ผู้บริหารส่งเสริมการจัดสภาพแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เช่น ห้องภาพยนตร์เพื่อการเรียนรู้ ห้องเรียน สามมิติ เป็นต้น				
8 ผู้บริหารส่งเสริมการจัดระบบข้อมูล สารสนเทศและใช้สารสนเทศ ในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาผู้เรียน				

ตอนที่ 2 (ต่อ)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุน การเรียนรู้				
1 ผู้บริหารมีนโยบาย แนวทาง และโครงการ ที่ชัดเจนในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ กับสถาบันการศึกษา องค์กร และ หน่วยงานต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21				
2 ผู้บริหารจัดโครงสร้างองค์กรและ กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบด้านการสร้าง เครือข่ายการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาใน ศตวรรษที่ 21อย่างชัดเจน				
3 ผู้บริหารจัดให้มีกิจกรรมร่วมมือกันระหว่าง ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21				
4 ผู้บริหารมีคู่มือแนวทางการสร้าง เครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ให้แก่ผู้รับผิดชอบ ครู บุคลากรและ ผู้เกี่ยวข้อง				
5 ผู้บริหารจัดให้มีการดำเนินงานสร้าง เครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21อย่าง ต่อเนื่องทุกปี				

ตอนที่ 2 (ต่อ)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุน การเรียนรู้ (ต่อ)				
6 ผู้บริหารจัดให้มีกิจกรรมร่วมมือกันระหว่าง สถานศึกษากับสถานประกอบการเพื่อ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21				
7 ผู้บริหารมีช่องทางการติดต่อสื่อสาร ที่สะดวก รวดเร็วระหว่างเครือข่ายความ ร่วมมือในการทำกิจกรรมเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21				
8 ผู้บริหารมีการนำผลการประเมินมาพัฒนา ระบบการดำเนินงานเครือข่ายความ ร่วมมือของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง				

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาสละเวลา ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

ลงชื่อ

()

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2

โดยการหาค่า IOC (Index of Item – Objective Congruence)

ข้อที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน					
1	1	1	1	1	ใช้ได้
2	1	1	0	0.67	ใช้ได้
3	1	1	1	1	ใช้ได้
4	1	1	1	1	ใช้ได้
5	1	1	1	1	ใช้ได้
6	1	1	1	1	ใช้ได้
7	1	1	1	1	ใช้ได้
8	1	1	1	1	ใช้ได้
ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วมกัน					
9	1	1	1	1	ใช้ได้
10	1	1	1	1	ใช้ได้
11	1	1	1	1	ใช้ได้
12	1	1	1	1	ใช้ได้
13	1	1	1	1	ใช้ได้
14	1	1	1	1	ใช้ได้
15	1	1	1	1	ใช้ได้
16	1	1	1	1	ใช้ได้

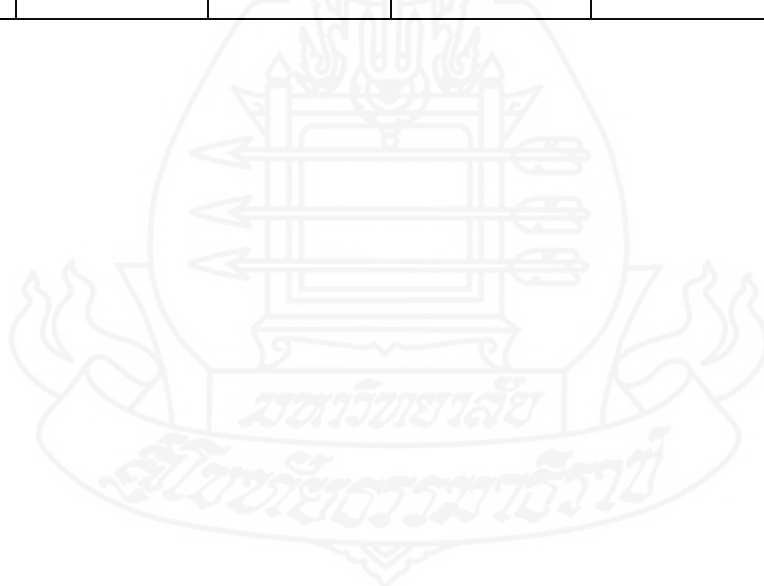
ความสอดคล้องระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์ (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

- ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุน
การเรียนรู้

ข้อที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน					
17	1	1	1	1	ใช้ได้
18	1	1	1	1	ใช้ได้
19	0	1	1	.67	ใช้ได้
20	0	1	1	.67	ใช้ได้
21	1	1	1	1	ใช้ได้
22	1	1	1	1	
23	1	1	1	1	ใช้ได้
24	1	1	1	1	ใช้ได้
ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา					
25	1	1	1	1	ใช้ได้
26	1	1	1	1	ใช้ได้
27	1	1	1	1	ใช้ได้
28	1	1	1	1	ใช้ได้
29	1	1	1	1	ใช้ได้
30	1	1	1	1	ใช้ได้
31	1	1	1	1	ใช้ได้
32	0	1	1	.67	ใช้ได้

ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

ข้อที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านกระบวนการแลกเปลี่ยน					
33	1	1	1	1	ใช้ได้
34	1	1	1	1	ใช้ได้
35	1	1	1	1	ใช้ได้
36	1	1	1	1	ใช้ได้
37	1	1	1	1	ใช้ได้
38	1	1	1	1	ใช้ได้
39	1	1	1	1	ใช้ได้
40	0	1	1	.67	ใช้ได้
เฉลี่ย	0.90	1.00	0.98	0.96	ใช้ได้

ผลการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.944	47

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .944

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายสรอนิง ยามา
วัน เดือน ปีเกิด	4 มิถุนายน 2519
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต (คอมพิวเตอร์ศึกษา) สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี พ.ศ. 2543
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนอาสินศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายะลา เขต 2
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

